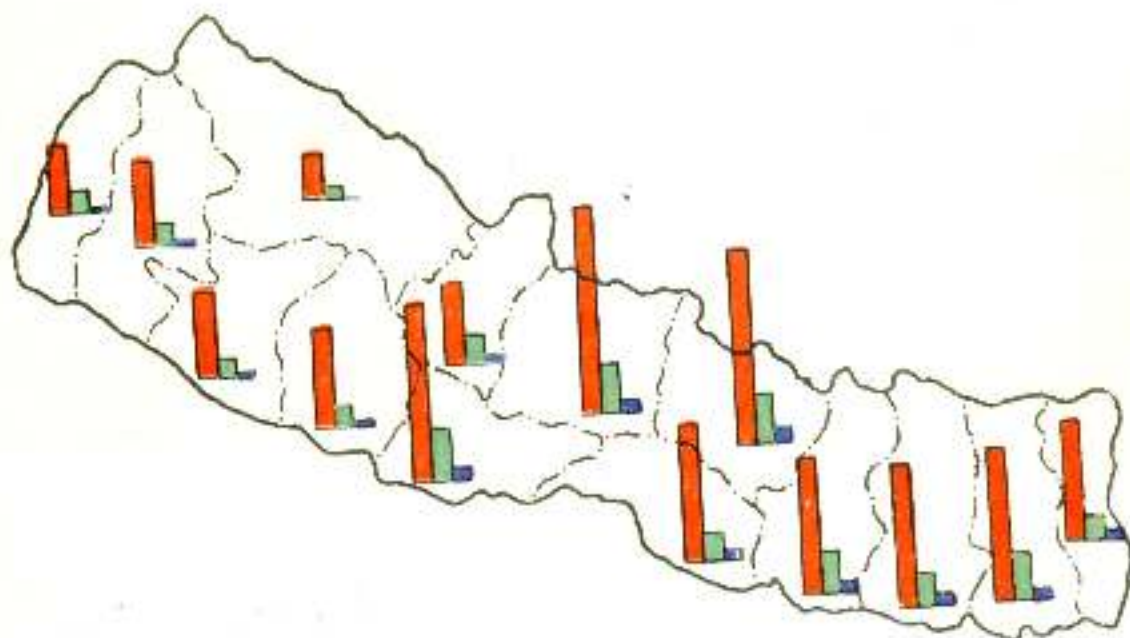

शैक्षिक तथ्याङ्क प्रतिवेदन

२०३४

(१९७७)

श्री ५ की सरकार
शिक्षा मन्त्रालय
योजना सहायता
जनशक्ति तथा तथ्याङ्क शाखा

सौजन्य: सूचना विभाग

नयाँ (शिक्षा) योजनाले शिक्षक र विद्यार्थीहरू दुवैको स्तर
बढाउने र सबै नेपालीको जीवनस्तर उठाउने लक्ष्यको गरेको छ ।

- श्री ५ धीरेन्द्र

सौजन्य: सुचना विभाग

प्रारम्भिक शिक्षा हरेकको जन्मसिद्ध अधिकार हो र यो अनिवार्य
र नि:शुल्क हुनु पर्दछ र यसमा म्यान्डरीन व्यावसायिक भुक्तान हुनु
अत्यावश्यक छ ।

—स्वर्गीय श्री ५ महेन्द्र

दुई शब्द

शिक्षा मन्त्रालय, योजना महाशाखा, जनशक्ति तथा तथ्याङ्क शाखाले विभिन्न शिक्षण संस्थाहरू तथा शाखाहरू मार्फत नेपाल अधिराज्यको आधारभूत शैक्षिक तथ्याङ्क संकलन गरी विभिन्न पक्षमा विश्लेषण सहित शैक्षिक तथ्याङ्क प्रतिवेदनको रूपमा यो पुस्तक प्रस्तुत गरेको छ ।

कुनै पनि योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्ने, योजनाबद्ध तरीकाबाट कार्यक्रम संचालन गर्ने एवं प्रगति मूल्याङ्कन गर्ने भरपर्दो तथ्याङ्कको तितान्त आवश्यक छ भन्ने कुरामा दुईमत हुन सक्दैन । प्रस्तुत पुस्तकले शिक्षा क्षेत्रको यस आवश्यकतालाई परिपूर्ति गर्नुका साथै शिक्षा अनुसन्धान कर्ताहरूलाई अन्वेषण गर्ने र शिक्षा प्रेमी महानुभावहरूको निमित्त अधिराज्यको अद्यतन शैक्षिक स्थिति बारे जानकारी गराउनमा सहयोग हुन जाने आशा लिइएको छ ।

यस प्रतिवेदनमा राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना अधिराज्यका संपूर्ण जिल्लाहरूमा खाग्न नदृष्टि शिक्षा योजनाको उपलब्धी स्वरूप विद्यालय शिक्षा तथा उच्च शिक्षा तर्फको विद्यार्थी संख्यामा भएको प्रगति, विद्यालय तथा शिक्षक स्थितिमा भएको व्यापक सुधार आदि विभिन्न पक्षमा विश्लेषण एवं विवेचना गरिएको छ । अतः यस प्रतिवेदनले २०३४ को शैक्षिक तथ्याङ्कको अतिरिक्त शिक्षाको कमिड विकासलाई पनि झर्लक्याउने छ भन्ने विश्वास राखिएको छ ।

प्रस्तुत पुस्तक प्रकाशना ल्याउन कार्यरत रहेका जनशक्ति तथा तथ्याङ्क शाखाका कर्मचारीहरू, तथ्याङ्क कार्यालयहरू पठाउनु भई सहयोग गर्ने जिल्ला शिक्षा अधिकारीहरू, जिल्ला शिक्षा निरीक्षकहरू, विद्यालयका प्रधान अध्यापकहरू तथा तथ्याङ्क उपलब्ध गराउनु भई सहयोग गर्ने विभिन्न विषय विद्यालय तथा सम्बन्धित अन्य सङ्गठनलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । अन्तमा आगामी प्रकाशन बढी उपयोगी, प्रभावकारी एवं सुर्क्षापूर्ण ढंगबाट प्रस्तुत गर्ने शिक्षाविद् तथा शिक्षा प्रेमी महानुभावहरूबाट गहकिलो शुक्राव तथा सहजार्ह पाउने आशा राख्छु ।

विश्वनाथ पोद्दार

सह-सचिव

शिक्षा मन्त्रालय, योजना महाशाखा

परिचय

श्री १ को सरकार, शिक्षा मन्त्रालय, योजना महाशाखा, जनशक्ति तथा तथ्याङ्क शाखाले (पहिले तथ्याङ्क शाखाको रूपमा रहेको र हाल मध्यावधि पुर्वाङ्कन लागू भएपछि जनशक्ति शाखा समेत गानिएको) शैक्षिक तथ्याङ्क प्रतिवेदनको रूपमा निर्धारित रूपले वर्षेनी पुस्तक प्रकाशित गर्दै आएको कुरा विविदे छ । यसको अलावा यस शाखाले समय समयमा प्राथमिक विद्यालय उमेर जनसंख्या तथा शैक्षिक तथ्याङ्क विवरण, Educational Statistics at a glance, शैक्षिक डारेक्टरो जस्ता शिक्षाको विभिन्न पक्षको विश्लेषणात्मक, विवेचनात्मक तथा विवरणात्मक पुस्तक, पुस्तिकाहरू प्रकाशित गर्नुका साथै शिक्षाको विभिन्न पक्ष अध्ययनार्थ समय समयमा विभिन्न शैक्षिक सर्भेक्षणको आयोजना गरी अध्ययन तथा अन्वेषण कार्य गर्दै आएको छ ।

प्रस्तुत प्रतिवेदनमा २०३४ सालको शैक्षिक विवरण—विद्यालय, विद्यार्थी तथा शिक्षक संख्याको अतिरिक्त विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत, छात्रा प्रतिशत, शिक्षक तात्तम, स्वावसायिक विषय आदि विभिन्न पक्षमा विश्लेषण तथा विवेचना गरिनुका साथै विगत केही वर्षहरूको तुलनात्मक अध्ययन सहित वर्तमान शिक्षा विकासको चर्चा र विकासको गतिलाई तीव्र बनाउन उठाइनु पर्ने उपायहरू सुझाव स्वरूप प्रस्तुत गरिएको छ । यस प्रतिवेदनमा जिल्लाबाट प्राप्त विवरणहरूको अलावा त्रिभुवन विश्व विद्यालय, उच्च शिक्षा तथा छात्रवृत्ति शाखा र परीक्षा शाखाबाट प्राप्त विवरणहरू पनि समावेश गरिएका छन् ।

यस प्रतिवेदनले राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना अधिराज्यका संपूर्ण जिल्लाहरूमा लागू भएपछि प्राथमिक विद्यार्थी भर्नामा देखिएको सन्तोषजनक प्रगतिको कतारस्वरूप प्राथमिक उमेर जनसंख्याको अनुपातमा प्राथमिक विद्यार्थी संख्या ६४ प्रतिशत पुग्नाउने पाँचौं पंच वर्षीय योजना लक्षित लक्ष अगावै प्राप्त गर्न सफल भएको कुरा स्पष्ट छल्काउँछ । तर विभिन्न कतिपय कारणहरूले गर्दा छान प्राथमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत निश्चित रूपले कटान गर्ने असमर्थ भएता पनि यस शाखाबाट कतिपय जिल्लाहरूमा गरिएको सर्भेक्षणहरूको आधारमा डिली मात्र विद्यालय प्रवेश गर्ने प्रवृत्ति अबी मात्रामा देखिएबाट प्राथमिक उमेरका बालबालिकाहरू अझै पनि बढी मात्रामा विद्यालय बाहिर रहेको कुरा अवगत हुन आउँदछ । अतः ती बालबालिकाहरूलाई बढी से बढी मात्रामा विद्यालयमा प्रवेश गराउन विभिन्न उपायहरू अपनाई सक्रिय कदम चाल्नु परेको छ । यस क्रममा हाल श्री १ को सरकारले प्राथमिक तहमा गरिएको निःशुल्क पाठ्यपुस्तक विवरणले पनि निकै महत्त पुग्नाउने छ भन्ने आशा गर्न सकिन्छ ।

देशको आवश्यकता अनुरूप शिक्षाको संख्यात्मक र गुणात्मक विकास गरी देशको सर्वोपरी विकासलाई टेवा दिने लक्ष्य राखी लागू गरिएको राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना अधिराज्यको सबै जिल्लाहरूमा लागू भई सकेपछिको यो दोस्रो प्रतिवेदन हो । यस प्रतिवेदनमा शिक्षा क्षेत्रमा भएको प्रगति तथा उपलब्धी, विभिन्न जिल्ला तथा संस्थाहरूबाट प्राप्त विवरणहरूको माध्यमद्वारा दर्शाइएको छ । स्वावसायिक शिक्षामा जोड दिई उत्पादनशील

भाषारिक तयार गर्ने उद्देश्य अनुरूप अनिवार्य रूपमा संपूर्ण माध्यमिक विद्यालयहरूमा लागू गरिएको व्यावसायिक शिक्षाको क्रमिक विकासलाई विषयगत व्यावसायिक विद्यार्थी विवरण प्रस्तुत गरी छलेंड्याइएको छ ।

जनशक्ति तथा तथ्याङ्क शाखा

योजना महाशाखा

शिक्षा मन्त्रालय

विषय सूची

क्रम संख्या र विषय

पृष्ठ संख्या

१. उपयोगी शैक्षिक तथा अन्य	१
२. वर्तमान शिक्षा विकास	३
३. प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक विद्यालय स्थिति	९
४. प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक विद्यालय विवरण	११
५. प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक विद्यार्थी स्थिति	१५
६. प्राथमिक विद्यार्थी विवरण	१७
७. निम्न माध्यमिक विद्यार्थी विवरण	२२
८. माध्यमिक विद्यार्थी विवरण	२७
९. जम्मा विद्यार्थीमा छात्रा प्रतिशत विवरण	३२
१०. प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहमा विद्यार्थी प्रति विद्यालय स्थिति	३८
११. प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहमा विद्यार्थी प्रति विद्यालय विवरण	३९
१२. प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक शिक्षक स्थिति	४३
१३. योग्यता अनुसार प्राथमिक शिक्षक विवरण	४६
१४. योग्यता अनुसार निम्न माध्यमिक शिक्षक विवरण	५२
१५. योग्यता अनुसार माध्यमिक शिक्षक विवरण	५८
१६. योग्यता अनुसार प्राथमिक महिला शिक्षक विवरण	६४
१७. योग्यता अनुसार निम्न माध्यमिक महिला शिक्षक विवरण	७०
१८. योग्यता अनुसार माध्यमिक महिला शिक्षक विवरण	७३
१९. तालीम प्राप्त शिक्षक प्रतिशत विवरण	८२
२०. प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक विद्यालयमा विद्यार्थी भर्ना स्थिति	८६
२१. प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत विवरण	८६
२२. विषय अनुसार व्यावसायिक विद्यार्थी स्थिति	९३
२३. व्यावसायिक विद्यार्थी विवरण (४०० अङ्कको)	९५
२४. व्यावसायिक विद्यार्थी विवरण (२०० अङ्कको)	११९
२५. व्यावसायिक विषय विवरण	१४३
२६. व्यावसायिक शिक्षक विवरण (४०० अङ्कको)	१४९
२७. व्यावसायिक शिक्षक विवरण (२०० अङ्कको)	१५५

२८. उच्च शिक्षा तर्फको क्याम्पस तथा विद्यार्थी स्थिति	१६१
२९. त्रिभुवन विश्व विद्यालयका क्याम्पस, विस्तार क्याम्पस र तालीम केन्द्रहरू	१६२
३०. उच्च शिक्षा तर्फको क्याम्पस अनुसार विद्यार्थी विवरण	१६७
३१. छात्रवृत्ति विवरण	१७६
३२. एम० एम० सी० परीक्षा विवरण	१७६

उपयोगी शैक्षिक तथ्याङ्क २०३४

प्राथमिक

विद्यालय संख्या	२,०६७
जम्मा विद्यार्थी संख्या	७,६६,०४६
छात्राको संख्या	१,६६,६४०
जम्मा विद्यार्थीमा छात्राको प्रतिशत	२२.१%
प्राथमिक उमेर (६-८) वर्षको अनुमानित बालबालिका	११,०७,६४६
प्राथमिक विद्यार्थी मनी प्रतिशत (GEE)	६६.४%
प्राथमिक शिक्षक संख्या	२७,३६४
तालीम प्राप्त शिक्षक संख्या	८,७६४
तालीम प्राप्त शिक्षकको प्रतिशत	३७.६०२

निम्न माध्यमिक

विद्यालय संख्या	२,४००
जम्मा विद्यार्थी संख्या	२,२६,६३६
छात्राको संख्या	४१,७८८
जम्मा विद्यार्थीमा छात्राको प्रतिशत	१८.४%
प्राथमिकको अनुपातमा निम्न माध्यमिक विद्यार्थी प्रतिशत	२६.४%
निम्न माध्यमिक शिक्षक संख्या	८,७७४
तालीम प्राप्त शिक्षक संख्या	३,४३२
तालीम प्राप्त शिक्षकको प्रतिशत	३६.१%

माध्यमिक

विद्यालय संख्या	४४२
जम्मा विद्यार्थी संख्या	८२,१४८
छात्राको संख्या	१३,५६८

जम्मा विद्यार्थीमा छात्राको प्रतिशत	१६.६%
निम्न माध्यमिकको अनुपातमा माध्यमिक विद्यार्थी प्रतिशत	३६.३%
माध्यमिक शिक्षक संख्या	३,६६५
तात्कालीन प्राप्त शिक्षक संख्या	२,०६८
तात्कालीन प्राप्त शिक्षकको प्रतिशत	५६.४%

उच्च शिक्षा

अध्ययन संस्थान	१०
क्याम्पस संख्या	६७
विभिन्न क्याम्पस अन्तर्गतका विद्यार्थी संख्या	२४,७४४
जम्मा विद्यार्थीमा प्राविधिक तर्फको विद्यार्थी संख्या	८,४१५
जम्मा विद्यार्थीमा प्राविधिक विद्यार्थी प्रतिशत	३४%
जम्मा विद्यार्थीमा साधारण विद्यार्थी प्रतिशत	६६%
माध्यमिकको अनुपातमा उच्च शिक्षा तर्फको विद्यार्थी प्रतिशत	३०%

वर्तमान शिक्षा विकास

शिक्षाको संख्यात्मक विकास:

वित्तिको २५ वर्षमा नेपालमा शिक्षा विकास तीव्र गतिमा भएको छ । विद्यालयहरूको संख्या र विद्यार्थी संख्यामा वृद्धि भएको छ । २०२८ मा राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना लागू भएपछि शिक्षा विकासको नयाँ चरण शुरु भएको छ । यस योजनाको अरु उद्देश्यहरूको साथै शिक्षाको अवसर बढी जनतालाई उपलब्ध गराउनु, प्रादेशिक सन्तुलनको वृद्धिकोषबाट शिक्षा सुविधाहरू सुलभ र सुगम बनाउनु र विकास कार्यहरूको निम्ति आवश्यक जनशक्ति तयार गर्नु रहेको छ ।

निम्न तालिका नं. १ बाट २०३० देखि २०३४ सम्ममा भएको विद्यालय शिक्षाको प्रगतिको परिचय प्राप्त गर्न सकिने छ । यस तालिकाको सार्वजनिकबाट विद्यालय संख्या २०३० मा ८,८४३ बाट २०३४ मा १२,०१६ पुगेको, जसमा विद्यार्थी संख्या २०३० मा ५७५,६०५ बाट २०३४ मा १०,७७,८४६ पुगेको र जसमा शिक्षक संख्या २०३० मा २६,८१८ बाट २०३४ मा ३५,८३४ पुगेको थाहा हुन्छ । यसरी २०३० देखि २०३४ सम्ममा थप ३,१७६ विद्यालय स्थापना भएको, थप ५,०२,२४१ विद्यार्थीहरू भर्ना भएको र थप ९,०१६ शिक्षकहरू शिक्षण कार्यमा संलग्न भएका देखिन्छन् ।

तालिका नं. १
विद्यालय, विद्यार्थी र शिक्षक संख्या

(क) विद्यालय संख्या

	२०३०	२०३१	२०३२	२०३३	२०३४
प्राथमिक	७,२६६	७,६८३	८,११४	८,७६८	९,०६७
निम्न माध्यमिक	१,०६२	१,४८३	१,८६३	२,२८६	२,४००
माध्यमिक	४८५	४५६	४७६	५२०	५४२
	८,८४३	९,६२४	१०,४५३	११,५७४	१२,०१६

(ख) विद्यार्थी संख्या

	२०३०	२०३१	२०३२	२०३३	२०३४
प्राथमिक	३,५६,६१२	४,०१,०३४	४,५८,५१६	६,४३,८३५	७,६६,०४६
निम्न माध्यमिक	१,५७,५०६	१,६०,२५८	१,७४,१४३	१,८८,६८८	२,२६,६३६
माध्यमिक	५८,४८४	६१,३२५	६७,२१४	७४,०६०	८१,१५८
	५,७५,६०५	६,२२,६१७	६,६६,८७३	९,०६,५८३	१,०७७,८४०

(ग) शिक्षक संख्या

	२०३०	२०३१	२०३२	२०३३	२०३४
प्राथमिक	२०,०८४	१७,५२६	१८,८७४	२०,७७५	२३,३६५
निम्न माध्यमिक	३,५८६	५,२४५	६,४६६	७,८५६	८,७७४
माध्यमिक	३,१४८	३,४९४	३,४५१	३,४३६	३,६६५
	२६,८१८	२६,२६५	२८,८२१	३२,०६७	३५,८०४

हालको शिक्षा विकासको स्वरूप ६-१५ वर्ष उमेरको अनुमानित जनसंख्या र १ देखि १० कक्षाको विद्यार्थी संख्या तुलना गरेर पनि हेर्न सकिन्छ । तालिका नं. २ मा यो तुलना प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २
कुल विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत

साल	अनुमानित ६-१५ वर्ष उमेरको जनसंख्या	१ देखि १० कक्षाको विद्यार्थी संख्या	कुल विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत
२०३०	२६,४३,०००	५,७५,६०५	१६.५
२०३१	३०,०६,०००	६,२२,६१७	२०.७
२०३२	३०,७१,०००	६,६६,८७३	२२.८
२०३३	३१,३७,०००	९,०६,५८३	२८.६
२०३४	३२,०५,०००	१,०७,७८४	३३.६

तालिका नं. २ बाट १ देखि १० कक्षाको कुल विद्यार्थी संख्या र कुल विद्यार्थी भर्ना प्रतिशतमा क्रमशः वृद्धि भइरहेको पाइन्छ । २०३४ मा ६ देखि १५ वर्ष उमेरको कुल अनुमानित जनसंख्यामध्ये तीन छन्दको एक छन्द स्कूलमा भर्ना भई पढिरहेको पाइन्छ । बाँकी दुई छन्द अर्थात् ६६% अहिले पनि स्कूल बाहिर रहेको पाइन्छ ।

समाप्त विद्यालय शिक्षाको प्रचार अरु सक्रियताको साथ गर्नुपर्ने कुरा जोष हुन्छ ।

प्राथमिक शिक्षा:

नेपालमा प्राथमिक शिक्षाको अवधि तीन वर्षको गरिएको छ र यसको उद्देश्य विद्यार्थीहरूलाई लेखन, पढ्न र गणितको आधारभुत ज्ञान दिनु रहेको छ । सर्वसाधारण जनतालाई न्यूनतम शिक्षाको अवसर दिन र साक्षरता प्रतिशत बृद्धि गर्नेको निम्ति प्राथमिक शिक्षाको प्रचार आवश्यक छ । २०३२ मा प्राथमिक शिक्षा निःशुल्क घोषणा गरिएपछि प्राथमिक विद्यार्थी संख्यामा उल्लेखनीय वृद्धि भएको देखिन्छ । हाल विद्यार्थीहरूको उमेरबाट निश्चित तथ्याङ्क उपलब्ध नभएको हुँदा प्राथमिक भर्ना प्रतिशत सहजै देखिने रूपमा (Apparent) मात्र छ ।

तालिका नं० ३
प्राथमिक विद्यार्थी संख्या वृद्धि

साल	प्राथमिक विद्यार्थी जम्मा	छात्रा	छात्राको प्रतिशत	प्राथमिक भर्ना प्रतिशत
२०३०	३,५६,६१२	५८,५४३	१६.३	१५.३
२०३१	४,०१,०३४	६६,३३१	१७.३	३८.६
२०३२	४,५८,५१६	८४,००८	१८.३	४३.२
२०३३	६,४३,८३५	१,२६,२७६	२०.०	५६.४
२०३४	७,६६,०४६	१,६६,६४०	२२.१	६६.४

तालिका नं. ३ मा प्रस्तुत तथ्याङ्क अनुसार पाँचौ योजना अवधिको अन्त (२०३६।३७)मा लक्ष्य गरिएको ६४% प्राथमिक भर्ना प्रतिशत २०३४ मा नै प्राप्त भएको देखिन्छ । प्राथमिक शिक्षा निःशुल्क घोषणा गरिएबाट लक्ष्य गरिएको मितिभन्दा पहिले नै प्राथमिक भर्ना प्रतिशत लक्ष्य प्राप्त गर्नमा ठूलो सघाउ पुगेको छ । पाँचौ योजना अवधिको अन्तसम्ममा भर्ना प्रतिशत उच्च स्तरमा पुग्ने आशा गर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ३ बाट प्राथमिक कक्षामा छात्राहरूको संख्या २०३० को तुलनामा २०३४ मा तीन दोब्बर भएको देखिन्छ । र जम्मा प्राथमिक विद्यार्थी संख्यामा छात्राहरूको प्रतिशत कमिक रूपले वृद्धि भइरहेको देखिन्छ । तापनि अहिलेसम्म जम्मा प्राथमिक विद्यार्थी संख्यामा छात्राहरूको संख्या २२.१ प्रतिशत मात्र छ ।

छात्राहरूको विद्यालय प्रवेश संख्या कम हुनुमा अनेकौं सामाजिक र छात्रिक कारणहरू छन् । घरैघरी काममा छोरोहरूलाई बढी संलग्न गराउने, छोरोहरूको पढाई अनुपादक ठान्ने प्रवृत्ति र अभिभावकहरूको कमजोर छात्रिक स्थिति यसका मुख्य कारणहरूमध्ये हुन् । प्राथमिक शिक्षा निःशुल्क गरिएको र प्राथमिक पाठ्य-पुस्तकहरू निःशुल्क वितरण गरिएबाट स्कूलमा पढ्ने छात्राहरूको संख्या बढ्ने माने विश्वास गर्न सकिन्छ ।

निम्न माध्यमिक शिक्षा

वैशम्यिक र राजभक्ति निकाई जस्तै निर्माण गर्ने र पूर्व व्यावसायिक शिक्षा प्रारम्भ गर्ने उद्देश्य राखी ४ देखि ७ कक्षासम्म ४ वर्षको निम्न माध्यमिक शिक्षाको व्यवस्था गरिएको छ । जसमा प्राथमिक विद्यार्थी संख्याको ५०% विद्यार्थीहरूलाई निम्न माध्यमिक शिक्षा सुविधा विलाउने उद्देश्य पाँचौ योजनामा राखिएको छ ।

प्राथमिक विद्यार्थी संख्यामा वृद्धि भएको हुनाले निम्न माध्यमिक विद्यार्थी संख्यामा वृद्धि हुनु स्वाभाविक नै छ । तर प्राथमिक विद्यार्थी संख्या वृद्धिदरमन्त्रा फल वरमा मात्र निम्न माध्यमिक विद्यार्थी संख्या वृद्धि भएको छ । यसका कारणहरू हुन्: प्राथमिक तहमा नै प्रचलित रूप भाउट हुनु र प्राथमिक संख्या वृद्धिको प्रभाव केही समय पछि मात्र निम्न माध्यमिक विद्यार्थी संख्यामा देखिनु । प्राथमिक तहमा कक्षा १ बाट कक्षा २ मा खास गरी ठूलो संख्यामा विद्यार्थी रूप भाउट हुने स्थिति धेरै वर्षदेखि कायम नै रहेको छ । यो रूप भाउट स्थितिमा सुधार आएपछि निम्न माध्यमिक विद्यार्थी संख्यामा वृद्धि खास रूपले देखा पर्नेछ । २०३० देखि २०३४ सम्मको निम्न माध्यमिक तहमा विद्यार्थी संख्यासम्बन्धी विवरण तालिका नं. ४ मा दिइएको छ ।

तालिका नं. ४
निम्न माध्यमिक विद्यार्थी संख्या

साल	निम्न माध्यमिक विद्यार्थी संख्या जम्मा	छात्रा	छात्राको प्रतिशत	निम्न माध्यमिक विद्यार्थी बर्ग प्रतिशत
२०३०	१,५७,५०६	२४,२६८	१५.४	४३.७
२०३१	१,६०,२५८	२६,१७६	१६.३	३६.६
२०३२	१,७४,१४३	२६,०७१	१६.७	३७.६
२०३३	१,८८,६८८	३३,३६६	१७.६	२६.३
२०३४	२,२६,६६६	४१,७८८	१८.४	२६.५

तालिका नं. ४ बाट थाहा हुन्छ कि २०३२ को तुलनामा २०३४ मा निम्न माध्यमिक विद्यार्थी संख्यामा ३७,६५१ ले वृद्धि भएको छ । यो वृद्धिगत वर्षहरूमध्ये निकै धेरै छ । यो एक वर्षको वृद्धि २०.१ प्रतिशत छ । अघिल्लो वर्ष (२०३२-३३)मा यो वृद्धि ८.३ प्रतिशत मात्र थियो । यस अनुरूप छात्राहरूको संख्यामा पनि पहिलेभन्दा वृद्धि अधिक मात्रामा भएको छ ।

तालिका नं. ४ बाट २०३० देखि निम्न माध्यमिक शिक्षा तहका छात्राहरूको संख्या र छात्राहरूको प्रतिशत क्रमशः बढ्दै गएको देखिन्छ । तापनि प्राथमिक तहमा २२.१ प्रतिशत छात्रा भएकोमा निम्न माध्यमिक तहमा १८.४ प्रतिशत मात्र छ । यसबाट तुलनात्मक दृष्टिकोणबाट निम्न माध्यमिक तहमा कम प्रतिशत छात्रा भएको देखिन्छ ।

माध्यमिक शिक्षा

माध्यमिक शिक्षाको उद्देश्य व्यावसायिक शिक्षामा जोड दिई उत्पादनशील र उपयोगी नागरिक तैयार गर्नु परेको छ । साधारण माध्यमिक विद्यालयहरूमा २०% प्रतिशत विद्यालय घण्टा व्यावसायिक शिक्षाको लागि र व्यावसायिक विद्यालयहरूमा ४० प्रतिशत विद्यालय घण्टा व्यावसायिक शिक्षाको लागि प्रयोग गरिएका छन् । व्यावसायिक विद्यालयमा पढ्ने विद्यार्थीहरूमा व्यावसायिक प्रवृत्ति र सोप पूर्वतया विकास हुने आशा गरिएको छ । सबै माध्यमिक विद्यार्थीहरूमा श्रमप्रति आसक्ति भावना जगाउनु हुने भन्नाको निमित्त सबै माध्यमिक विद्यालयहरूमा व्यावसायिक शिक्षा अनिवार्य गरिएको छ । २०३० देखि २०३४ सम्म माध्यमिक तहमा विद्यार्थी संख्या वृद्धिको विवरण तालिका नं. ५ मा दिइएको छ ।

तालिका नं० ५ माध्यमिक विद्यार्थी संख्या

साल	माध्यमिक विद्यार्थी संख्या जम्मा	छात्रा	छात्राको प्रतिशत	निम्न माध्यमिक विद्यार्थीको अनुपातमा माध्यमिक विद्यार्थी प्रतिशत
२०३०	५८,४८८	१०,५७७	१८.०	३७.१
२०३१	६१,३२५	१०,६०६	१७.३	३८.१
२०३२	६७,२१४	११,२८८	१६.९	३८.६
२०३३	७४,०६०	१२,५३६	१६.६	३६.२
२०३४	८२,१५८	१३,५६८	१६.६	३६.३

तालिका नं. ५ बाट माध्यमिक विद्यार्थी संख्या र माध्यमिक विद्यार्थीमध्ये छात्राको संख्यामा रूपमा वृद्धि भइरहेको देखिन्छ। प्राथमिक तहमा हाल भइरहेको ठूलो संख्या वृद्धिको प्रभाव माध्यमिक तहमा पाच छ वर्षपछि पर्ने कुरा सिद्ध छ। साथै प्राथमिक र निम्न माध्यमिक तहमा भइरहेको रूप आउट घटन गएको माध्यमिक तहको शिक्षाको अल्ल बढी मान हुनेछ।

हालका वर्षहरूमा माध्यमिक तहमा छात्राहरूको संख्यामा वृद्धि भइरहेको छ तापनि जम्मा माध्यमिक विद्यार्थी संख्यामा छात्राको प्रतिशतमा वृद्धि भइरहेको देखिँदैन। बढती नै निम्न माध्यमिक विद्यार्थी संख्याको अनुपातमा माध्यमिक विद्यार्थी प्रतिशत पनि २०३३ सम्म करीव पचासत प्रतिशत २०३४ मा केही घटन गएको देखिन्छ। माध्यमिक तहमा छात्राहरूको संख्या वृद्धि पार्ने तथा माध्यमिक शिक्षाको स्तर माथि उठाई विद्यार्थी संख्या बढाउन उपायहरू लिइनु आवश्यक देखिन्छ।

उच्च शिक्षा

राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना लागू भएपछि उच्च शिक्षाको सबै पक्षहरू- संगठन, उद्देश्य, पाठ्यक्रम, प्रशासन, परीक्षा आदिमा व्यापक परिवर्तन ल्याइएको छ। विकास आयोजनाहरू कार्यान्वयन गर्ने प्राविधिक जनशक्ति तैयार गर्ने, उच्च शिक्षाका लागि अभियोगमा उपलब्ध हुने सफे कार्य अवसरसँग सम्बन्धित गर्ने योजनाको उद्देश्य रहेको छ। त्रिभुवन विश्व विद्यालय अन्तर्गत प्राविधिक अध्ययन संस्थानहरू (इन्जिनियरिङ्ग, कृषि, वन विज्ञान, चिकित्सा शास्त्र र शिक्षा शास्त्र) र साधारण अध्ययन संस्थाहरू (मानविकी र समाज शास्त्र, विज्ञान, व्यापार प्रशासन र वाणिज्य, कानून, संस्कृत) स्थापना गरिएका छन्। साथै व्यावहारिक विज्ञान तथा प्रविधि केन्द्र, आर्थिक विकास तथा प्रशासन केन्द्र र नेपाल एशियाली अध्ययन केन्द्र सम्बन्धित क्षेत्रहरूमा विशिष्ट अध्ययनको निम्ति स्थापना गरिएका छन्।

नेपालमा उच्च शिक्षामा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी संख्यामा गत २५ वर्षको अवधिमा ठूलो वृद्धि भएको छ। २००७ मा २५०, २०१८ मा ३९४३ र २०२७ मा १७२०० विद्यार्थीहरू उच्च शिक्षामा संलग्न थिए। शिक्षा योजना लागू भएपछि सहा विद्यालयहरूमा जर्ना भई पढ्ने विद्यार्थी संख्या कमिक रूपले वृद्धि भइरहेको साथै धेरै बढेर निजी अध्ययन गरी विदेश विद्यालयको परीक्षामा सम्मिलित हुने सुविधा प्रदान गरिएको हुँदा, उच्च शिक्षामा

लागेका विद्यार्थीहरूको संख्या निकै बढेको अनुमान गर्न सकिन्छ । तालिका नं. ६ मा गत वर्षहरूमा भर्ना भई अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थीहरूको संख्या देखाएको छ ।

तालिका नं. ६ उच्च शिक्षा विद्यार्थी संख्या

साल	उच्च शिक्षा तर्फको विद्यार्थी संख्या	प्राविधिक प्राविधिक	प्राविधिक विद्यार्थीको प्रतिशत
२०३०	१६,०६४	५,६४७	३५.२
२०३१	२०,५४०	५,०७८	२४.७
२०३२	२३,५०४	७,४८१	३२.२
२०३३	२१,४३८	८,२२२	३८.३
२०३४	२४,७४४	८,४१४	३४.०

तालिका नं. ६ बाट उच्च शिक्षा ग्रहण गर्न महाविद्यालयहरूमा नियमित रूपले भर्ना भई अध्ययन गरिरहेको विद्यार्थी संख्यामा वृद्धि भइरहेको देखिन्छ । विकास कार्यहरूको कार्यान्वयनको निम्ति उच्च शिक्षा प्राप्त व्यक्तिहरूको माग हुने, जनसाधारणको जीवन स्तर उठाउने प्रेरणा र आफोसा र माध्यमिक शिक्षा पूरा गर्नेहरूको संख्या वृद्धिको कारणले उच्च शिक्षामा प्रवेश गर्ने विद्यार्थी संख्या भविष्यमा खडेर नै जाने आशा गर्न सकिन्छ ।

तालिका नं. ६ बाट प्राविधिक तर्फको विद्यार्थी संख्यामा पनि कमजा: वृद्धि भइरहेको देखिन्छ । वास्तवमा प्राविधिक शिक्षाको निम्ति आबेदन गर्ने विद्यार्थीहरू सर्वसाई प्राविधिक अध्ययन संस्थानहरूमा स्थान अभावले गर्दा भर्ना दिन सकिएको छैन । अध्ययन संस्थानहरूको भर्ना र प्रशिक्षण क्षमतामा वृद्धि भएको खण्डमा प्राविधिक तर्फ अध्ययन गर्ने विद्यार्थी संख्या बढ्ने अनुमान गर्न सकिन्छ ।

प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक विद्यालय स्थिति

विद्यार्थी संख्या वृद्धि तथा जनसंख्या वृद्धिको आधारमा जनताको मागलाई हल गर्नमा राखी सफल सम्पूर्ण जनताले दिला हासिल गर्ने लक्ष्यमा अवसर पाओस् भन्ना खातिर आवश्यक ठाउँमा विद्यालय भए हुँदै जानु नितास्त आवश्यक छ । २०३४ को तथ्याङ्क अनुसार नेपाल अधिराज्यभित्र संचालन गरहेका सम्पूर्ण प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक विद्यालयहरू क्रमशः १०६७, २४०० र ५५२ देखिएको छ । उक्त १०६७ प्राथमिक विद्यालयहरूमध्ये २४३ वटा माध्यमिक विद्यालयसहसंग र १७५० वटा निम्न माध्यमिक विद्यालयसहसंग संयुक्त रूपमा संचालन गरिएको छ र बाँकी ६६४३ वटा प्राथमिक विद्यालयहरू छुट्टै भवनमा संचालन भएको देखिन्छ । निम्न माध्यमिक विद्यालयहरू पनि छुट्टै रूपमा संचालन भएका १६७५ र माध्यमिक विद्यालयसंग संयुक्त रूपमा संचालन भएका ५२५ छन् । ५५२ माध्यमिक विद्यालयहरूमध्ये ११५ वटा विद्यालयहरू पूर्ण व्यावसायिक विद्यालयको रूपमा र अरु ४३७ वटा विद्यालयहरू साधारण माध्यमिक विद्यालयको रूपमा संचालन भएको देखिन आउँदछ । २०३३ मा प्राथमिक, निम्न माध्यमिक र माध्यमिक विद्यालयहरू क्रमशः ८७६८, २२८६ र ५२० थिए भने २०३४ सालमा सो संख्या वृद्धि भई १०६७, २४०० र ५५२ हुन गएको छ । २०३३ को तुलनामा प्राथमिक विद्यालय ३.४% ले, निम्न माध्यमिक विद्यालय ४.८% ले र माध्यमिक विद्यालय ६.२% ले वृद्धि हुन गएको देखिन्छ ।

नेपाल अधिराज्यका जिल्लाहरूमा सबभन्दा बढी प्राथमिक विद्यालय भएको जिल्ला झापा र सप्तरीको रूपमा विद्यालय भएको जिल्ला मनाङ देखिन आएको छ । निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक दुवै तहका विद्यालयहरूमा सबभन्दा बढी विद्यालय हुने जिल्ला काठमाडौं नै देखिएको छ । अर्कोतिर निम्न माध्यमिक तहमा सबैभन्दा कम विद्यालय भएको जिल्ला मनाङ पाइएको छ । उक्त जिल्लामा तत् वर्षदेखि मात्र माध्यमिक तहको विद्यालय संचालन गरिएको थियो । नेपाल अधिराज्यको प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक क्षेत्र अनुसार विद्यालय विवरण तालिका तालिका यस्ता यस्ता देखिएको छ । तह अनुसार जिल्लागत विद्यालय विवरण विस्तृत रूपमा सारिने नं. १ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं० ७
क्षेत्र अनुसार विद्यालय विवरण

क्षेत्र	प्राथमिक विद्यालय संख्या	वृद्धि प्रतिशत	निम्न माध्यमिक विद्यालय संख्या	वृद्धि प्रतिशत	माध्यमिक विद्यालय संख्या	वृद्धि प्रतिशत
पूर्वाञ्चल क्षेत्र	२१५६	४.०	५६१	६.५	१४२	७.६

क्षेत्र	प्राथमिक विद्यालय		निम्न माध्यमिक विद्यालय		माध्यमिक विद्यालय	
	संख्या	वृद्धि प्रतिशत	संख्या	वृद्धि प्रतिशत	संख्या	वृद्धि प्रतिशत
मध्यमाञ्चल क्षेत्र	२४४८	२.७	६१८	३.७	१८०	४.७
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	२३७५	२.०	७१३	२.६	१५२	३.४
सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	२०५५	५.३	५०८	७.६	७८	१३.०
नेपाल अधिराज्य	९०६७	३.४	२४००	४.८	४१०	६.२

उपरोक्त तालिकाबाट प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तीन तहका विद्यालयहरू सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्रमा बढ्दो क्षेत्रको रोज्तोमा कम भएको देखिन्छ । तर २०३३ सालपछि एक वर्षभित्रमा विद्यालय संख्यामा भएको वृद्धि प्रतिशतलाई दृष्टि दिएर तीनै तहका विद्यालयहरूमा भएको वृद्धि प्रतिशत सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्रमा सबभन्दा बढी भएको जानकारी हुन आउँदछ । वृद्धि प्रतिशतलाई मात्र ध्यानमा राख्दा सबभन्दा बढी वृद्धि माध्यमिक तहमा भएको देखिन्छ । संख्याको दृष्टिकोणले सबभन्दा बढी प्राथमिक विद्यालय भएको क्षेत्र मध्यमाञ्चल देखिन आउँदछ, जसमा कुल प्राथमिक विद्यालयको २७% विद्यालय रहेको छ । निम्न माध्यमिक तहमा बढी विद्यालय भएको क्षेत्र पश्चिमाञ्चल गणित आउँदछ, जसमा कुल निम्न माध्यमिक विद्यालयको २६.७ प्रतिशत रहेको छ । माध्यमिक विद्यालय मध्यमाञ्चल क्षेत्रमा नै बढिरहेको कुरा माथिको तालिकाबाट देखिन आउँदछ र कुल माध्यमिक विद्यालयको ३३.६ प्रतिशत विद्यालय यस क्षेत्रमा रहेको छ ।

**प्राथमिक, निम्न माध्यमिक
तथा
माध्यमिक विद्यालय विवरण**

सारिणी नं० १

जिल्ला	प्राथमिक विद्यालय	निम्न माध्यमिक		माध्यमिक विद्यालय	
		विद्यालय	साधारण	व्यावसायिक	जम्मा
ताप्लेजुङ	१४६	३२	५	१	६
पाँचथर	१३६	१७	४	१	५
इलाम	१७७	२८	३	२	५
कापा	१७७	५२	१४	३	१७

जिल्हा	प्राथमिक विद्यालय	निम्न माध्यमिक विद्यालय	साधारण	माध्यमिक विद्यालय व्यावसायिक	जम्मा
जिराही	१५१	४२	८	३	११
गणरमावा अखल	७४०	१८३	३५	६	९६४
पूर्वाञ्चल क्षेत्र	२१०६	५०१	११५	२०	१८४२
बोनसा	६८	२४	४	१	९७
रामेदाप	१०३	२३	२	१	१२९
तिथुली	१२३	२५	३	१	१५२
बसुण	१३८	५०	१६	२	१९६
गहोत्तरी	११२	५३	६	३	१७४
बर्नाही	१२८	४४	६	२	१८०
बलकपुर अखल	६६६	२१६	४३	१०	९३५
त्रिभुवाणबोक	१४६	१५	२	१	१६४
बसुण	२६	५	—	—	३१
भुवाकोट	१३८	२२	२	१	१६३
पादिछ	१५१	२५	३	२	१८१
साखीबलाणबोक	१६८	५०	७	३	२२८
बलपुर	७५	२६	८	२	१०९
गोठमाडी	१८८	७६	३६	६	२८६
मलिकपुर	६८	३७	११	४	११९
वागमती अखल	१०२३	२५६	६६	१८	१३६३
मकवानपुर	१५३	५३	४	१	२११
चितवन	१७६	२६	१०	२	२१४
धौतहड	१२५	२२	५	२	१५४
बारा	१४४	३३	४	१	१८२
गर्वा	१२५	२६	७	३	१६१
मारावणी अखल	७२३	१४०	३१	६	८८०
उदयमान्धल क्षेत्र	१४४८	६१८	१४३	३७	२२०६

जिल्ला	प्राथमिक विद्यालय	निम्न माध्यमिक विद्यालय	साधारण	माध्यमिक विद्यालय व्यावसायिक	जम्मा
गोर्खा	१८०	४८	८	२	१०
सुनसरी	१८	२	१	—	१
सुनसरी	१७५	३७	११	२	१२
कास्की	२५६	७१	१७	१	१८
सुनसरी	१८७	४८	८	२	१०
स्याङ्जा	२२४	६३	१५	३	१७
गण्डकी अञ्चल	१००३	२६६	५६	१०	६६
नवलपरासी	१४२	४४	७	१	८
बागपा	२१६	७२	१३	३	१६
गुल्मी	१६८	५५	७	२	६
धर्मागिरी	१२४	३४	४	१	५
रूपन्देही	१२८	४५	११	२	१३
कपिलवस्तु	११७	२६	६	२	८
लुम्बिनी अञ्चल	६२५	२७६	४८	११	५६
मुस्ताङ	३६	८	—	१	१
म्याग्दी	१२२	४५	४	१	५
पर्वत	१३१	५६	१०	२	१२
बागलुङ	१५८	५६	५	१	६
सुनसरी अञ्चल	४४७	१६५	१६	५	२४
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	२२७५	७१२	१२६	२६	१५२
रुकुम	६२	१६	२	१	३
रोल्पा	१३०	२१	१	१	२
सल्यान	८६	१५	२	१	३
सुनसरी	१०६	२६	५	१	६
दाङ	१०५	३६	६	२	८
राप्ती अञ्चल	४२२	११७	१६	६	२२

जिल्ला	प्राथमिक विद्यालय	मिशन माध्यमिक विद्यालय	साधारण माध्यमिक विद्यालय	न्यायसायिक	जम्मा
हुमना	३८	१०	२	-	२
मुगु	४४	७	१	-	१
डोल्पा	५३	११	-	१	१
कालिकोट	२५	५	-	-	-
लुम्बा	८६	२५	१	१	२
कर्णाली अञ्चल	२४६	५८	४	२	६
काजरकोट	७८	१६	-	१	१
बैलेख	११२	१७	१	१	२
मुर्खेत	११९	१५	१	२	३
बाँके	८४	२०	४	१	५
बर्दिया	६७	२६	२	१	३
मेची अञ्चल	४६१	६७	७	७	१५
बाजुरा	५६	१२	१	१	२
मकौडा	८८	२३	३	१	४
अछाम	१०६	२४	१	१	२
झोटी	६७	२१	४	१	५
कैलाली	१०६	२८	३	१	४
राप्ती अञ्चल	४५६	११४	१२	५	१७
दार्चुला	१०३	३२	३	१	४
बैतडी	१४०	५१	६	२	८
दडेलधुरा	६६	२३	१	२	३
कञ्चनपुर	५५	१६	२	१	४
महाकाली अञ्चल	३६७	१२२	१२	६	१६
सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	२०५५	५०८	५३	२५	७८
नेपाल अधिराज्य	६०६७	२४००	४२७	११५	२५२

प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक विद्यार्थी स्थिति

शिक्षाको क्षेत्रमा प्रति वर्ष वर्ष हुने राष्ट्रिय स्तरको ठूलो राशिलाई राष्ट्रको सर्वाङ्गीण विकासको निमित्त आवश्यक दक्ष जनशक्तिको त्नीत मागो लगानी स्वकार उपयोग गर्ने सिद्धान्त स्वरूप लागू गरिएको राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना अधिराज्यको सम्पूर्ण जिल्लाहरूमा लागू भएपछि विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको संख्या वृद्धिमा सुधार आएको देखिन्छ । यो सुधार गत वर्ष जस परो प्राथमिक तहका विद्यार्थीहरूमा मात्र बढी मात्रामा भएको थियो भने हाल यसको अवसर निम्न माध्यमिकमा पनि परिसकेको कुरा २०३४ को तथ्याङ्कले स्पष्ट गराउँछ । २०३४ सालको तथ्याङ्क अनुसार प्राथमिक विद्यार्थी संख्या ७,६६,०४६ देखिएको छ । यो संख्या गतवर्ष ५,४३,८३५ थियो र यसको तुलनामा हालको विद्यार्थी संख्या १६.४ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ । त्यस्तै निम्न माध्यमिक तहमा पनि विद्यार्थी संख्या २,२६,६१६ पुगेको छ, जुन गतवर्ष १,८८,९८८ मात्र थियो । २०३२ सालको तुलनामा २०३४ सालको निम्न माध्यमिक विद्यार्थी संख्या २०.१ प्रतिशतले वृद्धि भएको पाइन्छ । यो वृद्धि गतवर्ष ८.४ प्रतिशत मात्र थियो । माध्यमिक तहका विद्यार्थीहरूमा भने प्रतिशतको दृष्टिकोणले केही खास सुधार आएको पाइएको छैन । तर प्राथमिक तथा निम्न माध्यमिक तहका विद्यार्थीहरूको संख्यामा क्रमिक रूपमा बढ्दै गइरहेको वृद्धि प्रतिशतलाई ध्यानमा राख्दा यसको अन्तर माध्यमिक तहमा पनि परो निकट भविष्यमा नै माध्यमिक तहका विद्यार्थी वृद्धि प्रतिशतमा पनि सुधार आउने आशा गर्न सकिन्छ । २०३४ को तथ्याङ्क अनुसार जम्मा माध्यमिक विद्यार्थी संख्या ८२,१५८ देखिएको छ, २०३२ को तुलनामा यो संख्या १०.६ प्रशिशत बढी छ । माध्यमिक विद्यार्थी वृद्धि प्रतिशत गतवर्ष पनि १०.२ थियो ।

देशमा शिक्षाको विकासको निमित्त राष्ट्रिय स्तरमा भर्ना प्रतिशत बढाउन छात्रहरूको साथ साथै छात्राहरूको भर्ना संख्या पनि बढ्नु नितान्त आवश्यक छ । २०३४ सालको तथ्याङ्क अनुसार प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहमा छात्राहरूको संख्या क्रमशः १,६६,६४०,४१,७८८ र १३,५६८ देखिएको छ, जुन कुल विद्यार्थी संख्याको क्रमशः २२.१%, १८.४% र १६.६% हुन आउँदछ । गतवर्ष यी प्रतिशतहरू क्रमशः २०.१%, १७.७% र १६.९% थिए । उपरोक्त प्रतिशतहरूलाई हेर्दा जम्मा विद्यार्थी संख्यामा जस्तै नै प्राथमिक तथा निम्न माध्यमिक तहमा केही सुधार भएको पाइन्छ, तर माध्यमिक तहमा भने स्थिति कुन पछाडि परेबाट यस तहमा स्त्रिय संख्या वृद्धिको दौडोमा छात्रा संख्या वृद्धि हुन नसकेको कुरा स्पष्ट हुन आउँदछ । जम्मा विद्यार्थी वृद्धि प्रतिशत र छात्राहरूको वृद्धि प्रतिशतलाई अवलोकन गर्दा प्राथमिक तथा निम्न माध्यमिक तहमा छात्राहरूको वृद्धि प्रतिशत उल्लेखनीय भएको जानकारी हुन आउँदछ र यसको अन्तर माध्यमिक तहमा पनि पर्ने जाने आशा गर्न सकिन्छ । प्रतिशतको हिसाबले यो वृद्धि उल्लेखनीय नै भएतापनि पुरुष र महिला जनसंख्या कण्डे बराबर भएर पनि पुरुष र महिला समक्षता प्रतिशतमा अति असमानता भएको हालको जस्तो देशको निमित्त यो वृद्धि सन्तोषजनक मात्र

सकिएन । तर पनि निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक स्तरमात्रमा प्राथमिक स्तरमा छात्राहरूको वृद्धि प्रतिशत निकै बढी देखिएबाट छात्राहरूको भर्ना चमिक रूपमा बढ्ने जाने छ भन्ने आशा गर्ने सकिन्छ । २०३३ सालपछि एक वर्षको अवधिमा भएको जम्मा विद्यार्थी तथा छात्राको वृद्धि प्रतिशत तलको तालिकामा देखाइएको छ । प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी तथा छात्रा प्रतिशतको विस्तृत विवरण सारिजो प्रस्तुत गरिएका छन् ।

प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तीनै तह गरी सबैभन्दा बढी विद्यार्थी हुने बागमती अञ्चल र सर्दङ्गमा एक विद्यार्थी हुने कर्णाली अञ्चल देखिएको छ । छात्राहरूको संख्यामा पनि सबैभन्दा बढी हुने अञ्चल बागमती नै हुन आउँदछ र कममा कर्णाली नै पर्ने आउँदछ । प्राथमिक, निम्न तथा माध्यमिक तहका जम्मा विद्यार्थीमा छात्राको प्रतिशतको हिसाबले हेर्ने हो भने धवलागिरी अञ्चलको मुस्ताङ जिल्ला पहिलो स्थानमा पर्ने आउँदछ, जहाँ कूल विद्यार्थीमध्ये ३८.२%, छात्रा छन्, जबकि काठमाडौँ जिल्लामा ३४.८% मात्र छ । यस कवमा ललितपुर तेस्रो स्थानमा पर्ने आउँदछ र भक्तपुर चौथो स्थानमा पर्ने आउँदछ । सबभन्दा तल्लो स्थानमा सेती अञ्चलको अछाम जिल्ला पर्ने आउँदछ, जहाँ कूल विद्यार्थीको ४.८%, मात्र छात्राहरू देखिन्छ ।

तालिका नं० ८ (क)

क्षेत्र अनुसार जम्मा विद्यार्थी वृद्धि प्रतिशत

क्षेत्र	प्राथमिक विद्यार्थी		निम्न माध्यमिक विद्यार्थी		माध्यमिक विद्यार्थी	
	संख्या	वृद्धि प्रतिशत	संख्या	वृद्धि प्रतिशत	संख्या	वृद्धि प्रतिशत
पुर्वाञ्चल क्षेत्र	१६०१३१	२९.६	६००८५	२९.०	२२०५७	६.५
मध्यमाञ्चल क्षेत्र	२१७६७२	१६.७	७२८८५	१२.२	३२२७१	८.६
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	२१४०४८	१६.८	६१५५६	२१.४	१०००७	१६.८
सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	१४७१६८	२३.४	३२११३	२६.८	६०३३	११.३
नेपाल अधिराज्य	७६६०४६	१६.४	२२६६२६	२०.१	८२१५८	१०.६

तालिका नं० ८ (ख)

क्षेत्र अनुसार छात्रा विद्यार्थी वृद्धि प्रतिशत

क्षेत्र	प्राथमिक		निम्न माध्यमिक		माध्यमिक	
	छात्रा संख्या	वृद्धि प्रतिशत	छात्रा संख्या	वृद्धि प्रतिशत	छात्रा संख्या	वृद्धि प्रतिशत
पुर्वाञ्चल	४६१५६	३०.८	११६४५	३१.६	३३७६	३.१
मध्यमाञ्चल	५००१६	२२.३	१७३३२	१२.०	७३७६	८.१
पश्चिमाञ्चल	५३३५६	३६.०	६७४८	४८.३	२१४७	१६.४
सुदूर पश्चिमाञ्चल	२०१०३	४४.६	३०६३	२१.४	६६५	१७.६
नेपाल अधिराज्य	१६६६४०	३१.२	४१७०८	२५.१	१२५६८	८.५

प्राथमिक विद्यार्थी विवरण

सारिणी नं० २ (क)

बिस्म	कक्षा १			कक्षा २			कक्षा ३			१ रेजि ३ कक्षा		
	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	जम्मा	जम्मा	छात्रा	छात्रा
साप्तेबुड	४२८६	११११	१८४६	३८०	११२७	१७४	११२७	१७४	७२६५	१६६५	१६६५	१६६५
पाचथर	६७३७	१११३	१६०४	२१३	११०३	१४६	११०३	१४६	१०१४४	१६७५	१६७५	१६७५
इलास	८०८९	२४८६	३०४४	६२१	२४३३	२४३	२४३३	२४३	१३४६६	३६६७	३६६७	३६६७
छात्रा	१७३६०	६३०३	७०७७	२३६५	२३६५	२३६५	२३६५	२३६५	२६४६४	१०२५२	१०२५२	१०२५२
मेची अञ्चल	१६४७४	११२१३	१३८७४	३४७६	१०१२०	२४७७	१०१२०	२४७७	६०४६६	१७२६६	१७२६६	१७२६६
संखुवासभा	४६३७	१६०२	२२६१	४४४	१४२६	२३७	१४२६	२३७	६६२७	२२६३	२२६३	२२६३
भोजपुर	६०३४	१३६६	२७२२	५१६	१६८६	२४६	१६८६	२४६	१०४४३	२१४१	२१४१	२१४१
तेह्रथुम	३६६३	१०७७	१४५४	२८७	१३६४	२२२	१३६४	२२२	६४७१	१४४६	१४४६	१४४६
धनकुटा	४०६१	१३२१	२२६०	४४७	१६३६	२७७	१६३६	२७७	८६५७	२०४५	२०४५	२०४५
मोरङ	१११२०	३३८६	५६६५	१६३४	४२११	११४७	४२११	११४७	२१०२६	६१८०	६१८०	६१८०
सुनसरी	८८७४	२४८८	३६६८	१११३	३२१५	६२४	३२१५	६२४	१६०८७	४६२४	४६२४	४६२४
कोशी अञ्चल	४०७२०	११३०३	१८३६०	४४५१	१३४०१	३०७६	१३४०१	३०७६	७२६११	१८८३०	१८८३०	१८८३०
सोलुखुम्बु	३३२९	८०६	११२०	१६८	५६०	१०२	५६०	१०२	४१३९	१०७६	१०७६	१०७६
खोटाङ	६४४०	१२६२	२६०८	४११	१३२८	२३४	१३२८	२३४	१०३८६	१३०७	१३०७	१३०७
ओखलढुङ्गा	५४०५	१३०४	१६३०	१२५	१२२१	१२६	१२२१	१२६	८३५६	१६५६	१६५६	१६५६

जिल्हा	कक्षा १			कक्षा २			कक्षा ३		
	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	छात्रा
चवकपुर	३८२०	३२२	१४८२	२४८	१०३३	१३७	६३७५	१३०७	
सतरी	७७९८	१५१५	३३९३	४४७	२४८७	१३६	१३९७८	२३०७	
मिराहा	७२३०	११५८	३११७	४०५	२१००	२४४	१२५१७	१००७	
सगरमाथा अखिल	२४१३२	६९६७	१३३८०	१८८४	९५३९	१२०९	५७०५१	१००६०	
पूर्वांचल क्षेत्र	१११३३७	२९४८३	४५६४४	९९१४	३३१६०	६७६२	१९०१३१	४६१५९	
दोलखा	३८८६	५८५	१५०४	१६१	११६७	१२१	६५२७	८६७	
रामेछाप	४१२१	६००	१९९५	१०५	८७५	७५	६६९१	७८०	
मिजुली	५३२२	१२४२	१२९८	२१६	९४४	१३८	७५६४	१५९६	
धनुषा	६६१०	१११७	४०६७	५६४	२३०८	३८७	१२९८५	२०९८	
महोत्तरी	५९८८	१३८५	२७१६	५७८	२२४१	४०८	१०९४५	२३७१	
सर्लाही	३३२८	६४४	१२११	२०५	११५०	९५४	५६८९	१०१३	
जनकपुर अखिल	२९२५५	५२७३	१२४९१	१८२९	८६८५	१२९३	५०४३१	८६२५	
विन्धुपास्वीक	७१३३	१३५९	२४३०	२६०	१५५८	१३८	१११२१	१७५७	
रतुवा	१०९९	२०१	२५६	१५	१२२	१०	१४७७	२०६	
नुवाकोट	६२००	१३४२	२२०२	३४१	१४५९	२००	९०६१	६८८३	
बागिङ	७८७५	१२५३	२७१३	२७०	१२४६	८६	११८४०	१६०९	
काँछे	२२५२	१८७५	३४१३	६०४	२६२०	३८२	१५३९२	२८६१	
भक्तपुर	५४३८	१४९४	२०९७	४१०	१४९६	३२९	९२३१	२३३३	
खाडमाडौं	१९४२४	७१६३	९१५५	३२५५	७८८८	२४७८	३४९०७	१३००५	
ललितपुर	७२८२	२४४३	३१६५	१०८३	२८४२	१०३०	१३९८९	४४५५	
बागमती अखिल	६४६१०	१७१३०	२४४३७	६३४८	१८६७१	४७५३	१०८८१८	२८२३१	

जिल्ला	कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		१ रेडि १ कक्षा	
	अम्मा	छोरा	अम्मा	छोरा	अम्मा	छोरा	अम्मा	छोरा
सकथानपुर	७४४३	१४७१	२३२४	४४२	१३९६	२६३	१११६६	२१७६
चिसवन	९९६७	३४६५	४४७५	१४४५	३२४३	९९३	१७६=४	४०२४
रोलहट	५७४३	९०१	१८८३	२७८	१२६९	१६४	८८२४	१३४३
बारा	६२३१	१०६७	२४२२	२९८	१६२४	२४०	१०२७७	१६०४
पर्स	३४८१	१२६९	२३१९	४३२	११७०	३१४	१०३७०	२०४५
नारायणी अञ्चल	३४८६४	८२०४	१३४१३	३००४	९१०४	१८८४	४८४३३	५३०९१
मध्यमाञ्चल	१२२७१०	३०९०७	४१४८१	११११८२	३६४६१	७६३०	२१७६७२	४००१९
गोरखा	२७८४	२४८८	४४४०	९७३	२४११	४१३	१६८३४	३२१४
सनाउ	२८४	१०६	१०८	३१	७५	१६	४६३	१५३
लमजुङ	८०८०	२७०३	३३०४	७६९	२२६३	४१६	१३६४८	३८८८
कास्की	१०३०१	३७८९	४९१०	१४२६	३८०२	६३१	१२०२२	६२४६
तनहुँ	९२७१	२४३६	३९३७	८३१	२६०९	४४०	१५८१७	३८१७
स्याङ्जा	११७१४	३३२४	४३२७	११२४	४४०१	६६२	३१४४२	४१८१
बाग्लुङ अञ्चल	४९४३१	१४९८७	२२१३४	४३३४	१२६६१	३८८८	८७२२७	२३१३३
सुनवलपरासी	९२६३	२२३७	६३१४	४६४	२२७०	३४१	१७२४७	३१४२
पाहा	१०७३१	३६१८	४५४३	११७६	७४०८	७७८	१८७८२	४४७२
मुल्मी	९८१०	२६०९	४१४९	७०२	२९९२	४७१	१६२४१	३७८२
अर्घाखाँची	८०३१	२७३४	३७४१	४६०	१७१८	२९६	१२४८०	३४९०
कमलेश्वरी	९२०९	२१७०	४६२०	११७२	३३८१	७६०	१७२१०	४१०२
कपिलवस्तु	६२८४	१०००	२४२१	३४१	१४८२	२४२	१०१=७	१४=३
सुम्बिनी अञ्चल	४३३३८	१४३६८	२४=९८	४४१४	१४३४१	२८९८	६३४७६	२१७८१

जिल्हा	हशा १			हशा २			हशा ३		
	जम्मा	हजा	जम्मा	हजा	जम्मा	हजा	जम्मा	हजा	हजा
पुरसाड	७०९	२६४	२६२	९६	१५९	५६	१०९०	४४३	
म्यावडी	४०६०	११७१	१७८१	४१२	१२२६	२४५	७१३७	१८२८	
पर्वत	५६४४	१५३०	२६१३	५१७	१०६०	३०६	१०२३३	२३५२	
वाग्लुङ	९०००	२४२९	३१२५	७२०	२६५६	४७६	१०७८४	३७५५	
चकलागिरी अञ्चल	१९४२३	५४५४	७७४७	१७४५	६०७४	११८०	३३२४४	८१७९	
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	१२२१८९	३४८०९	४४८८०	११५८४	३७०८६	६९६६	२१४०४८	५३३५९	
छत्रम	४४२५	७१५	११७७	८८	८९४	४३	६४९६	८४६	
रोल्पा	६९९०	१६२०	१९४४	१३९	१००३	२३	९०४७	१७८२	
मल्यान	३०५४	३७६	११०४	१०२	७३३	४८	४८९०	४२६	
म्युठास	५१०५	८७५	१६३६	२९४	१६०३	१०६	८६४४	११९५	
वाङ	६९०४	१४९६	३१२०	६४१	२३२९	४९२	१२४२३	२६२०	
राप्ती अञ्चल	२६४७८	५०८२	९३६१	११८४	६५६१	७१२	४२४००	६९७८	
हुम्ला	११४२	१८२	२४५	=	१८३	१५	१५७६	२०५	
मुगु	१४१३	१८७	३८६	१८	१९७	८	२०१६	२१२	
दीपा	१३२२	३८१	२८०	४१	१४८	१८	१७५०	४४०	
कालिकोट	५४३	९९	१६३	८	९९	५	८०५	११२	
सुस्ता	३८४४	३७६	११४८	५०	६४४	२५	५९६६	४५०	
कर्णाली अञ्चल	८२८४	१२२४	२२५२	१२५	१५७७	७१	१२०८३	१४२०	
जाजरकोट	३४२९	४७८	१०७५	७०	४८०	२१	४९८४	५६९	
दैलेख	३९६५	४१५	१७१४	११५	९८९	५१	६६८८	५८१	

विलया	कक्षा १			कक्षा २			कक्षा ३		
	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	छात्रा
मुलत	५६३०	११७५	२१३१	३६०	१७६३	२२१	९२२४	१७५५	१७५५
शके	३०४२	५०५	१४००	२४६	१२२२	२०३	५६६४	१०४४	१०४४
द्विधिया	३२२०	५६८	१४२९	२१४	११०५	१६५	५८८४	९४७	९४७
भेरी अञ्चल	१९०४६	३३११	७८३६	१००५	५५५६	६८१	३२४४४	४८९७	४८९७
बाकुला	२९९९	३०७	७४४	३५	३६०	४	४११३	३४६	३४६
बडाक	४५२७	५८३	१२०४	३५	७८६	१९	६८९७	६३७	६३७
अन्नाम	४६०६	२९६	१७४३	६९	१११७	४०	७४७६	४०८	४०८
बोटी	२९७१	२७९	११०८	७०	८०९	४९	४८८८	६२८	६२८
ईसाली	५४८६	९३३	२०४४	३९७	१४८८	१९७	९२१८	१४२७	१४२७
सेती अञ्चल	२०६०९	२४०१	७२३३	५०६	४६६०	३०६	३६४०२	५२१५	५२१५
बाकुला	३७८१	८२०	१४२७	११६	९६०	९५	६३६८	१०३६	१०३६
बोटी	५७०४	७००	२४५१	२१८	१७६६	८०	१००२९	१०७८	१०७८
अडिमापुरा	२७८०	३८१	१०७४	६३	७७४	३१	४२८८	४७४	४७४
कान्तपुर	३९१५	६४६	१७११	२१४	१२७३	१४५	६८२९	१००८	१००८
महाकाली अञ्चल	१६१४०	२६३०	४७६३	६११	४७७६	३५१	२७६७९	३५२३	३५२३
मुगुर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	९०६४७	१४२४८	३६४१८	३४३१	२३१३३	२१२४	१४७१९८	२०१०३	२०१०३
नेपाल	४४३८८६	१०७६४७	१८४३३३	३६१११	१२९८४०	२३७८२	७४९०४९	१६६६४०	१६६६४०

१०८७४७

निम्न माध्यमिक विद्यार्थी विवरण

सावित्री नं० २ (ख)

जिला	कक्षा ४			कक्षा ५			कक्षा ७			४ दिवस ७ कक्षा		
	अंका	छात्रा	अंका	अंका	छात्रा	अंका	अंका	छात्रा	अंका	अंका	छात्रा	अंका
साजिपुर	७३१	३३७	५८०	५८	५४	३४४	५४	३३४	३०	१८०	३६९	३६९
पाँचथर	६७५	५७	४१२	३८	३८	३६३	३०	१४४	१४	१४४	१४०	१४०
इलाम	१४३०	३७९	८८८	१८३	१८३	५१८	६६	३०३	८४	३१९९	६४३	६४३
कोषा	३९६१	११३०	३७०५	७३८	७३८	३१०१	५४६	१४४४	३६९	१०१९१	३७७३	३७७३
मेची अञ्चल	६७८७	२६०३	४४८४	१००३	२३२५	७१६	७१६	२०८७	४८७	१६६८४	३८१३	३८१३
संखुवासभा	९०९	१३१	६३६	८६	६७८	३७८	४८	३४४	४७	३१६८	३१४	३१४
मोखपुर	११९९	१५८	७६६	९८	४३६	४३६	५६	५६३	५६	३९७०	३६४	३६४
तेह्रथुम	७४७	१३१	५७९	७३	३९३	३९३	५८	३१५	३४	१९४३	३७६	३७६
धनकुटा	१०३८	१३६	७८४	१३३	५४९	५४९	८४	४७४	७९	३८४४	४३१	४३१
मोरङ	३३९५	९७३	३४४३	६४६	३१५६	३१५६	५४६	३०५३	६६९	१०१४०	३८४३	३८४३
सुनसरी	३४६३	६८७	१९४१	३९६	१६४९	१६४९	४१३	३९८	३८४	५८६१	१९८३	१९८३
कोशी अञ्चल	१७६१	३२०५	७३४९	१६३४	५३७३	१३१४	१३१४	३५५४	११४९	३६९३७	६२०३	६२०३
सुनसरी	४६३	५७	३३३	३१	८६	८६	१४	१७८	१९	९४९	११३	११३
मोरङ	९४१	९३	५६८	४०	३३८	३३८	३३	४३५	३९	३३३३	१९३	१९३

जिल्हा	कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा ६		कक्षा ७		४ वेव्हि ७ कक्षा	
	अवकाश	छात्रा	अवकाश	छात्रा	अवकाश	छात्रा	अवकाश	छात्रा	अवकाश	छात्रा
गोविल्लडोडा	६३३	८३	३१८	२७	१९१	२८	२४१	२६	१३८३	१६४
उदयपूर	४९९	७१	२९३	४९	१८९	३०	१४९	२१	११३९	१७१
सातरो	२१०४	२१६	१७४६	१७३	१३४१	११६	११४१	९८	६३४३	६०१
तिराहा	१६३३	१८८	१११३	१०१	६८६	३८	९१८	६१	४३४०	३८८
संयोजक अखिल	६३८३	७०७	४२६९	४०९	३८४१	२२९	३०७३	२४४	१३४६४	१४३६
पूर्वांचल क्षेत्र	२२८३०	४४१४	१६१०३	३०४०	११४३२	२१९०	९७१३	१९००	६०८४	११६४४
बोलाया	४०७	४३	१४६	३१	१४६	१२	१६३	९	९०१	१०४
रामेछाप	४१८	४०	३७०	३०	३१०	३०	३३४	१४	१४३३	१०४
सिन्धुली	६३४	९४	३४३	४४	३३४	३३	२९४	१४	१४४४	१८६
धनुषा	१८४२	३२२	१४९३	२४१	१४८२	२२०	११३४	१४३	४९४१	६३६
महीतरी	१३३३	२१२	१०४८	१२६	७३६	६२	८३०	७३	३६४७	४८४
सातगिरी	४४४	७३	३६०	६६	१९३	१७	२४८	९	१२४४	१६४
संयोजक अखिल	४१४९	८०४	३७७३	४३८	३१३१	३६४	२९८३	२७४	१४०४३	१९८१
सिन्धुपाल्कोट	६०७	४०	२९२	४४	१९१	१३	४१	९	१११९	१०७
रतुवा	६४	८	४३	८	२६	३	-	-	१४४	१८
मुवाकोट	६८८	८४	४०४	६७	१८३	४०	२१०	२९	१४८४	२२१
धरिड	४९०	३७	२१३	१४	२४३	१२	१२४	६	११९९	६९
काभ्रे	१२७८	२४१	११४८	२००	७३८	१२७	४२४	८८	७९८९	६६६
भक्तपुर	१८०६	४०३	११३३	२७२	९१९	१०७	४८४	१३१	४६४१	१००६
काठमाडौं	६७१४	६४६६	६०६३	२११८	४४४६	१६३२	३०९२	११९७	२०९७४	७३६३३

जिल्हा	कक्षा ४		कक्षा ५		कक्षा ६		कक्षा ७		४ वेळी ७ कक्षा	
	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा
सलिमपुर	२२४६	८७४	१२६०	६७५	१४८४	४८२	१२४३	४५६	६९५१	२५९०
बागासरी अडचल	१४३०७	४१४७७	११२५६६	३३८६	२३२२	२६०५	५८३६	१८८६	४००२४	१२०४०
मकवानपुर	८३१	१६१	५८६	१५६	५४३	१३९	६६६	८५	३३०६	५४३
खिलवत	२२६३	५८७	२०२१	४४१	१४८८	२९६	१२८४	२५७	७३५६	१५८३
रोलहट्ट	७४२	६४	४७०	६०	४५६	३५	३९३	१४	२०६१	१७४
चारा	१००१	१११	६११	६८	५७४	६२	५७६	६४	२७६२	३०६
वर्मा	१११६	२१८	७४२	१७३	६२२	१८७	७२१	१२७	३५३१	७०५
नारायणी अडचल	६०७३	११४४	४४२०	६००	३६८३	७१६	३३४१	५४८	१७८१६	३३११
मध्यमाडचल क्षेत्र	२२४२६	६१०६	१९७६५	४८२७	१४४३६	३६८८	१२१५२	२७११	७२८८५	१७३३२
गोरखा	१४२१	१७८	१११८	२४८	५६२	५७	३१३	३३	३४६४	४१६
मनाङ	२६	६	२५	५	७	-	४	-	६२	११
लमजुङ	१७६४	७४६	८७१	१६७	५६३	५३	४२३	४६	३६४१	१०१२
कास्की	२६६०	६२२	२२२८	४३६	१७२६	३२६	१४६२	२४४	८१०६	१६४४
तनहुँ	१९५६	३३६	१२४०	२११	८३०	१२९	४२६	५८	४४५२	७२७
स्याङ्जा	२३३६	६८४	२०१४	५०७	११५१	१०३	५५८	६६	६१०२	६६३
गण्डकी अडचल	१०३१६	२१७२	७४९६	११७७	४६०२	६६४	३२२६	४६१	२५९४०	४४७३
नवलपरासी	१७३६	२१६	१००५	१२३	६४९	८८	७७३	७७	४१७३	५०४
पाँचथर	२२६१	४२४	१२०७	२२४	७६४	१७५	८६०	१८०	४१२३	१००५
मुल्मी	१९७८	१६२	१२८६	१३६	७०४	६२	६८८	७२	४६५६	४६२

जिला	कक्षा ४			कक्षा ५			कक्षा ७			कक्षा ७ कक्षा ७		
	अम्मा	छात्रा	अम्मा	छात्रा	अम्मा	छात्रा	अम्मा	छात्रा	अम्मा	अम्मा	छात्रा	छात्रा
अमरावती	१२९७	१२६	६३७	६७	३१७	३६	३०३	२७	३६३६	३६६	२६६	
रुन्वेदी	२३६६	४६२	१७७८	३६३	१५११	१०३	११६६	२२७	६८५४	१३८५	१३८५	
कपिलवस्तु	११०१	१४१	६४७	८४	३४०	४६	५५१	५०	२६३६	२२४	२२४	
सुन्वली अञ्चल	१०७१२	१५१२	६५६०	६६८	४२९५	७२६	४४८३	६३३	२६०८०	२६४६	२६४६	
मुस्ताङ	३६	७	४५	१३	३६	६	१३	३	१३६	३३	३३	
म्याग्दी	६६८	६०	५१४	६५	३१७	२२	२३८	३१	१७६७	२०८	२०८	
पर्वत	६४५३	१७१	१०३४	८८	६२४	५०	६२६	७५	३८३७	३८४	३८४	
बागलुङ	१४४५	२८२	१०६२	१७८	७१२	६५	५७४	१४७	३७६३	७०२	७०२	
धवलागिरी अञ्चल	३७३५	५५०	२६५५	३४४	१६०२	१७६	१४५४	२४६	९५३६	१७३६	१७३६	
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	२४७६३	४३१४	१६७११	२५१९	१०८८२	१४६६	९१६३	१३४६	६१५५६	६७४८	६७४८	
लुम्बिनी	४२२	२४	१८६	११	१३५	६	१०६	१३	८५२	५४	५४	
रोल्पा	४५०	२६	१६९	१०	१७०	१२	१७७	४	८४६	५२	५२	
मल्यान	३७०	२०	१७६	१६	२३७	२६	१५५	२	६३८	७१	७१	
सुदूरपश्चिम	७३८	७०	३५७	३५	१७९	२८	२६४	२४	१७६८	१७७	१७७	
दाङ	१६१४	२७५	१०५८	३०२	८९१	१५५	६३४	१००	१२०५	७३२	७३२	
राप्ती अञ्चल	३५५५	४१५	१०४६	२७४	१८२०	२२७	१२४६	१५०	८६०६	१०६६	१०६६	
डोल्पा	७४	—	३९	—	४७	३	३२	१	१९२	४	४	
मुगु	२१	५	२८	१	६८	२	१७	—	१८४	८	८	
डोल्पा	७४	५	५२	५	३७	५	९	—	१७२	१५	१५	
कालिकोट	७३	४	३२	१	३१	—	२२	—	१५८	५	५	
सुस्ता	५४७	२१	३५६	१५	१८८	५	१४१	३	१०३२	२४	२४	
कर्णाली अञ्चल	८५९	१५	५१७	२२	३४१	१५	२२१	४	१९३८	७६	७६	

कमला	कमला ४			कमला ५			कमला ७			कमला ७ सभा		
	अम्मा	पुत्रा	अम्मा	अम्मा	पुत्रा	अम्मा	अम्मा	पुत्रा	अम्मा	अम्मा	पुत्रा	अम्मा
जाजरकोट	२०९	१७	९८	६४	३	५४	५४	-	५४	५४	५४	५४
दोलख	४६२	२२	१६५	९	३	२१३	२१३	४	२१३	२१३	२१३	२१३
सुर्खेत	६३७	८३	४१२	५२	२६	२८७	१०३	१४	१०३	१०३	१०३	१०३
बाँके	८३०	१६७	५३०	१११	९५	३५०	२४२	७५	२४२	२४२	२४२	२४२
बाँझवा	७२४	११७	३८५	५७	६९	४३७	२४२	२४	२४२	२४२	२४२	२४२
भैरवी अञ्चल	२८६२	४०६	१४९०	२४२	१९९	१३५१	६०८	११७	६०८	६०८	६०८	६०८
बाजुरा	२३४	३	१०७	२	-	१४९	८४	-	८४	८४	८४	८४
काँक्रे	५१६	१२	२५४	६	२	२४४	१६१	१	१६१	१६१	१६१	१६१
अछाम	४८२	५	३१९	४	३	२२५	१४५	१	१४५	१४५	१४५	१४५
डोटी	४३८	३१	२६०	१२	१९	२७७	२४४	२४	२४४	२४४	२४४	२४४
कैलाली	१०३५	१३०	७४१	८४	७६	४९७	३६२	७१	३६२	३६२	३६२	३६२
सेती अञ्चल	२७०५	१८१	१६८१	१०८	१०७	१३६२	१००६	६०	१००६	१००६	१००६	१००६
धार्चुला	६०९	३१	३७६	२६	१२	३४७	२३३	५	२३३	२३३	२३३	२३३
जेठरी	१२१३	५६	६२६	४५	२८	५८२	४८३	७	४८३	४८३	४८३	४८३
डडेल्धुरा	४३०	१२	२३९	९	५	३२५	२१८	३	२१८	२१८	२१८	२१८
काभ्रेपुंज	६६६	१०१	५८२	६१	४१	४९७	३४२	२४	३४२	३४२	३४२	३४२
महाकाली अञ्चल	३२१८	२०५	१८२६	१३६	८६	१०५१	१२७६	३६	१२७६	१२७६	१२७६	१२७६
सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	१३२३८	१२२०	७४५०	७८२	६३४	६६५५	४६६०	४०७	४६६०	४६६०	४६६०	४६६०
नेपाल	८६१६०	१६१७५	६०१५६	१११६८	८०७८	४४४१९	३४६६९	६३६९	३४६६९	३४६६९	३४६६९	३४६६९

१३५८८

माध्यमिक विद्यार्थी विवरण

सारिणी नं० २ (ग)

जिल्ला	कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		रेखि १० कक्षा	
	अम्मा	छात्रा	अम्मा	छात्रा	अम्मा	छात्रा	अम्मा	छात्रा
ताप्लेजुङ	२५४	२६	२४२	१८	१६८	११	२५२	४२
बक्सिर	२३६	१७	१८३	११	१३६	७	५५८	३५
इलाम	३६१	८६	२४४	३८	१८६	३२	८२१	१५६
झापा	१०६६	२१३	१०७८	२१०	८७७	२०८	३०५१	७११
मेची अञ्चल	१६८०	३४२	१७३६	३५७	१३६७	३५८	५०८३	६५७
संखुवासभा	४०३	३८	२११	२५	१६१	२०	७७५	८१
भोजपुर	४६२	४६	३८१	३३	२७७	४६	११५८	१२२
तेह्रथुम	३३५	४६	२४०	३०	२१८	२२	७६३	६८
धनकुटा	२२२	२७	३०५	४९	२४३	४१	७७०	११७
मोरङ	१०११	१६३	१२४३	२६६	१०६८	२१८	३३२५	७६०
सुनसरी	१४०६	३१६	६४७	२४०	६४५	२२३	३३०१	७४६
कोशी अञ्चल	३८७५	६६६	३३३५	६७६	२६१२	६४०	१०१२२	१६६२
सोलुखुम्बु	७६	१२	५३	६	२४	१	१६०	२२
सोटाङ	४०५	२४	२२५	१०	१४९	१०	७७७	४४
ओखलढुङ्गा	२००	१६	११६	१८	६६	१३	४१२	५०

जिल्हा	कक्षा ८		कक्षा ९		कक्षा १०		जम्मा	होता	जम्मा	होता
	जम्मा	होता	जम्मा	होता	जम्मा	होता				
उदयपुर	११५	२	९८	१३	८१	४	३०२	२६	२०२	२६
सत्पुरी	६४५	४६	१०७७	१०२	५५५	५५	२९९५	२०३	२९९५	२०३
मिराहा	८८६	३५	७२४	३१	६२६	१४	२१०६	२०	२१०६	२०
सागरमाथा अञ्चल	२५०४	१४८	२३३९	१८६	१९६२	६७	६०२२	४७	६०२२	४७
पुर्वोत्तर क्षेत्र	८४२२	११५६	७३६५	१०१५	६२३३	१०५५	२२०५७	२३७७	२२०५७	२३७७
बोलका	१८२	१३	६८	८	८७	२	३६७	२	३६७	२०
राजेश्वर	१७५	१०	८६	१६	७४	२२	३२५	४८	३२५	४८
मिथुली	२३३	९	१२५	१८	७९	४	४३७	३१	४३७	३१
धनुषा	६९०	६४	११४७	११६	२२३	८०	२७५०	२६०	२७५०	२६०
महोत्तरी	७१७	३५	६४६	३०	५३१	१८	१२०८	८३	१२०८	८३
सर्लाही	२२०	१२	१५२	६	२१४	७	५८७	२५	५८७	२५
जनकपुर अञ्चल	२२१७	१४३	२४६०	१८४	१९१७	१४०	६३९४	४७७	६३९४	४७७
मिलेपुल्लोक	११९	१३	७१	७	३४	२	२२४	२२	२२४	२२
रसुवा	१६८	१६	१४३	२१	११३	१३	४०४	५०	४०४	५०
पाकि	१३५	३	६२	४	३८	१	२३५	१४	२३५	१४
काभ्रे	३४७	४१	३६२	४९	२६५	४०	१०७४	१३०	१०७४	१३०
सप्तपुर	७६४	१४०	६२२	१३२	४४३	१०१	१९४३	२६५	१९४३	२६५
काठमाडौं	५०७७	१६२८	३४३५	११७८	३२८४	१२३०	११७१६	४०३६	११७१६	४०३६
ललितपुर	१३४२	५१२	१५२	३४६	८५२	३१८	३१०६	११७५	३१०६	११७५
बागमती अञ्चल	७९६२	२३२९	५७८७	१७३७	५१४३	१७२५	१८०५२	५८२५	१८०५२	५८२५

जिल्हा	कक्षा =			कक्षा ०			कक्षा १०			० इंग्रि १० कक्षा		
	अक्षा	श्रीका	अक्षा	अक्षा	श्रीका	अक्षा	अक्षा	श्रीका	अक्षा	अक्षा	श्रीका	अक्षा
मकवानपुर	३३५	६९	१६३	३९	३९	१९०	४६	१५४	६८८	१५४	१५४	१५४
चितवन	६८४	१०४	७३४	१०४	१०४	७३३	१०४	१०४	१०४	१०४	१०४	१०४
रौतहट	४०१	१८	३०२	११	११	३०६	११	११	११	११	११	११
बारा	३६७	३७	३१४	३७	३७	३११	३७	३७	३७	३७	३७	३७
पर्वी	८३१	१६३	३०३	१४७	१४७	६८६	११९	११९	११९	११९	११९	११९
नारायणी अखिल	२६१४	४४१	२१३३	४४१	४४१	२०४६	३११	३११	३११	३११	३११	३११
मध्यमाखिल	१२७९३	२०४३	१०१६९	२०४३	२०४३	६३०९	२१५६	२१५६	२१५६	२१५६	२१५६	२१५६
गोरखा	५८६	३३	३९१	३३	३३	३९८	३३	३३	३३	३३	३३	३३
मनाङ	४	—	११	—	—	—	—	—	—	—	—	—
लमजुङ	५०२	५२	४०९	५२	५२	४०३	५२	५२	५२	५२	५२	५२
कास्की	१११०	१८७	८५७	१८७	१८७	९४४	१८७	१८७	१८७	१८७	१८७	१८७
सप्तरी	५०७	५६	४१७	५६	५६	४१७	५६	५६	५६	५६	५६	५६
स्याङ्जा	९६१	६६	६७२	६६	६६	६७२	६६	६६	६६	६६	६६	६६
धनकुटी अखिल	३८३८	३०७	२७६२	३०७	३०७	२६३४	३०७	३०७	३०७	३०७	३०७	३०७
मवलपरासी	४२६	६३	३६९	६३	६३	३६९	६३	६३	६३	६३	६३	६३
बागपा	७०३	१११	५७२	१११	१११	५७२	१११	१११	१११	१११	१११	१११
गुल्मी	४५२	२३	३०७	२३	२३	३०७	२३	२३	२३	२३	२३	२३
अर्घाखाँची	२५३	६	१९२	६	६	१९२	१७	१७	१७	१७	१७	१७
रूपन्देही	७६७	१४६	७८२	१४६	१४६	७८२	१४६	१४६	१४६	१४६	१४६	१४६
कपिलवस्तु	३८२	४१	३०१	४१	४१	३०१	४१	४१	४१	४१	४१	४१
सुनिकी अखिल	३११३	३९३	२७११	३९३	३९३	१६५१	३९३	३९३	३९३	३९३	३९३	३९३

जिल्ला	कक्षा ८			कक्षा ९			कक्षा १०			कक्षा १० कक्षा ११		
	अभ्यास	शिक्षा	अभ्यास	अभ्यास	शिक्षा	अभ्यास	अभ्यास	शिक्षा	अभ्यास	अभ्यास	अभ्यास	अभ्यास
मुस्ताङ	२०	२	७	७	२	२	२	२	२	२	२	२
भ्याङ्गरी	१९१	१०	१०६	१०६	३	७	७	७	७	७	७	७
पर्वत	४८४	३९	४८३	४८३	२५	२५	२५	२५	२५	२५	२५	२५
बाग्लुङ	२६६	३४	२६४	२६४	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९
पञ्चगिरि अञ्चल	९६२	८८	८८	८८	४७	४७	४७	४७	४७	४७	४७	४७
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	७९१२	८७८	८७८	८७८	३१०	३१०	३१०	३१०	३१०	३१०	३१०	३१०
रुकुम	९०	७	४३	४३	३	७	७	७	७	७	७	७
रोल्पा	३६	३	२६	२६	—	—	—	—	—	—	—	—
सल्यान	१५२	५	७९	७९	२	२	२	२	२	२	२	२
धौलागिरी	१९८	१७	१९०	१९०	९	९	९	९	९	९	९	९
दाङ	५२२	७८	५०६	५०६	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१
राप्ती अञ्चल	९९८	११०	८०४	८०४	८२	८२	८२	८२	८२	८२	८२	८२
धनकुटा	३६	१	७	७	—	—	—	—	—	—	—	—
सुनसरी	११	१	८	८	—	—	—	—	—	—	—	—
सिराहा	८	—	२	२	—	—	—	—	—	—	—	—
फाँटिकोट	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
जुम्ला	८४	२	८४	८४	२	२	२	२	२	२	२	२
कर्णाली अञ्चल	१२९	६	१०२	१०२	२	२	२	२	२	२	२	२
काभ्रेकोट	५४	१	५४	५४	२	२	२	२	२	२	२	२
सुनसरी	१५६	६	१५६	१५६	४	४	४	४	४	४	४	४

विवरण	कक्षा ८			कक्षा ९			कक्षा १०			म. वे. वि. १० कक्षा	
	अवकाश	छात्रा	अवकाश	अवकाश	छात्रा	अवकाश	अवकाश	छात्रा	अवकाश	अवकाश	छात्रा
मुकुत	२२५	१५	११७	११७	११७	११७	११७	११७	११७	११७	११७
बकि	३२५	१३	२१५	२१५	२१५	२१५	२१५	२१५	२१५	२१५	२१५
मदिया	२२४	२५	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२
मिरी अञ्चल	१०४०	१४५	५४५	५४५	५४५	५४५	५४५	५४५	५४५	५४५	५४५
बाबुरा	७४	—	२९	२९	—	—	—	—	—	—	—
बराह	११९	३	१००	१००	—	—	—	—	—	—	—
अभाम	११४	५	७९	७९	—	—	—	—	—	—	—
डोटी	१६४	१७	११७	११७	११७	११७	११७	११७	११७	११७	११७
कलाली	२४२	३०	२१२	२१२	२१२	२१२	२१२	२१२	२१२	२१२	२१२
मेती अञ्चल	७१३	५२	५६४	५६४	५६४	५६४	५६४	५६४	५६४	५६४	५६४
बाबुला	२२५	४	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०
बेतरी	२७३	७	२७३	२७३	२७३	२७३	२७३	२७३	२७३	२७३	२७३
अदिलपुरा	११२	१	७९	७९	७९	७९	७९	७९	७९	७९	७९
कालनपुर	२१६	८	१८०	१८०	१८०	१८०	१८०	१८०	१८०	१८०	१८०
महाकाली अञ्चल	६२६	२०	६४६	६४६	६४६	६४६	६४६	६४६	६४६	६४६	६४६
सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	३२१५	३२९	२७०२	२७०२	२७०२	२७०२	२७०२	२७०२	२७०२	२७०२	२७०२
नेपाल	५२९५१	५३०६	२६१६०	२६१६०	२६१६०	२६१६०	२६१६०	२६१६०	२६१६०	२६१६०	२६१६०

जम्मा विद्यार्थीमा व्यात्रा प्रतिशत विवरण

सारिणी नं० ३

जिल्ला	१ वेरि ३० कक्षा				४ वेरि ७ कक्षा				१० कक्षा				१० कक्षा			
	१ कक्षा	२ कक्षा	३ कक्षा	४ कक्षा	१ कक्षा	२ कक्षा	३ कक्षा	४ कक्षा	१ कक्षा	२ कक्षा	३ कक्षा	४ कक्षा	१ कक्षा	२ कक्षा	३ कक्षा	४ कक्षा
साप्तेजुङ	२५.९	२०.६	१५.४	२२.९	१८.७	१०.०	१५.७	८.९	१४.३	१०.२	७.८	६.५	६.५	६.५	६.५	६.५
पाँचथर	१९.२	११.२	६.९	१६.५	८.२	७.६	७.७	७.७	६.७	७.७	६.७	६.७	६.७	६.७	६.७	६.७
इलाम	३०.७	२०.४	२३.०	२७.०	१९.६	२०.६	१८.५	२८.७	२०.६	२२.०	१५.६	१७.२	१९.०	१९.०	१९.०	१९.०
सुनारा	२६.३	२३.४	२१.५	२४.८	२८.५	२६.९	२६.०	२५.९	२७.२	२६.४	२६.९	२६.७	२६.७	२६.७	२६.७	२६.७
मेची अञ्चल	३०.७	२५.८	२४.५	२८.६	२३.६	२२.०	२२.२	२३.३	२२.९	१७.३	२०.६	१८.९	१८.९	१८.९	१८.९	१८.९
लुङ्खवासना	२७.०	२०.१	१८.६	२३.८	१४.४	१४.०	१२.७	१९.२	१४.५	१४.५	१२.४	१०.७	१०.७	१०.७	१०.७	१०.७
मोरङ	२२.६	१९.०	१५.४	२०.५	१३.२	१२.८	१२.२	१५.३	१५.३	१५.३	१५.३	१५.३	१५.३	१५.३	१५.३	१५.३
तेह्रथुम	२८.१	१९.७	१६.८	२३.२	१६.०	१२.६	१४.८	११.२	१४.२	१४.७	१०.१	१०.१	१०.१	१०.१	१०.१	१०.१
धनकुटा	२६.१	१९.८	१६.९	२२.८	१६.१	१५.६	१५.३	१६.७	१६.८	१२.२	१६.९	१६.९	१६.९	१६.९	१६.९	१६.९
मोरङ	२०.५	२८.७	२७.५	२९.४	२८.६	२५.४	२५.८	२२.६	२८.८	२८.८	२८.८	२८.८	२८.८	२८.८	२८.८	२८.८
सुनसरी	२९.२	२७.८	२८.७	२८.७	२७.९	२७.७	२७.५	२८.५	२८.५	२८.५	२८.५	२८.५	२८.५	२८.५	२८.५	२८.५
कोशी अञ्चल	२७.८	२४.२	२२.८	२५.४	२२.६	२२.४	२२.६	२२.५	२३.०	१७.२	२०.३	२२.३	२२.३	२२.३	२२.३	२२.३

जिला	१ वेंचि ३ कक्षा					४ वेंचि ७ कक्षा					५ वेंचि १० कक्षा				
	१ कक्षा	२ कक्षा	३ कक्षा	४ कक्षा	५ कक्षा	६ कक्षा	७ कक्षा	८ कक्षा	९ कक्षा	१० कक्षा	११ कक्षा	१२ कक्षा	१३ कक्षा	१४ कक्षा	१५ कक्षा
सोपुलुम्बु	२४.२	१४.६	१४.४	२०.२	१२.३	९.१	१३.४	१०.७	११.७	१४.२	१६.१	४.०	१३.८		
खोडाक	१६.६	१४.८	१३.१	१७.४	९.७	७.०	९.४	६.७	८.४	४.४	४.४	६.७	४.७		
खोखलुला	२३.७	२०.०	१२.८	१९.८	१३.१	८.४	१४.७	१०.८	११.९	९.४	१४.४	१३.४	१२.१		
जवपपुर	२४.१	१६.७	१२.८	२०.४	१४.२	१६.८	१४.९	१३.२	१४.०	७.८	१३.३	४.४	८.६		
सतरी	१६.४	१३.४	१३.४	१६.९	१०.३	९.८	८.६	८.६	९.४	४.४	६.४	४.७	६.२		
सिराहा	१६.०	१३.०	११.२	१४.४	११.४	९.१	४.४	६.६	८.९	४.२	४.१	२.२	३.६		
सगरमाथा अञ्चल	२०.४	१४.१	१२.७	१७.६	११.३	९.६	९.१	८.३	९.९	४.७	७.९	४.९	६.२		
पूर्वाञ्चल क्षेत्र	२६.४	२१.७	२०.४	२४.३	१९.८	१८.९	१९.१	१२.६	१९.४	१३.७	१६.४	१६.१	१४.३		
बोखरा	१४.१	१०.७	१०.४	१३.२	१२.४	१२.९	७.७	४.७	४.६	११.७	७.१	८.२	१०.३	८.२	
रायचौप	१४.६	६.३	८.६	११.७	१३.०	४.४	६.१	४.८	७.३	४.७	१८.६	२९.७	१४.३		
तिथुली	२३.३	१६.६	१४.६	११.१	१३.९	१३.४	१४.१	४.१	१२.०	३.९	१४.४	४.१	७.१		
जमुना	१६.२	१३.९	१६.८	१४.९	१३.४	१६.१	१४.८	१३.४	१४.७	९.३	१०.१	८.७	९.४		
महीतरी	२३.१	२१.३	१८.२	२१.७	१६.०	१३.०	८.४	८.८	१२.३	४.९	४.६	३.३	४.४		
सर्लाही	१२.४	१६.६	१४.३	१७.८	१६.१	१८.३	८.८	३.६	१३.१	४.४	३.९	३.३	४.३		
जनकपुर अञ्चल	१९.०	१४.६	१४.१	१७.२	१४.२	१४.२	११.६	९.२	१३.२	६.४	८.६	७.३	७.४		
सिन्धुपाल्कोट	१९.१	१०.७	८.६	१४.८	८.२	१२.०	७.७	१७.६	९.६	१०.९	६.६	४.९	६.८		
रतुवा	१८.३	४.६	८.२	१४.३	१२.३	१४.१	७.७	—	१२.४	—	—	—	—		
मुनाकोट	२१.६	१४.४	१३.७	१६.१	१२.४	१३.३	२१.९	९.१	१३.९	६.४	१४.७	११.४	११.८		
धार्दिङ	१४.६	६.६	६.९	१३.६	६.३	६.६	४.०	४.८	४.६	६.७	६.४	२.६	६.०		

१ देखि १० कक्षा

१० देखि १० कक्षा

१० कक्षा

९ कक्षा

८ कक्षा

४ देखि ७ कक्षा

७ कक्षा

६ कक्षा

५ कक्षा

४ कक्षा

१ देखि ३ कक्षा

३ कक्षा

२ कक्षा

१ कक्षा

स्थिति

काठमाडौं २००३ १७.२ १४.६ १०.६ १५.६ १७.४ १७.७ ११.० १०.६ १५.१ १२.१
 भक्तपुर २००.० २४.३ २०.६ २५.३ २२.५ २०.४ २१.४ २१.७ १८.३ २१.२ २१.७ २०.३
 काठमाडौं ३६.७ ३४.७ ३५.७ ३६.२ ३६.६ ३४.६ ३४.६ ३४.७ ३४.० ३२.१ ३४.३ ३४.२
 नवलपरासी २०.६ ३४.२ ३६.२ ३२.५ ३६.७ ३४.४ ३४.४ ३४.४ ३४.४ ३४.४ ३४.३ ३६.६

बागमती अञ्चल २६.४ २४.६ २४.४ २४.६ २४.६ २४.६ २४.६ २४.६ २४.६ २४.६ २४.६ २४.६

भक्तपुर १९.६ १८.६ १८.६ १९.६ १९.६ १९.६ १९.६ १९.६ १९.६ १९.६ १९.६ १९.६
 बिजन ३४.६ ३४.७ ३४.७ ३४.७ ३४.७ ३४.७ ३४.७ ३४.७ ३४.७ ३४.७ ३४.७ ३४.७
 रौतहट १५.७ १४.७ १४.७ १४.७ १४.७ १४.७ १४.७ १४.७ १४.७ १४.७ १४.७ १४.७
 सारा १७.१ १७.१ १७.१ १७.१ १७.१ १७.१ १७.१ १७.१ १७.१ १७.१ १७.१ १७.१
 पसा २०.१ १८.६ २०.० १९.७ १९.७ १९.७ १९.७ १९.७ १९.७ १९.७ १९.७ १९.७

नारायणी अञ्चल १२.६ २२.३ २०.७ २२.४ १८.८ २०.४ १८.१ १६.४ १८.६ १६.४ १६.४ १६.४

मध्यमाञ्चल क्षेत्र २३.६ २१.७ २१.७ २३.० २३.६ २४.४ २४.३ २४.३ २४.३ २४.३ २४.३ २४.३

गोरखा ५५.८ २१.४ १६.४ २३.२ ११.६ १३.२ ९.६ १०.४ ११.७ २.६ ९.४ ८.६ ७.६
 मनाङ १७.७ २९.० २९.० २९.० २९.० २९.० २९.० २९.० २९.० २९.० २९.० २९.०
 लमजुङ ३३.५ २३.३ १८.४ २८.५ ४२.३ १९.२ ८.९ १०.९ २७.७ ८.८ ८.९ २.७ ७.७
 कास्की १९.८ २९.० २४.५ ३२.८ २४.१ १९.७ १६.० १७.४ २०.३ १६.८ १६.८ १६.८ १६.८
 तनहुँ २७.४ २१.१ १७.२ २४.२ १७.७ १७.७ १७.७ १७.७ १७.७ १७.७ १७.७ १७.७
 स्वाङ्गला २८.४ २२.४ १५.० २४.२ १२.१ १०.३ ८.९ ११.५ १०.९ ६.९ ७.९ ६.९ ६.९

गण्डकी अञ्चल ३०.३ २४.१ १८.४ २६.६ २१.१ १५.७ १३.५ १४.३ १७.२ १०.९ ९.६ १०.३

जिला	१ देखि ३ कक्षा	४ कक्षा	५ कक्षा	६ कक्षा	७ कक्षा	८ देखि ७ कक्षा	९ कक्षा	१० कक्षा	११ देखि १० कक्षा	१२ देखि १० कक्षा
नवलपरासी	२४.१	८.९	१४.८	१७.६	१२.४	१२.२	१२.४	११.३	११.७	११.३
पासा	२३.७	२५.३	२२.८	२९.७	१८.८	१८.६	२२.९	२०.२	१९.६	१५.८
गुल्मी	२६.६	१६.९	१५.७	२२.३	९.७	१०.६	८.८	१०.५	९.९	१२.५
अर्घाखाँची	३४.०	२०.४	१७.६	२८.७	२.७	१०.५	१२.५	७.०	१०.२	२.४
रूपन्देही	२६.९	२५.४	२२.५	२२.८	२०.८	२०.९	२०.९	१९.४	२०.५	२१.२
कपिलवस्तु	१५.९	१२.१	१६.३	१२.५	१२.८	१३.०	१४.५	९.३	१२.३	१०.४
सुपिनी अञ्चल	२६.९	१८.१	१८.९	२३.३	१४.८	१४.२	१६.९	१४.१	१४.६	१४.८
भुम्लिङ	४१.५	४३.३	४०.६	४३.९	४८.९	४८.९	४८.९	४८.९	४८.९	४८.९
भ्यागशी	२८.८	२३.९	२५.६	२२.९	१२.६	१२.६	१२.६	१२.६	१२.६	१२.६
पर्वत	२७.९	१९.७	१५.६	२३.०	११.०	११.०	१२.०	१०.०	१०.०	१०.०
बागलुङ	२७.६	२३.०	२१.७	२५.४	१२.५	१२.५	१२.५	१२.५	१२.५	१२.५
धवलागिरी अञ्चल	२८.१	२२.५	२९.९	२५.३	१४.७	१४.७	१४.७	१४.७	१४.७	१४.७
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	२८.५	२१.१	१८.८	२४.६	१७.४	१५.१	१४.७	१४.७	१४.७	१४.७
रुकुम	१६.९	८.५	४.८	१२.०	५.७	५.७	५.७	५.७	५.७	५.७
रोल्पा	२३.२	७.१	२.३	१७.६	५.८	५.८	५.८	५.८	५.८	५.८
सल्यान	१२.६	९.६	६.९	१०.८	५.४	५.४	५.४	५.४	५.४	५.४
धुव्लिङ	१७.१	११.१	६.५	१३.८	५.५	५.५	५.५	५.५	५.५	५.५
बाँझ	२१.७	२०.१	२१.९	२१.२	१७.०	१६.२	१७.२	१७.२	१७.२	१७.२
राप्ती अञ्चल	१६.३	१२.६	१०.६	१६.५	१४.५	१४.५	१४.५	१४.५	१४.५	१४.५

जिला	१ देखि ३ कक्षा			४ देखि ७ कक्षा			८ देखि १० कक्षा		
	१ कक्षा	२ कक्षा	३ कक्षा	४ कक्षा	५ कक्षा	६ कक्षा	७ कक्षा	८ कक्षा	९ कक्षा
हुमना	१५.६	३.३	७.६	१३.०	०.०	०.०	३.१	२.१	०.०
मुगु	११.०	४.७	४.१	१०.६	५.५	५.३	०.०	४.५	०.०
सोलुवा	२८.८	१४.६	१२.२	२२.१	६.८	१३.५	०.०	८.७	०.०
कालिकोट	१८.२	४.६	५.३	१३.६	३.१	०.०	०.०	०.०	०.०
सुनसरी	६.८	४.४	२.६	७.६	३.८	४.२	२.१	३.६	२.६
कणाली अञ्चल	१४.८	५.६	४.५	११.८	४.१	४.४	१.८	४.५	२.०
जाजरकोट	१३.९	६.५	४.४	११.४	८.१	६.१	४.७	५.१	५.३
दैलेख	१०.५	५.९	५.२	८.७	४.८	५.५	२.५	३.८	५.४
सुनसरी	२२.०	१६.९	१२.५	१९.०	१३.०	१४.३	१०.१	७.२	९.६
बाँके	१८.६	१७.६	१८.२	१८.४	२०.१	२०.९	११.०	२३.१	२४.५
बनिया	१७.३	१४.१	१४.२	१६.१	१६.२	१४.८	१५.८	१३.५	१५.०
मेची अञ्चल	१६.९	१२.८	१२.३	१४.२	१४.२	१४.७	१२.२	१३.५	१५.०
बाजुरा	१०.२	४.६	१.१	८.४	१.३	१.९	०.०	०.९	०.०
सुनसरी	१२.८	२.२	२.४	९.२	२.३	२.४	३.७	२.४	१.७
अध्याम	६.५	२.९	२.६	५.४	१.०	१.३	०.६	१.१	२.६
छोटी	९.४	६.३	६.१	८.१	७.१	४.६	९.८	७.१	१०.४
कैलाली	१६.७	१४.५	१२.४	१४.५	१६.५	११.३	१५.६	१३.७	१२.४
मेची अञ्चल	११.६	७.०	६.६	९.९	६.७	६.४	७.७	७.३	६.०

जिला	१ देखि १० कक्षा				११ देखि १० कक्षा			
	१ कक्षा	२ कक्षा	३ कक्षा	४ देखि ७ कक्षा	८ कक्षा	९ कक्षा	१० कक्षा	११ देखि १० कक्षा
बाग्लुङ	२१.७	८.१	२.२	१६.७	२.१	४.४	१.८	१.३
बैतडी	१३.७	८.४	४.५	१०.८	४.८	१.४	०.८	१.५
डडेल्धुरा	१३.१	५.९	४.०	१०.४	१.४	२.४	०.९	१.७
कनकपुर	१६.६	१२.५	११.४	१४.६	१०.५	२.५	५.०	४.२
महाकाली अञ्चल	१६.३	९.०	७.३	१३.०	४.९	४.७	२.३	२.१
सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	१६.०	१०.३	९.३	१३.७	९.५	१०.३	८.५	७.७
नेपाल अधिराज्य	२४.२	१९.५	१८.३	२२.१	१८.७	१८.६	१८.४	१६.९

प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहमा विद्यार्थी प्रति विद्यालय स्थिति

शिक्षामा गुणात्मक विकासको निमित्त विद्यालयको प्रत्येक कक्षामा उक्तयुक्त मात्रामा विद्यार्थी संख्या हुनु अति आवश्यक छ । विद्यालयको कक्षामा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको संख्या आवधिक भएमा कक्षा शिक्षकले कक्षाका संपूर्ण विद्यार्थीहरूलाई आवश्यक मात्रामा वृद्धि पुऱ्याउन सक्ने । यतकारण संस्थात्मक वृद्धिकोणले प्रगति भएता पनि, योजनाले लक्ष्य गरे अनुसारको वक्ष जनताको उत्सादन गर्नेमा बाधा पर्ने जाने कुरा निश्चित छ । अर्कोतिर विद्यालयमा ज्यादै थोरै विद्यार्थी भएको खण्डमा बढी खर्चिलो भई शिक्षामा गरिएको लगानीको उपज कम मात्रामा उपलब्ध हुने कुरा पनि स्पष्ट छ । यसको यतवा विद्यार्थी संख्या ज्यादै थोरै हुँदा शिक्षकहरूमा निष्क्रियता आई विद्यालय संभालनमा पनि सिधिलता आउने सम्भावना बढीमा मात्रामा हुन सक्छ । २०३४ सालको सध्याङ्क अनुसार प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहमा औसत विद्यार्थी प्रति विद्यालय क्रमशः २१, २४ र १४६ भएको देखिन्छ । उक्त सध्याङ्क अनुसार विद्यार्थी प्रति विद्यालय माध्यमिक तहमा केही बढी भएको देखिन्छ । प्राप्त सध्याङ्कको आधारमा विद्यार्थी प्रति विद्यालय केही बढी देखिए तापनि विद्यार्थी संख्या घटो भएको विद्यालयहरूमा सेवसन छुटघाई संचालन गर्ने गरेको पाइन्छ । प्राथमिक तथा निम्न माध्यमिक तहमा शिक्षा योजना मुताबिक हरेक कक्षामा ४० जना विद्यार्थीसम्म राख्ने लक्ष्यलाई वृद्धिगत पर्दा यो तहहरूमा विद्यार्थी प्रति विद्यालय केही कम नै मात्र सकिन्छ ।

प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहमा विद्यार्थी प्रति विद्यालयको विस्तृत विवरण सारिणी नं ४ मा देखाइएको छ । उक्त सारिणी अनुसार प्राथमिक तहमा सबभन्दा कम विद्यार्थी प्रति विद्यालय ७२ सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्रमा देखिन्छ । सो तहमा विद्यार्थी प्रति विद्यालय अरु क्षेत्रहरूमा करोड समान नै देखिन्छ । निम्न माध्यमिक तहमा पनि सबभन्दा कम सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्रमा नै छ, जहाँ निम्न माध्यमिक विद्यालयमा प्रति कक्षा औसत विद्यार्थी १६ जना मात्र देखिन आउँदछ । सबभन्दा बढी हुने क्षेत्रमा मध्यमाञ्चल पर्ने आउँदछ, जहाँ प्रति कक्षा औसत विद्यार्थी ३० जना छन् । माध्यमिक स्तरमा पनि निम्न माध्यमिक स्तरमा जस्तै नै औसत विद्यार्थी प्रति विद्यालय सबभन्दा कम सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्रमा र सबभन्दा बढी मध्यमाञ्चल क्षेत्रमा देखिन्छ । अतः विद्यार्थी संख्याको वृद्धिकोणले चार विकास क्षेत्रमध्ये सुदूर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र निकै पछि परेको कुरा यस विवरणबाट ज्ञात हुन आउँदछ ।

**प्राथमिक, निम्न माध्यमिक
तथा
माध्यमिक तहमा विद्यार्थी प्रति विद्यालय**

सारिणी नं० ४

जिल्ला	प्राथमिक प्रति विद्यालय विद्यार्थी	निम्न माध्यमिक प्रति विद्यालय विद्यार्थी	माध्यमिक प्रति विद्यालय विद्यार्थी
१. ताप्लेजुङ	४९	५८	१०८
२. पर्सियर	७५	८८	११२
३. इलाम	७७	१११	१६४
४. झापा	१६७	१८६	१७८
मेची अञ्चल	८५	१२९	१५४
१. संखुवासभा	७९	८७	१९४
२. भोजपुर	६८	७६	११६
३. तेह्रथुम	६१	६७	११३
४. धनकुटा	६८	७९	१२८
५. मोरङ	१२६	१४९	१८५
६. सुनसरी	१२१	१४०	१६५
कोशी अञ्चल	९०	११०	१५६
१. सोलुखुम्बु	७१	६०	८०
२. खोटाङ	६७	६२	८७
३. ओखलढुङ्गा	८४	८६	८२
४. उदयपुर	७२	५०	७६
५. सप्तरी	८५	१२२	२१४

जिल्हा	प्राथमिक प्रति विद्यालय विद्यार्थी	निम्न माध्यमिक प्रति विद्यालय विद्यार्थी	माध्यमिक प्रति विद्यालय विद्यार्थी
६. सिराहा	८०	१०४	२०१
सगरमाथा अञ्चल	७७	८९	१५६
पूर्वाञ्चल क्षेत्र	८७	१०७	१५५
१. बोलखा	६७	३८	७३
२. रामेछाप	६६	६२	११२
३. सिन्धुली	६२	६२	१०९
४. धनुषा	६५	११६	१५३
५. महोत्तरी	६८	७४	१२९
६. सर्लाही	४४	२९	५३
जनकपुर अञ्चल	७२	६६	१२१
१. सिन्धुपाल्चोक	७६	७५	७५
२. रसुवा	५१	२९	-
३. नुवाकोट	७१	७२	१४१
४. पाँचथर	७८	४७	५९
५. काभ्रे पलान्चोक	७८	८०	१०७
६. भक्तपुर	१२३	१६०	१६४
७. काठमाडौं	१९१	२६९	२८१
८. ललितपुर	१४३	१८८	२१३
बागमती अञ्चल	१०६	१५५	२१७
१. मकवानपुर	७३	१००	१३८
२. बलराम	९९	१९९	१८४
३. रौतहट	७१	९४	१५०
४. नारायणी	७१	८४	१३७
५. पर्सा	८३	१३६	२२१
नारायणी अञ्चल	८०	१२७	१७५
मध्यमाञ्चल क्षेत्र	८९	११८	१७९

जिल्हा	प्राथमिक प्रति विद्यालय विद्यार्थी	निम्न माध्यमिक प्रति विद्यालय विद्यार्थी	माध्यमिक प्रति विद्यालय विद्यार्थी
१. गोरखा	९४	७४	१२६
२. मनाछ	२६	३१	२०
३. लमजुङ	७८	९९	१०८
४. कास्की	८७	११४	१६२
५. तनहुँ	८५	९४	१२८
६. स्याङ्जा	९६	९७	१२१
गण्डकी अञ्चल	८७	९६	१३२
१. नवलपरासी	१२६	९५	१३६
२. पाहावा	८७	७१	१०१
३. गुल्मी	८६	८५	११०
४. अर्घाखाँची	१०१	७८	११४
५. रुपन्देही	१३४	१५२	१६७
६. कपिलवस्तु	८७	९१	१०६
सुम्बिती अञ्चल	१०१	९३	१२३
१. मुस्ताङ	३०	१७	३३
२. म्याग्दी	४९	३९	८०
३. पर्वत	७८	६९	९८
४. बागलुङ	९४	६८	१३१
धवलागिरी अञ्चल	७४	५८	१००
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	९०	८६	१२४
१. रुकुम	७१	४५	७०
२. रोल्पा	७७	४०	४०
३. सल्यान	५७	६३	१११
४. धनकुटा	७६	६८	६१
५. बाझा	११८	११७	१८१
राप्ती अञ्चल	८१	७४	११९

जिल्ला	प्राथमिक प्रति विद्यालय विद्यार्थी	निम्न माध्यमिक प्रति विद्यालय विद्यार्थी	माध्यमिक प्रति विद्यालय विद्यार्थी
१. सुस्ता	४१	१९	२३
२. मुगु	४६	२६	२४
३. डोहरा	३३	१६	१६
४. कान्तिकोट	३२	३२	—
५. जुम्ला	६७	४९	१०४
कर्णाली अञ्चल	४९	३३	४९
१. जाजरकोट	६४	२२	११५
२. दैलेख	५९	५९	१४५
३. सुर्खेत	७८	१०२	१९५
४. बकि	६७	९८	१५२
५. बरिया	८८	६९	१३३
भेरी अञ्चल	७०	६९	१५६
१. वानुवा	७०	३८	५८
२. बाँझुर	७८	४५	७४
३. अछाम	७१	४९	१२९
४. डोटी	५०	५८	८४
५. काली	८७	९४	१६५
सेती अञ्चल	७१	६०	१०३
१. दाङ्गुला	६०	४९	११८
२. बैतडी	७२	५७	११९
३. डडेल्धुरा	६६	५३	९७
४. फर्पिचपुर	१२५	१४९	१२६
सहाकाली अञ्चल	७५	६६	११७
सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	७२	६३	११६
नेपाल अभिराज्य	८५	९४	१४९

प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक शिक्षक स्थिति

शिक्षामा गुणात्मक विकासको निमित्त, योजनाले सक्षम गरे अनुसार देशको समुन्नति र विकासको निमित्त आवश्यक रक्ष जनशक्ति पैदा गर्ने शिक्षकको भूमिका एकदम महत्वपूर्ण हुन्छ । अतः विशालतम शिक्षण पेशामा लागेका सम्पूर्ण शिक्षकहरू योग्य, तालीम प्राप्त, सक्षम तथा लगनशील हुनु विज्ञानत आसदयक छ । तर देशको सम्पूर्ण जिल्लाहरूमा छोटो अवधिमा नै सम्पूर्ण शिक्षकहरू योजनामा तोकिए अनुसारको योग्यता भएका तथा तालीम प्राप्त गरेका हुनु संभव छैन तापनि यस स्थितिलाई तीव्र गतिले सुवृद्ध गर्ने लैजान समकेना शिक्षाको गुणात्मक विकासमा सिधिलता आउने कुरा निविशाय छ । २०३४ सालको तथ्याङ्क अनुसार प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहमा क्रमशः २३३९५, ८३७४ र ३६६५ शिक्षकहरू कार्यरत रहेको देखिन्छ, जतमध्ये क्रमशः ८७९४, ३४३२ र २०६८ शिक्षकहरू तालीम प्राप्त छन् अर्थात प्राथमिक तहमा ३७.६% निम्न माध्यमिक तहमा ३९.९% र माध्यमिक तहमा ५६.४% शिक्षक तालीम प्राप्त देखिन्छ । उक्त प्रतिशतहरूलाई विचार्दा माध्यमिक तहको दार्जोमा प्राथमिक तथा निम्न माध्यमिक तहका शिक्षकको तालीम प्राप्त प्रतिशत निकै कम भएको प्रतुभव हुन आउँदछ र प्राथमिक तहमा तालीम प्राप्त शिक्षकको प्रतिशत गत वर्षको भन्दा केही कम नै देखिन्छ । अतः सत प्रतिशत शिक्षकहरूलाई तालीम प्राप्त गराउने आकांक्षा निकै लामो अवधि पछि पूरा हुनेला तन्नु पनि अत्युक्ति नै होला । प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार प्राथमिक तहमा तालीम प्राप्त शिक्षकको प्रतिशत तबभन्दा कम सेती अन्धबन्दा, जहाँ कूल प्राथमिक शिक्षकको १६.७% मात्र तालीम प्राप्त छन् र सबभन्दा बढी प्रतिशत भएको अन्धत जनकपुर देखिमा आउँदछ, जहाँ ५०% भन्दा बढी शिक्षकहरू तालीम प्राप्त छन् । त्यस्तै नै निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहमा तालीम प्राप्त शिक्षकको प्रतिशत तबभन्दा कम हुने अन्धत क्रमशः सुमिनी र कर्णाली देखिन्छ र सबभन्दा बढी प्रतिशत हुने अन्धतहरूमा क्रमशः जनकपुर र नारायणी र्ने आउँदछ । क्षेत्रको आधारमा हेर्दा अन्य क्षेत्रको दार्जोमा सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्रका प्राथमिक तहका शिक्षकहरू बढी मात्रामा तालीम नपाएका देखिन्छ, तर जम्मा तहमा साधारणतया खास स्थितिको अन्तर पाइएको देखिदैन । प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तालीम प्राप्त शिक्षक प्रतिशत विस्तृत रूपमा तारिणी नं. ५ (५) देखाइएको छ ।

राष्ट्रिय शिक्षा पञ्चतिका योजना अनुसार प्राथमिक शिक्षकको निमित्त आवश्यक न्यूनतम योग्यता एत० एत० सी० वा सो सरह, निम्न माध्यमिक शिक्षकको निमित्त आई० ए० वा० सो सरह र माध्यमिक शिक्षकको निमित्त बी० ए० वा० सो सरह तोकिएको छ । तर पनि शिक्षक अभावको कारण तथा अन्य कतिपय कारणहरूले गर्दा खासगरी जुम्ले तथा विछुडिएको जिल्लाहरूमा आवश्यक न्यूनतम योग्यताभन्दा कम योग्यता भएका व्यक्तिहरूलाई पनि शिक्षण पेशामा कार्यरत गराउन बाध्य हुनु परेको कुरा प्राप्त विवरणबाट जानकारी हुन आउँदछ । शिक्षाको

गुणात्मक विकासमा योग्य, तालीम प्राप्त शिक्षक नै एक मुख्य अङ्ग भएको हुँदा, शिक्षक बेशमा लागेका सम्पूर्ण व्यक्तिहरूलाई तालीम दिनुपर्ने तर्क र योग्यता कम भएका शिक्षकहरूको योग्यता बढाउन लगाउने तर्क यथासंभव सबैको प्रयास हुँदै जानु पर्ने नितान्त आवश्यक देखिन्छ। प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार नेपाल अधिराज्यको सम्पूर्ण शिक्षकहरूमध्ये प्राथमिक तहमा ३९.२ प्रतिशत, निम्न माध्यमिक तहमा २८.५ प्रतिशत र माध्यमिक तहमा ३.६ प्रतिशत शिक्षक आवश्यक न्यूनतम योग्यतामन्त्रा कम योग्यता भएका देखिन्छ। तर अधिराज्यको कुनै कुनै सुगम जिल्लाहरूमा एम० ए० डिग्रीसम्म हासिल गरेका व्यक्तिहरू पनि प्राथमिक शिक्षक भई अध्यापन कार्य गरिरहेका पाइएको छ।

शिक्षाको विकासको मुल नै प्राथमिक शिक्षा भएको र यसको विकास बिना माथिल्लो तहका शिक्षाको विकास संभव नहुने कुरा निविबाध छ। प्राथमिक शिक्षाको विकास निमित्त छासवारी छात्राहरूको भर्ना छात्रहरूको बाँजोमा पुर्‍याउन महिला शिक्षकको कार्यक्षमता बढी प्रभावकारी हुने कुरा तथ्य मान्य नै छ। अतः योग्यता पुगेका बढी ते बढी महिलाहरूलाई शिक्षण सेवा तर्फ आकृष्ट गर्ने सकेको खम्बना शिक्षाको विकासको निमित्त ठेवा हुन जाने कुरा स्पष्ट छ।

२०१४ सालको तथ्याङ्क अनुसार नेपाल अधिराज्यका प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहका कूल शिक्षकमध्ये ८.२ प्रतिशत महिला शिक्षक देखिएको छ। कूल महिला शिक्षकमध्ये १३६१ अर्थात् ४५.६% तालीम प्राप्त छन्। प्राथमिक निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक तहको महिला शिक्षक संख्या तथा जम्मा शिक्षकमा महिला शिक्षकको प्रतिशत तथको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ। योग्यता अनुसार प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक जम्मा शिक्षक तथा महिला शिक्षकको बितरणत विस्तृत विवरण सारिणीहरूमा देखाइएका छन्।

तालिका नं० ९
क्षेत्र अनुसार जम्मा शिक्षकमा महिला शिक्षक प्रतिशत

क्षेत्र	प्राथमिक		निम्न माध्यमिक		माध्यमिक	
	महिला शिक्षक संख्या	जम्मा शिक्षकमा महिला शिक्षक प्रतिशत	महिला शिक्षक संख्या	जम्मा शिक्षकमा महिला शिक्षक प्रतिशत	महिला शिक्षक संख्या	जम्मा शिक्षकमा महिला शिक्षक प्रतिशत
पूर्वाञ्चल	४७८	७.६	१९९	७.१	५९	६.४
मध्यमाञ्चल	७०८	११.२	४०५	१६.९	२५६	१८.०
पश्चिमाञ्चल	४६७	७.१	१०७	४.१	४७	५.२
सुदूर पश्चिमाञ्चल	२०७	४.७	५२	४.१	२४	५.७
नेपाल अधिराज्य	१,८६०	८.०	७४०	८.४	३८६	१०.५

उपरोक्त तालिकाबाई अध्यकोन गरी प्राथमिक र निम्न माध्यमिक तहमा महिला शिक्षकको प्रतिशत करीब समान देखिन्छ र माध्यमिक तहमा केही अगाडि छ। नेपाल अधिराज्यको चार विकास क्षेत्रहरूमध्ये मध्यमाञ्चल

क्षेत्रमा अरु क्षेत्रको बान्जोमा बढी मात्रामा महिला शिक्षकहरू देखिन्छ। सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्रमा प्राथमिक विद्यालयमा पढाउने महिला शिक्षकहरूको प्रतिशत निकै कम छ। तर अन्य तहमा पश्चिमाञ्चल क्षेत्रको बान्जोमा नै आउँदछ। पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्रमा तीन तहमा महिला शिक्षकको प्रतिशत पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र र सुदूर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रमा भन्दा केही बढी नै देखिएको छ।

शिक्षालाई स्तर मुक्त बनाउने क्रममा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात पनि एक मुख्य गज्ज हुन आउँदछ। योजनामा उल्लेख गर्नु अनुसार शिक्षक विद्यार्थीको अनुपात प्राथमिक तहमा १:४०, निम्न माध्यमिक र माध्यमिक तहमा १:२५ तोकिएको छ। २०३४ को प्राप्त विवरणको आधारमा यो अनुपात प्राथमिक तहमा १:३३, निम्न माध्यमिक तहमा १:२६ र माध्यमिक तहमा १:२२ देखिएको छ। प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तहमा क्षेत्र अनुसार शिक्षक विद्यार्थी अनुपात तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं० १०
शिक्षक विद्यार्थी अनुपात

क्षेत्र	प्राथमिक	निम्न माध्यमिक	माध्यमिक
पूर्वाञ्चल	१:३१	१:२५	१:२४
मध्यमाञ्चल	१:३४	१:३०	१:३३
पश्चिमाञ्चल	१:३३	१:२४	१:२१
सुदूर पश्चिमाञ्चल	१:३३	१:२२	१:२१
नेपाल अधिराज्य	१:३३	१:२६	१:२२

उपरोक्त तालिकालाई अवलोकन गर्दा प्राथमिक तहमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात चारै विकास क्षेत्रहरूमा करीव समान नै देखिन्छ र यी अनुपातहरू योजनामा उल्लेख गरिएको अनुपातभन्दा कम नै छ। निम्न माध्यमिक तहमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्रमा योजनामा उल्लेख गरिएको अनुपातभन्दा केही बढी छ र अन्य क्षेत्रहरूमा योजनामा उल्लेखित अनुपातसँग मेलिनु हुन आउँदछ। माध्यमिक तहमा सबभन्दा बढी शिक्षक विद्यार्थी अनुपात पूर्वाञ्चल क्षेत्रमा देखिन्छ र यो अनुपात पनि योजनामा उल्लेखित अनुपातभन्दा केही मात्रामा तल नै पर्ने आउँदछ।

योग्यता अनुसार प्राथमिक शिक्षक विवरण

सारिणी नं० ५ (क)

क.सं. शिक्षता	अण्डर एस.एस. सो	एस.एस.सो वा आई.ए. वा सो	सी.ए. वा सो	डी.ए. वा सो	एम.ए. वा सो	जम्मा
	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.
१. सावलेबुस्त	१४४	४२	२०७	५६	-	४६१
२. पांचपर	९३	६८	२१५	८२	-	५१०
३. इलाम	१६४	१२७	२१२	७	-	४९३
४. कावा	१०८	४३	५५१	१७१	-	६९९
मेची अञ्चल	५४९	२४०	११८२	४११	१०	१७५३
१. सखुवासभा	४०	२७	२८२	९७	-	४२२
२. मोरपुर	२०८	१५	२४७	७०	६	४९६
३. तेह्रथुम	२४	१६	२२७	८९	-	४०५
४. पनडुता	५०	३०	२६४	१०६	३	४४१
५. मोरङ	८८	९०	५०६	१७३	१३	८९८
६. सुनसरी	३६	१५	३०९	१७१	३४	४७५
कोशी अञ्चल	१४९	१३२	१९२५	७०६	४०	२३५२
१. सोलुखुम्बु	१०१	३१	६५	७	-	१६६

क्र.सं. जिल्ला	अष्टर एल.एल.सी.	एस.एल.सी. वा सो सरह	आई.ए. वा सो सरह	बी.ए. वा सो सरह	एम.ए. वा सो सरह	जम्मा
	जम्मा सा.प्रा.	जम्मा सा.प्रा.	जम्मा सा.प्रा.	जम्मा सा.प्रा.	जम्मा सा.प्रा.	जम्मा सा.प्रा.
२. खोटाङ्ग	६६	३४	४२७	८०	-	४९३
३. ओखलढुङ्गा	९५	४४	१५८	३५	-	२५२
४. ददयपुर	७१	३०	१५९	२८	-	२९०
५. सप्तरी	३४	२१	४०२	२५८	६	४४४
६. सिराहा	२८	१४	३५८	२२०	११	३६८
						२४०
सगरमाथा अञ्चल	३६५	१७४	१५६६	६२८	१२	६८४
पूर्वाञ्चल क्षेत्र	१२९३	५४७	४६७९	१७४८	११२	६०८९
१. दोलखा	११९	५३	१०२	२२	-	२२१
२. रामेछाप	९४	४५	१७७	५३	-	२७९
३. सिन्धुली	७१	२०	१४७	१४	-	२१८
४. धनुषा	२८	१६	२८८	२३१	८	३८२
५. महोत्तरी	२६	२०	२६७	१८८	१	३०९
६. सर्लाही	७६	३९	२२१	१४१	७	३०६
जमकपुर अञ्चल	४२४	१९३	१२०२	६४६	६२	१९७५
१. विन्धुपान्चोक	१७०	४२	७७	२८	१	२४८
२. रसुवा	४५	१०	६	३	-	५४
३. नुवाकोट	२७५	६२	६०	१७	-	३६५
४. पाँचथर	१९५	४३	७७	८	२	२७८
५. काभ्रेपान्चोक	१६२	६१	२६९	७६	२	४३५
६. सप्तपुर	६६	२५	१७९	१०४	१	२४०

क्र.सं. जिल्ला	अवधर द.प.पु.स. सी.	अवधर द.प.पु.स. सी. वा	अर्द्ध.पु. वा सी	बी.पु. वा सी	ए.प.पु. वा सी	जम्मा				
	सी.	सी सरह	सरह	सरह	सरह					
	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.				
७. काठमाडौं	१८६	६५	५६२	१५५	२२	१	८०३	२२६		
८. ललितपुर	११७	५४	२५४	१५४	-	-	-	२०८		
आगवती अञ्चल	११८१	३६१	१५५७	५४५	६२	२	-	१३६		
१. मकवानपुर	२३४	५४	१३३	३०	-	-	-	३६७	८४	
२. चितवन	५८	४४	४३४	१७१	-	-	-	४९२	२१४	
३. रौतहट	८९	७५	२००	८१	-	-	-	२८२	१५९	
४. बारा	११५	६७	२४६	१२५	-	-	-	३६१	१३२	
५. पर्सा	१२३	९७	१७१	१२१	-	-	-	३०२	२१८	
नारायणी अञ्चल	६१६	३३६	११६२	५२८	-	-	-	१८११	८६४	
मध्यमाञ्चल क्षेत्र	२२३२	८६०	३६५१	१७२२	१२४	८२	१२	५६३०	२७११	
१. मोरङ	१६८	८६	१०८	८२	-	-	-	३०६	१७१	
२. भोजपुर	२८	११	८	५	-	-	-	१६	१६	
३. लमजुङ	७३	२६	३६१	१३४	-	-	-	४३४	१६०	
४. कास्की	१२९	९२	५२३	३०६	-	-	-	६६८	३९८	
५. तनहुँ	१४२	५६	२५०	१११	११	६	-	५०३	१७०	
६. स्याङ्जा	११७	४२	५३६	१०३	३९	३७	३	७०३	१८५	
गण्डकी अञ्चल	६८७	३१६	१६०२	७४१	५०	४०	३	-	११००	
१. नवलपरासी	१६३	६३	६६२	९६	५	१	-	-	४६०	१६०
२. पाल्पा	३१४	१०१	१३७	१३३	-	-	-	-	६५१	२३३

क्र.सं. किल्ला	अन्तर एत.एत.	एत.एत.सो. वा	आई.ए. वा सो	वी.ए. वा सो	ए.ए. वा सो	जम्मा
	सो.	सो सरह	सरह	सरह	सरह	
जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.
३. गुल्मी	२४४	४८	२४४	३५	—	— ४१३ ८३
४. अर्घाखाँची	१०१	७५	१६१	४१	—	— २६२ ११६
५. स्याङ्दी	१३६	१३०	२६६	६	३	— ४३६ ३१४
६. कपिलवस्तु	७६	७४	२१९	७४	५	— ३०४ १२३
सुन्दिनी अञ्चल	१०७४	४६१	१४१८	४४९	३६	१ — २६२६ १०५६
१. सुस्ताङ्ग	४६	७	४३	९	—	— ८९ १६
२. स्याङ्दी	१६६	८४	८८	१६	१	— २८८ १००
३. पर्देल	१००	३१	३११	३३	२	— ४१३ ६४
४. बागलुङ्ग	२२५	४२	२६६	५३	६	— ४७७ ९७
सप्तगिरी अञ्चल	४७०	१६४	६८८	१११	३	— १२६७ २७७
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	२३३२	९७१	४१८८	१४११	८८	३ — ६५४३ २४३६
१. सङ्खुस	१७४	३४	२३	—	—	— १९७ ३४
२. रोल्वा	२४२	६८	४०	१०	३	— २६४ ४६
३. सङ्खुस	६८	२७	५४	९	—	— १४२ ३६
४. प्युठान	११७	५५	१२८	३४	३	— २४९ ६३
५. बाङ्ग	१२४	३६	१७१	४९	१	— ३१७ ८६
राप्ती अञ्चल	७५५	१९०	४०६	१०२	२३	५ — १२०४ २९७
१. हुम्ला	५६	१०	—	—	—	— ५६ १०
२. मुगु	८१	२४	३	—	—	— ८३ २४

क्र.सं. विस्मया	अण्डर एल.एल. सी.	एल.एल.सी. वा सी.सर्वह	आई.ए. वा सी.सर्वह	बी.ए. वा सी.सर्वह	एम.ए. वा सी.सर्वह	जम्मा
	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.
३. डोल्पा	७७	१५	१	-	-	९१
४. कालिकोट	२६	६	-	-	-	३२
५. जुम्ला	१९५	४४	३१	१२	-	२८२
कर्णाली अञ्चल	४३८	९९	५३	१३	-	४९३
१. जाजरकोट	१२५	३४	७	१	-	१६७
२. दैलेख	१६४	७३	३	२	-	२४२
३. सुर्खेत	२४४	५०	२०	६	-	३२०
४. बाँके	६८	७७	५५	६	-	१९६
५. बर्दिया	८६	१६	६१	२८	-	१९१
भेरी अञ्चल	७४७	२४०	१७९	८२	६	१३५४
१. बाजुरा	११९	१७	११	-	-	१३०
२. बझाङ	१६५	४४	४७	७	-	२६३
३. अछाम	२१९	१७	१३	१३	-	२६२
४. डोटी	११६	६	४५	१२	१	१८०
५. कैलाली	१४०	२०	९७	२४	-	२८१
सेती अञ्चल	७६२	१०७	२१३	५६	५	१०३१
१. वार्धुना	१६७	८६	३३	१३	-	२००
२. बेल्छी	२३०	१४३	७०	२५	३	४७१

क.सं., जिला	अण्डर एस.एस. सी.	एस.एस.सी. बा सो सरह	आई.ए. बा सो सरह	बी.ए. बा सो सरह	एम.ए. बा सो सरह	जम्मा
	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.
३. डडेल्धुरा	१३१	२४	२	-	-	१५५ २६
४. कान्छनपुर	७८	५०	८७	३४	२	- १६७ ८४
महाकाली अञ्चल	६०६	१०३	२१४	७४	५	- ८२५ ३७७
सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	३३०८	६४६	१०८५	३२७	३९	११ ४४३३ १२८८
नेपाल अधिराज्यको जम्मा	११६५	३३५७	१३८२३	५२०८	३६३	३०६ १८ ५ २३३९५ ८७९४

योग्यता अनुसार निम्न माध्यमिक शिक्षक विवरण

सारणी नं० ५ (ख)

क्र.सं. जिल्ला	अध्वर एस.एल. सी.	एस.एल.सी. वा सो लागू गर्ने	आई.ए. वा सो सरह	बो.ए. वा सो सरह	एस.ए. वा सो सरह	जम्मा
	जम्मा	ला.प्रा.	जम्मा	ला.प्रा.	जम्मा	ला.प्रा.
१. ताम्लेखुङ्ग	१	-	४१	२२	५२	१३
२. पाँचथर	-	-	२९	२३	३३	-
३. इलाम	-	-	२५	१५	६६	१२
४. कापल	-	-	५९	३५	२२३	६३
मेची अञ्चल	१	-	१२४	९५	३७७	१२४
१. संखुवासभा	-	-	४५	२६	४५	२६
२. मोरङ	१	१	४९	२८	६५	१३
३. तेह्रथुम	-	-	६३	३९	६६	३
४. धनकुटा	-	-	३३	२०	९९	१३
५. मोरङ	-	-	३६	२२	२६३	११
६. सुनसरी	-	-	४४	३६	१२४	६३
कोशी अञ्चल	१	१	२६३	१७७	६६५	२२९
१. सोलुखुम्बु	-	-	२४	४	२६	६

जम्मा	१०६	१०६	१०६	१०६	१०६	१०६
१०६	१०६	१०६	१०६	१०६	१०६	१०६

अ.सं.	विकास	अवधर पुन.एल. सी.	पुन.एल.सी. वा. सी.	आई.ए. वा.सी. सरहु	बी.ए. वा.सी. सरहु	एम.ए. वा.सी. सरहु	अम्मा ता.प्रा.	अम्मा ता.प्रा.	अम्मा ता.प्रा.	अम्मा ता.प्रा.			
२.	छोटाकु	-	-	२५	-	५६	१६	३	-	-	५५	१५	
३.	ओकलवुडगा	-	-	३१	१२	२०	६	२	-	-	५३	१८	
४.	उदयपुर	-	-	३२	२५	३२	-	६	३	१	७१	३६	
५.	सलरी	-	-	७४	५६	१५२	६७	३८	१२	-	२४६	१३५	
६.	मिराहा	-	-	५७	५६	१२३	३५	४०	७	-	२२०	९६	
सगरमाथा अञ्चल		-	-	०४३	१४१	४०६	१४१	९४	२२	१	-	७५७	३१४
गुर्वाङ्गल क्षेत्र		२	१	६६०	४२३	१४५१	५१५	२५०	७७	३	१	२३६६	१०१७
१.	दोलखा	-	-	४५	२०	१५	६	-	-	-	-	६१	२६
२.	रामेछाप	-	-	-	-	१६	१२	-	-	-	-	१६	१२
३.	सिन्धुली	-	-	३९	३५	३९	१२	५	१	-	-	८३	३८
४.	बनुवा	-	-	२५	१९	१४६	१२१	३१	२०	७	६	२०६	१६६
५.	महोत्तरी	-	-	-	-	१७०	३८	२	२	-	-	५७२	४०
६.	सप्तरी	-	-	३४	२६	८७	२०	११	१	-	-	१३२	५०
अनकपुर अञ्चल		-	-	१४३	३६	४७७	२१२	४९	२४	७	६	६७६	३३५
१.	सिन्धुपाल्चोक	१	१	६	५	२१	९	१	१	-	-	२९	१६
२.	रसुवा	-	-	-	-	६	१	-	-	-	-	६	१
३.	भुवाकोट	-	-	२४	६	२०	६	-	-	-	-	४४	१८
४.	पाँचथर	३	१	२७	१०	२२	५	१	-	-	-	५२	१७
५.	काभ्रे राजमार्ग	१	-	३५	२६	८५	३४	६	-	-	-	१२७	६०
६.	भक्तपुर	-	-	२१	१६	८२	६०	२६	१७	-	-	१२६	६३

क्र.सं. जिल्ला	अण्डर एम.एल. सो. जम्मा सा.प्रा.	एम.एल. सो. जम्मा सा.प्रा.	वा.सो. जम्मा सा.प्रा.	बी.ए. वा.सो. जम्मा सा.प्रा.	एम.ए. वा.सो. जम्मा सा.प्रा.
७. काठमाडौं	-	-	४७३	१२१	५७
८. सल्लिकपुर	-	-	२०२	९३	-
बागमती अञ्चल	४	३	११३	३६२	३४
१. सफवानपुर	-	-	-	१७	-
२. बिसवन	-	२५	१६	६२	४
३. रौतहट	-	३१	५१	२४	४
४. बारा	-	४६	२६	४५	३
५. पर्सा	-	४	१	५४	३
बारायणी अञ्चल	-	१०६	५७	४४२	४९
सप्तमाञ्चल क्षेत्र	४	३६२	३१६	१२३०	७४६
१. मोरङ	-	-	१४१	६६	-
२. मङ्गल	-	२	३	२	-
३. लमजुङ	-	-	१०१	२९	-
४. कास्की	-	११०	६८	२०	६
५. तनहुँ	११	५२	१४२	२३	२०
६. स्याङ्जा	१	८३	३८	३६	३१
गण्डकी अञ्चल	१२	५	२४७	१२२	७२
१. नवलपरासी	-	-	२७	१६	२२
२. पाल्पा	-	-	-	४४	-

क.सं. विवरण	अवधर एस.एल. सो.	एल.एल.सी. वा सो. सरहू	आ.ई.ए. वा सो सरहू	बी.ए. वा सो सरहू	एम.ए. वा सो सरहू	अम्मा ला.प्रा.					
अम्मा ला.प्रा.	अम्मा ला.प्रा.	अम्मा ला.प्रा.	अम्मा ला.प्रा.	अम्मा ला.प्रा.	अम्मा ला.प्रा.	अम्मा ला.प्रा.					
३. मुहमो	४	-	६७	३६	११४	२१	१५	-	-	२००	५७
४. अण्डाळीची	३	-	६३	४२	४४	११	-	-	-	११०	५३
५. कपडेही	-	-	११	१६	१७६	५७	३४	६	-	२२६	८१
६. कपिलबस्तु	-	-	२३	१६	६६	१५	१४	-	-	१०३	३१
लुम्बिनी अञ्चल	७	-	१९९	१२६	६६५	१५९	८५	-	-	१५६	२९९
१. मुस्ताङ	-	-	१२	७	१४	७	२	-	-	३१	१४
२. म्याग्दी	१३	७	७६	२६	४३	६	८	-	-	१४३	४६
३. पर्वत	-	-	७०	३०	१०९	१२	२१	-	-	२००	४२
४. बागलुङ	९	१	५९	३३	१०१	४३	१९	३	-	१८८	७९
अञ्चलागिरी अञ्चल	२२	८	२२३	१०५	२६७	६८	५०	१	-	५६२	१८४
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	४१	१३	६६९	३५३	१६५२	४६६	२२४	२६	-	२५८६	८५८
१. सुरुप	३	२	३१	१८	६	२	३	-	-	४६	२२
२. रोल्वा	-	-	३६	१०	१४	५	-	-	-	५०	१५
३. सव्दान	३	२	२३	७	८	-	-	-	-	२४	९
४. प्युठान	-	-	२६	२०	४१	११	१	-	-	७१	३१
५. बाङ्ग	-	-	३४	१७	९७	३२	२३	८	-	१५४	५७
राप्ती अञ्चल	६	४	१५३	७२	१६६	५०	२७	८	-	३५३	१३४
१. हुम्ला	१५	२	८	५	-	-	-	-	-	२३	७

क.सं. जिल्ला	अण्डर एस.एल. सी.	एत.एल.सी. का सी. सरह	आई.ए. का सी. सरह	बी.ए. का सी. सरह	एन.ए. का सी. सरह	जम्मा					
	जम्मा सा.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.					
१. मुगु	४	२	२	१	५	२	—	—	—	११	५
२. मोल्पा	—	—	६	२	१३	५	२	—	—	२१	७
४. फालिकोट	९	५	३	१	५	—	१	—	—	१०	६
५. जुम्ला	२९	१५	३३	१७	१९	८	१	—	—	८२	४०
कर्णाली अञ्चल	५७	२४	५२	२६	४२	१५	४	—	—	१५५	९५
१. जाजरकोट	१२	२	२२	१३	५	४	—	—	—	३९	१६
२. बैजेख	१	१	१९	—	१४	५	—	—	—	३४	६
३. सुर्खेत	—	—	२२	१२	३१	१२	३	—	—	५६	२५
४. बाँकु	—	—	२०	१३	४७	१८	३	—	—	७८	३४
५. सप्तरी	—	—	४	—	४२	११	६	१	—	५३	१३
भेरी अञ्चल	१३	३	८७	३६	१३६	५०	१७	५	—	२६०	१७
१. धादिङ	४	—	२६	११	८	—	—	—	—	३८	११
२. बझाङ	—	—	५६	१७	१९	१०	—	—	—	७५	२७
३. अछाम	—	—	५२	२०	१२	२	—	—	—	६४	२२
४. दोटी	—	—	३१	८	१७	६	६	१	—	५४	१५
५. कैलाली	—	—	४४	१९	४७	१६	६	—	—	१००	३५
सेती अञ्चल	४	—	२०९	७५	१०३	१४	१५	१	—	३३१	११०
१. दार्चुला	८	१	४३	२४	२३	६	१	—	—	७५	१२
२. बेंतडो	—	—	७६	३२	४०	१२	१०	१	—	१२१	४५

क्र.सं. जिल्ला	अष्टर एस.एल. सो.	एस.एल.सो. वा सो सरह	आर्द.ए. वा सो सरह	जी.ए. वा सो सरह	एप.ए. वा सो सरह	जम्मा						
३. छुटेलपुरा	११	२	३३	४	१६	२	५	-	-	६५	८	
४. कन्वन्तपुर	-	-	१२	७	४३	२०	१६	१	-	-	७१	२८
महाकाली जञ्चल	११	३	१५९	६७	१२२	४०	३२	३	-	-	३३२	११३
सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	९९	३४	६६०	२७९	५७२	१८९	६५	१७	४	-	१४३०	५१९
नेपाल अधिराज्य	१४६	५१	२३५१	१२७१	५५०५	१९१६	७५५	१८७	१७	७	८७७४	३४३२

योग्यता अनुसार माध्यमिक शिक्षक विवरण

सारिणी नं० ५ (ग)

क.सं. जिला	अखंड एम.एल. सी.	एस.एल.सी. वा आर्दे.ए. वा सो सी	वी.ए. वा सो	एच.ए. वा सो	जम्मा
	सी.	सी सरह	सरह	सरह	
	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.
१. ताप्लेजुङ्ग	-	-	-	१६	१६
२. पाँचथर	-	-	-	१४	१४
३. इलाम	-	-	३	१८	२१
४. भोपा	-	-	४	५३	६०
मेची अञ्चल	-	-	९	१८१	१९९
१. संखुवासभा	-	-	१	२४	२५
२. मोरङपुर	-	-	४	५३	५७
३. तेह्रथुम	-	-	-	३७	३७
४. धनकुटा	-	-	-	३९	३९
५. मोरङ	-	-	-	१२४	१२४
६. सुनसरी	-	-	-	१२४	१२४
कोशी अञ्चल	-	-	५	४०१	४०६
१. सोलुखुम्बु	-	-	१	५	६

क्र.सं. जिल्ला	अष्टर एस.एल. सी.	एस.एल.सी. वा सो सरह	आई.ए. वा सो सरह	बी.ए. वा सो सरह	एम.ए. वा सो सरह	जम्मा
जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.
२. खोटाङ	-	-	२	२	१३	१५
३. ओखलढुङ्गा	-	-	६	३	७	१०
४. उमचपुर	-	-	२	२	१०	१३
५. सप्तरी	-	-	-	-	५३	५७
६. बिराहा	-	-	१	१	८०	८२
सगरमाथा अञ्चल	-	-	१२	९	११३	१३०
पूर्वाञ्चल क्षेत्र	-	-	२६	१८	४४३	४७९
१. दोलखा	-	-	-	-	१०	१०
२. रामेछाप	-	-	-	-	९	९
३. सिन्धुली	-	-	-	-	१०	१०
४. धनुषा	-	-	-	-	६३	६६
५. महोत्तरी	-	-	-	-	३६	४४
६. सर्लाही	-	-	-	-	५८	६६
जनकपुर अञ्चल	-	-	-	-	१७९	१६५
१. विश्वेश्वरविक	-	-	-	-	१२	१२
२. रसुवा	-	-	-	-	-	-
३. नुवाकोट	-	-	२	२	१५	१८
४. धादिङ्ग	-	१	१	१	७	८
५. काँचनगंगा	-	-	-	-	४३	४८
६. सप्तपुर	१	१	१	१	५८	६४

कसं. जिला	अण्डर एस.एल.	एस.एल. सी. वा	आई.ए. वा सी	डी.ए. वा सी	एस.ए. वा सी	अम्मा
	सी.	सी सरहू	सरहू	सरहू	सरहू	
	जामा ता.प्रा.	जामा ता.प्रा.	जामा ता.प्रा.	जामा ता.प्रा.	जामा ता.प्रा.	जामा ता.प्रा.
७. काठमाडौं	-	-	-	३८६	२११	१४ ४४२ २२२
८. ललितपुर	-	-	-	१३७	१००	- १३७ १००
बामनसी अञ्चल	१	१	४	४८६	६७	२० ७६१ ४७१
१. मकवानपुर	-	-	-	३२	११	- ३२ ११
२. चितवन	-	-	-	८७	७०	४ ९२ ७४
३. रौतहट	-	-	-	४४	२४	६ ४२ २६
४. धावा	-	-	१	४४	२२	- ४४ २३
५. पर्सा	-	-	७	६४	५२	१ ७३ ५८
नारायणी अञ्चल	-	-	६	२७१	१७६	२ २६४ १९३
मध्यमाञ्चल क्षेत्र	१	१	१२	१०१२६	८०४	४४ १४१९ ८५६
१. गोरखा	-	-	-	४७	२५	३ ५० २६
२. सप्तगढ़	-	-	-	३	१	- ३ १
३. लमजुङ्ग	-	-	२	६०	३२	२ ६७ ३६
४. कास्की	-	१	१	१३५	१०५	३ १४६ ११०
५. तनहुँ	-	-	-	५९	३०	- ५६ ३०
६. स्याङ्जा	-	-	८	७२	३८	२ ८६ ४८
पण्डकी अञ्चल	-	१	१२	११ ३७६	२३१	८ ४०९ २५१
१. नवलपरासी	-	-	-	४६	१६	२ ५० १८
२. पाल्पा	-	-	-	९१	४६	५ १०१ ५१

क्र.सं. विवृता	अंडर एल.एल. सी.	एल.एल.सी. बा सी	आई.ए. बा सी	बी.ए. बा सी	एम.ए. बा सी	अम्मा
	सो	सो सरहू	सरहू	सरहू	सरहू	
	अम्मा ता.प्रा.	अम्मा ता.प्रा.	अम्मा ता.प्रा.	अम्मा ता.प्रा.	अम्मा ता.प्रा.	अम्मा ता.प्रा.
३. गुल्मी	-	-	४	-	२	२६ २८
४. अर्वाचांची	-	-	-	-	-	१४ १४
५. हम्बेरी	-	-	-	-	१४	१० ११ ४८
६. कपिलवस्तु	-	-	-	-	४	२ ४४ १६
सुम्बिनी अञ्चल	-	-	४	-	३२	१९ ३७१ १७५
१. मुरताङ्ग	-	-	१	१	-	२ ४
२. म्पावी	-	-	२	२	१	१ २२ १३
३. र्बेत	-	-	-	-	३	३ ६२ २५
४. बागलुङ्ग	-	-	२	१	४	३ ४० ३१
धवसागिरी अञ्चल	-	-	२	४	१०	६ १२६ ७३
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	-	१	१ २१	१२ ८२२	६५	३३ १०९ ४९९
१. लुम्बिनी	-	-	३	३	-	- २० १०
२. रोल्पा	-	-	-	-	१	१ ८ ५
३. सल्यान	-	-	२	१	-	- १६ २
४. प्युठान	-	-	१	१	-	- २९ ११
५. बाझ	-	-	१	-	६	६ ३५ ३९
राप्ती अञ्चल	-	-	१०	५	७	७ १३८ ७०
१. हुम्ला	-	-	१	१	-	- ४ १

क्र.सं. जिल्ला	अण्डर एल.एल. सो.	एल.एल.सी. जम्मा ला.प्रा.	आई.ए. सरहू	वा सो जम्मा ला.प्रा.	बी.ए. सरहू	वा सो जम्मा ला.प्रा.	एम.ए. सरहू	वा सो जम्मा ला.प्रा.
२. पुरु	-	-	-	-	३	-	२	-
३. बोलपा	-	-	-	-	३	१	-	१
४. कालिकोट	-	-	-	-	-	-	-	-
५. जुम्ला	-	-	-	-	१०	६	२	१२
कमाली अञ्चल	-	-	-	१	१६	७	४	२८
१. जाजरकोट	-	-	-	-	४	१	-	४
२. दैलेख	-	-	-	-	५	३	१	६
३. सुर्खेत	-	-	-	१	२३	१३	-	२४
४. बाग्लुङ	-	-	-	३	२६	१८	६	३५
५. नवलपरासी	-	-	-	-	१४	६	-	१४
मेची अञ्चल	-	-	-	४	७२	४१	७	८३
१. ताप्लेजुङ	-	-	-	-	६	३	-	६
२. सल्यान	-	-	-	-	१६	७	-	१९
३. अछाम	-	-	-	२	४	४	-	६
४. धोटी	-	-	-	४	२१	११	१	२६
५. कैलाली	-	-	-	-	२३	१७	-	२३
मेची अञ्चल	-	-	-	६	७०	४२	१	७७
१. धादिङ्ग	-	-	-	३	२१	१६	१	२५
२. रौतहट्टी	-	-	-	५	३२	२२	३	४०

क्र.सं. जिल्ला	अण्डर एल.एल. सी.	एल.एल.सी. वा आई.ए. वा सो सी सरहू	आई.ए. वा सो सी सरहू	बी.ए. वा सो सी सरहू	एल.ए. वा सो सी सरहू	जम्मा
	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.
३. डडेल्धुरा	-	-	-	४	२	२
४. कञ्चनपुर	-	-	-	-	१६	१६
सहाकारी अञ्चल	-	-	-	१२	४६	५८
मुगुर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	-	-	-	१३	१६७	१८०
नेपाल अधिराज्यको जम्मा	१	१	२	२५	२२५	२५३

योग्यता अनुसार प्राथमिक महिला शिक्षक विवरण

सारिणी नं० ५ (घ)

क्र.सं.	जिल्ला	अवधर पुर्ण पुर्ण	पुर्ण पुर्ण सो	काई.ए. वा सो	बी.ए. वा सो	एम्.ए. वा सो	जम्मा
		सो	सो सरह	सरह	सरह	सरह	
		जम्मा	ता.प्रा.	जम्मा	ता.प्रा.	जम्मा	ता.प्रा.
१.	ताप्लेजुङ्ग	१६	६	६	३		२५
२.	पाँचथर	११	७	८	३	१	२०
३.	इलाम	५	३	५	२		१०
४.	झापा	१४	२	६८	१४		८२
	मेची अञ्चल	४६	१७	६२	२२	१	१२९
१.	संखुवासभा	३	२	२०	७		२२
२.	भोजपुर	२	१	१२	७	२	२३
३.	तेल्लुपम	४	३	१७	७		२१
४.	धनकुटा			३३	२२		३३
५.	मोरङ्ग	४	१	११	२४	१	२६
६.	सुनसरी	३	३	७८	४०	५	९३
	कोशी अञ्चल	१५	१०	२५८	११०	१३	२८७
१.	सोलुखुम्बु	१		१			२

क्र.सं. जिल्ला	अवधर एस.एल. सो.	एस.एल.सी. वा सो सरह	आर्.ए. वा सो सरह	डी.ए. वा सो सरह	एस.ए. वा सो सरह	जम्मा
२. झोटाझ	२	१०	७			२०
३. ओखलढुङ्गा	२	१	१			१५
४. उदयपुर	५	४	२			११
५. सप्तरी			४			४
६. तिराहा						

सगरमाथा अञ्चल	१४	५	३८	८	१२	१३
---------------	----	---	----	---	----	----

पूर्वाञ्चल क्षेत्र	७५	३२	३८८	१४०	१४	१	४७८	१७९
१. सोलुखा	७	१	८	१			१५	२
२. रामेछाप	४	—	२				६	
३. सिन्धुली	१	१	४				५	१
४. धनुषा		—	८	१			८	१
५. महोत्तरी		—	६	१			७	१
६. सर्लाही	३	१					४	१

जनकपुर अञ्चल	१५	३	२८	३	४३	६
१. तिवुवास्वोथ	८		९			१७
२. रसुवा	१					१
३. नुवाकोट	७	१	८			१५
४. धादिङ्ग	२		४			६
५. काँसे पलास्वोथ	५	२	२३	४	१	३०
६. भक्तपुर	३	१	४९	१३	४	५९

क.सं. जिला	अण्डर एस.एल. सी.	एस.एल. सी. वा	आई.ए. वा सी	डी.ए. वा सी	एच.ए. वा सी	जम्मा
	सी.	सी सरहू	सरहू	सरहू	सरहू	
	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.
७. काठवाडी	४६	२३	५६	११	४	२७७
८. तल्लपुर	१४	७	१४०	६९	१	१२४
						१०६
बागमती अञ्चल	८२	३४	४४२	१९२	६	१२४
						२३६
१. मकवानपुर	१५	५	१६	६		३४
२. बल्लभ	६	५	३३	१३		३९
३. रौतहट	४	४	२			६
४. बारा	३					११
५. पर्सा	७	६	१४	६		२६
						१२
भारतपुरी अञ्चल	३५	२०	७६	२५		१११
						४२
मध्यमाञ्चल क्षेत्र	१३९	५७	५४६	२२०	२६	५०८
						२८७
१. गोरखा	१८	११	१२	६		२९
२. सप्तरी	६	६				१२
३. सप्तरी	१२	२	१६			२८
४. झापा	१०	१०	४८	३६		४६
५. ताप्लेजु	२२	८	१९	५		४१
६. सप्तरी	५	५	२१	७		२६
						१२
गण्डकी अञ्चल	६७	३७	११६	६०		१८३
						९७
१. नवलपरासी	१६	५	१२	५		२८
२. पाल्पा	२२	१०	४६	१८		६८
						२८

क्र.सं.	जिल्हा	अखंड एल.एल.सी.	एल.एल.सी. वा सी.	आई.ए. वा सी.	बी.ए. वा सी.	एच.ए. वा सी.	जम्मा
			सी सरहू	सरहू	सरहू	सरहू	
३.	गुल्मी	१०	५	८	३		१८
४.	अर्घाखाँची	१३	१३	४			१७
५.	रूपन्देही	६	३	५२	४६		५९
६.	कपिलवस्तु	१		१६	३		१९
							३
जुम्विनी अञ्चल		६८	४०	१३८	७५	३	२०८
१. मुस्ताङ्ग		१		५	१		६
२. म्याग्दी		८	४	६	२		१४
३. पर्वत		६	६	१३	८		२९
४. बागलुङ्ग		१५	८	२०	७	३	३७
घरलागिरी अञ्चल		३०	१८	४४	१८	३	७६
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र		१६५	९५	२६८	१५३	४	४८०
१.	रुकुम	१३		४			१७
२.	रोल्पा	५		३	१		९
३.	सल्यान	४		६	१		११
४.	प्युठान	३		१०	१		१४
५.	बाझ	४	१	१५	३		१९
राप्ती अञ्चल		२६	१	३८	६		६७
१.	हुम्ला	१					१
२.	मुगु	७					७

क.स. जिला	अउदर एम.एल. सो. जममा ता.प्रा.	एम.एल. सो. जममा ता.प्रा.	आर्द.ए. सरहु	बी.ए. सरहु	वा.सो. सरहु	एम.ए. जममा ता.प्रा.	जममा
३. बोल्पा	७						७
४. कालिकोट	१						१
५. जुम्ला	६	१					७
कणाली अञ्चल	१८	१					१९
१. काजरकोट	५	१	१				५
२. बेलेश्वर	५						५
३. सुर्खेत	६	२	४	१			३
४. बकि	१०	७	१६	१	१		१८
५. धदिघा	१२	१	६	१			३०
भेरी अञ्चल	२६	१०	३०	१८	१		१८
१. बाजुरा	१						१
२. बझाङ	७		१				८
३. अछाम	३						३
४. डोटी	१		५	२	१	१	७
५. कलाली	२		५		१		८
सेती अञ्चल	१४		११	२	१	१	२७
१. दार्चुला	५	२	१				८
२. धौलागढी	९	२	१				७

क्र.सं.	जिल्ला	अवधर एस.एल.	एस.एल.सी.	बा	आई.ए.	बा	सी	बी.ए.	बा	सी	एस.ए.	बा	सी	जम्मा
३.	डंडेलपुरा	३	१											१
४.	कान्छनपुर	६	७	३	१									१२
महाकाली अञ्चल		२२	१२	५	१									२७
सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र		११९	२३	२५	२७	२	१	१	१	१				२०७
नेपाल अधिराज्यको जम्मा		४९८	२०७	१३१७	५४०	४१	१८	४	३					१८६०

योग्यता अनुसार निम्न माध्यमिक महिला शिक्षक विवरण

सारिणी नं० ५ (क)

क.सं. वि.सं.	अष्टर एस.एल. सो.	एस.एल.सो. का आई.ए. का सो. सरहू	बी.ए. का सो. सरहू	एम.ए. वा सो. सरहू	जम्मा
	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.
१. ताल्लेकुल्लु	३	२	१		६
२. पञ्चियर		२	१		३
३. इलाम	३	३	१		७
४. क्रावा	११	६	४	२	२३
					१३
मेची अञ्चल	१७	८	१	२	२८
१. संखुवासभा		३	२		५
२. मेजपुर	१	१			२
३. तेह्रथुम	३	१	२		६
४. धनकुटा		१४	३		१७
५. मोरङ		१४	३		१७
६. सुनसरी	२	२	६	१	११
					३६
कोशी अञ्चल	६	४	२८	१	३९
१. सोलुखुम्बु	१	१	१		३

क्र.सं. जिल्हा	अधर एन एल. सो.	एन एल. सी.	वा. सार्व. वा. सो.	बी.ए. वा. सो.	एम.ए. वा. सो.	जम्मा
			सरह	सरह	सरह	
	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.
२. खोटाङ्ग		२				२
३. खोखलटुन्ना	३	१	२	१		६
४. उदयपुर						
५. सतरी	२	२	३	२	१	६
६. सिराहा						
सगरमाथा अञ्चल	६	३	६	४	१	१६
पूर्वाञ्चल	२९	१४	११२	४१	२७	१०
						१ १ १६२ ६७
१. दोलखा	२	१	१			३
२. रामेछाप						
३. मधुसो						
४. धनुषा			७	६	३	१०
५. महोत्तरी					१	१
६. सर्लाही			१			१
जनकपुर अञ्चल	२	१	९	६	४	२
						१५
१. सिन्धुपाल्चोक						
२. रतुवा			१			१
३. तुवाकोट	३	१	२			५
४. धादिङ्ग						
५. साखे पलान्चोक	१	१	६	२		७
६. भक्तपुर	२	२	१९	१५	७	३९

क्र.सं. जिला	अब्दर एल.एल. सी.	एल.एल.सी. वा आई.ए. वा सी	आई.ए. वा सी	एल.ए. वा सी	अम्मा
	सी.	सी सरहु	सरहु	सरहु	
	अम्मा ता.ग्रा.	अम्मा ता.ग्रा.	अम्मा ता.ग्रा.	अम्मा ता.ग्रा.	अम्मा ता.ग्रा.
७. काठमाडौं	१६२	५९	३३	११	२२६
८. ललितपुर	८०	५२			८०
५२२					
बागमती अञ्चल	९	४	१३१	४१	१८
२५१					
१. मकवानपुर		७	३		७
२. चितवन	१	१२	३	१	१४
३. रौतहट		१			१
४. बारा	२	६	१		९
५. पर्सा		९	६		९
१३					
बारायणी अञ्चल	३	३५	१३	१	३९
१३					
मध्यमाञ्चल क्षेत्र	१४	५	३४८	१५०	४६
२०					
१. मोरङ		२	१		२
२. सप्तरी					
३. ललितपुर		३	१६	७	३
४. झापा	४				
५. तेमहू		१०	३		१३
६. स्याङ्जा		१६	४		६
४२					
गण्डकी अञ्चल	४	३	३४	१५	४८
२१					
१. नवलपरासी	१	१	३		१४
२. पाल्पा		१४	६		१४

क्र.सं. जिल्हा	अठ्ठर पु.पु.व. सो.	पु.पु.व.सो. बा. अर्दी.पु. बा.सो	बा.सो	बा.सो	बा.सो	बा.सो	बा.सो	बा.सो	बा.सो
	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.
३. गुल्मी	४	२							२
४. अर्घाखाँची			१	१					१
५. रुपन्देही	४	३	२५	६					२९
६. कोपिलबन्धु			५	१	२				७
	६	६	४८	१४	२				५९
तुम्बिची अञ्चल									२०
१. पुरताङ्ग					१				१
२. म्याग्दी	१	१	१						२
३. पर्वत			२						२
४. बागलुङ्ग					१	१			१
मध्यामिरी अञ्चल	१	१	१	१	२	१			६
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	१	१	१४	१०	८२	२९	४		१०७
१. ककुष			३	१					३
२. रोल्पा					१				१
३. सल्यान			२		२				४
४. प्युठान					१				१
५. बाझ			१		३	१			४
राप्ती अञ्चल			६	१	७	२			१३
१. हुम्ला			२	२					२

क्र.सं. विभाग	अप्टर एस.एल. सो.	एस.एल.सी. बा	आई.ए. वा लो	बी.ए. वा लो	एस.ए. वा लो	जम्मा
		सो सरह	सरह	सरह	सरह	
	जम्मा	ता.प्रा.	जम्मा	ता.प्रा.	जम्मा	ता.प्रा.
३. डेटेलुग्रा	१					१
४. सरकनपुर		४	२	१	५	२
महाकाली अञ्चल	२	७	३	२	११	३
सुदुर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	१७	६	३७	१२	५६	२१
नेपाल अधिराज्यको जम्मा	१	७४	३६	५७	५६	३०७

योग्यता अनुसार माध्यमिक महिला शिक्षक विवरण

सारिणी नं० ५ (च)

क्र.सं.	जिल्हा	अप्टर एस.एल. सो.	एस.एल.सो. वा आई.ए. वा सो.	बी.ए. वा सो.	एम.ए. वा सो.	जम्मा
		सो.	सो सरहू	सरहू	सरहू	
		जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.
१.	ताळेबुद्ध		१	२	१	३
२.	पाँवथर			६	४	१०
३.	इनाम					
४.	छाया					
	मेची जखल		१	८	५	१४
१.	संखुवासभा			४	३	७
२.	फोलेपुर्					
३.	तेल्लुम			८	६	१४
४.	थनकुटा			१८	१३	३१
५.	मोरङ			१४	१३	२७
६.	सुनसरी					
	कोशी जखल		४४	३५	१	८०
१.	सोनभुद्ध		१	१	१	३

क.सं. जिला	अब्दर एल.एल.सी.	एल.एल.सी. वा. आई.ए. वा.सी.	आई.ए. वा.सी. सरह	एल.ए. वा.सी. सरह	जम्मा
	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.	जम्मा ता.प्रा.
२. छोटाङ्ग		१	१		२
३. ओखलढुङ्गा		१			१
४. उदयपुर					
५. सप्तरी		२	१		३
६. तिराहा					
सारमाथा अञ्चल		५	३		८
पूर्वाञ्चल क्षेत्र	१	५७	४३	१	१०१
१. दोलखा					
२. रामेछाप					
३. सिन्धुली					
४. धनुषा		३	३	१	७
५. महोत्तरी		१	१	१	३
६. सर्लाही		३	३		६
जलकपुर अञ्चल		७	७	२	१६
१. सिन्धुपाल्चोक					
२. रसुवा		१	१		२
३. मुवाकोट					
४. बाग्लुङ्ग		४	२		६
५. काभ्रे पलान्चोक					
६. नवलपरासी		५	५	१	११
७. नवलपरासी		१	१		२
८. नवलपरासी					
९. नवलपरासी					
१०. नवलपरासी					
११. नवलपरासी					
१२. नवलपरासी					
१३. नवलपरासी					
१४. नवलपरासी					
१५. नवलपरासी					
१६. नवलपरासी					
१७. नवलपरासी					
१८. नवलपरासी					
१९. नवलपरासी					
२०. नवलपरासी					
२१. नवलपरासी					
२२. नवलपरासी					
२३. नवलपरासी					
२४. नवलपरासी					
२५. नवलपरासी					
२६. नवलपरासी					
२७. नवलपरासी					
२८. नवलपरासी					
२९. नवलपरासी					
३०. नवलपरासी					
३१. नवलपरासी					
३२. नवलपरासी					
३३. नवलपरासी					
३४. नवलपरासी					
३५. नवलपरासी					
३६. नवलपरासी					
३७. नवलपरासी					
३८. नवलपरासी					
३९. नवलपरासी					
४०. नवलपरासी					
४१. नवलपरासी					
४२. नवलपरासी					
४३. नवलपरासी					
४४. नवलपरासी					
४५. नवलपरासी					
४६. नवलपरासी					
४७. नवलपरासी					
४८. नवलपरासी					
४९. नवलपरासी					
५०. नवलपरासी					
५१. नवलपरासी					
५२. नवलपरासी					
५३. नवलपरासी					
५४. नवलपरासी					
५५. नवलपरासी					
५६. नवलपरासी					
५७. नवलपरासी					
५८. नवलपरासी					
५९. नवलपरासी					
६०. नवलपरासी					
६१. नवलपरासी					
६२. नवलपरासी					
६३. नवलपरासी					
६४. नवलपरासी					
६५. नवलपरासी					
६६. नवलपरासी					
६७. नवलपरासी					
६८. नवलपरासी					
६९. नवलपरासी					
७०. नवलपरासी					
७१. नवलपरासी					
७२. नवलपरासी					
७३. नवलपरासी					
७४. नवलपरासी					
७५. नवलपरासी					
७६. नवलपरासी					
७७. नवलपरासी					
७८. नवलपरासी					
७९. नवलपरासी					
८०. नवलपरासी					
८१. नवलपरासी					
८२. नवलपरासी					
८३. नवलपरासी					
८४. नवलपरासी					
८५. नवलपरासी					
८६. नवलपरासी					
८७. नवलपरासी					
८८. नवलपरासी					
८९. नवलपरासी					
९०. नवलपरासी					
९१. नवलपरासी					
९२. नवलपरासी					
९३. नवलपरासी					
९४. नवलपरासी					
९५. नवलपरासी					
९६. नवलपरासी					
९७. नवलपरासी					
९८. नवलपरासी					
९९. नवलपरासी					
१००. नवलपरासी					

ક્ર.સં. જિલ્લા	અબ્દર એસ.એલ. સી.	એસ.એલ.સી. વા સો	બી.એ. વા સો	એમ.એ. વા સો	જમ્મા
	જમ્મા તા.પ્રા.	જમ્મા તા.પ્રા.	જમ્મા તા.પ્રા.	જમ્મા તા.પ્રા.	જમ્મા તા.પ્રા.
૭. કાઠમાટી		૧૨૮	૬૮	૧૪	૧૦૨
૮. તનિતપુર		૪૪	૩૬		૪૪
વાગમતી અબ્દલ		૧	૧	૧૨૬	૧૨૨
૧. મકવાનપુર			૭	૩	૭
૨. ચિતલ			૬	૧	૭
૩. રોતટ					
૪. વારા					
૫. વર્તા		૩	૩	૬	૧૧
નારાયણી અબ્દલ		૩	૩	૧૫	૧૯
મધ્યમાબ્દલ ધો.અ		૪	૪	૧૯	૧૦૦
૧. મોરલ			૧	૩	૨
૨. મનાવ					
૩. ભગડુલ			૧	૧	૧
૪. કાલ્કી	૫	૧	૧૪	૧	૧૪
૫. તનરૂ			૧	૩	૩
૬. સ્વાદગા			૧	૩	૩
શબડગી અબ્દલ		૩	૧	૧૨	૧૧
૧. નકલપરાતી			૨	૨	૨
૨. વાતવ			૬	૪	૪

क्र.सं. जिला	अवधर एम.एल. सी.	एल.एन.सी. वा अई.ए. वा सी	वी.ए. वा सी	एन.ए. वा सी	अम्मा
	सी.	सी सरह	सरह	सरह	
	अम्मा सी.प्र. अम्मा सी.प्र. अम्मा सी.प्र. अम्मा सी.प्र. अम्मा सी.प्र.				
३. गुन्डी	२	१	२	२	१
४. अर्वावाजी					
५. रुपन्दी	६	५	१	१	६
६. फलिकमण्ड	१				१
गुन्डिवा अम्मा	१७	१३	१८	१	१३
१. मुन्डाऊ	१	१		१	१
२. म्मारदी					
३. पयेल	१	१		१	१
४. चामलुङ	१	१	४	६	५
धवलापारी अम्मा	१	१	७	८	७
पन्थिमाञ्चल क्षेत्र	१	१	१२	३	३५
१. रुकुम	२	२		२	२
२. रोल्पा					
३. मल्यान					
४. धुठान	१	१		१	१
५. बाङ्ग	४	३		४	३
राप्ती अम्मा	७	६		७	६
१. रुम्मा					
२. मुगु					

કા.સં. જિલ્લા	અગર એ.એલ. સો.	એન.એલ.સો. વા	આઈ.એ. વા સો	બી.એ. વા સો	એમ.એ. વા સો	અમ્મા
		સો સરહ	સરહ	સરહ	સરહ	
	અમ્મા તા.પા.	અમ્મા તા.પા.	અમ્મા તા.પા.	અમ્મા તા.પા.	અમ્મા તા.પા.	અમ્મા તા.પા.

૩. હોતવા
૪. કાલિકોટ
૫. ગુમ્લા

શરણી અચલ

૧. જાગરકોટ
૨. રેલેજ
૩. મુલેત
૪. શંકે
૫. શંકે

૧	૧	૧	૧	૧	૧
૨	૧	૧	૧	૧	૧
૩	૨	૨	૨	૨	૨
૪	૨	૨	૨	૨	૨
૫	૨	૨	૨	૨	૨

પેરી અચલ

૧. વાહુરા
૨. વાહુરા
૩. વાહુરા
૪. કોટી
૫. કોટી

૧	૨	૨	૨	૨	૨
૨	૨	૨	૨	૨	૨
૩	૨	૨	૨	૨	૨
૪	૨	૨	૨	૨	૨
૫	૨	૨	૨	૨	૨

સેતો અચલ

૧. વાહુરા
૨. વાહુરા

૧	૨	૨	૨	૨	૨
૨	૨	૨	૨	૨	૨

क्र.सं. जिल्ला	अण्डर एन.एल. सी.	एल.एल.सी. वा जम्मा ला.प्रा.	आर्.ए. वा सी सरहू	बी.ए. वा सी सरहू	एन.ए. वा सी सरहू	जम्मा
३. छडेलपुरा						
४. कान्चनपुर			२	१	२	१
महाकाली अञ्चल			३	२	३	२
सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र			३	२१	१५	१
नेपाल अधिराज्यको जम्मा	३	१	७	३५३	२६७	११
						३८६

तालीम प्राप्त शिक्षक प्रतिशत विवरण

सारिणी नं० ५ (छ)

जिल्ला	प्राथमिक तालीम प्राप्त शिक्षक प्रतिशत	निम्न माध्यमिक तालीम प्राप्त शिक्षक प्रतिशत	माध्यमिक तालीम प्राप्त शिक्षक प्रतिशत
ताप्लेजुङ्ग	२६.९	३७.२	६४.०
पाँचथर	३५.५	५६.५	६०.०
इलाम	५६.९	५०.९	६३.६
फाँचा	३२.७	३५.७	५२.६
मेची अञ्चल	३७.७	४१.१	५६.९
संखुवासभा	३८.५	५७.८	८०.८
मोजपुर	२४.७	३७.३	३६.२
तेह्रथुम	४१.८	३७.०	४८.७
धनकुटा	४४.५	५०.३	६१.५
मोरङ्ग	३५.०	३६.३	५२.७
सुनसरी	४३.६	५६.२	६४.३
कोशी अञ्चल	३७.६	४४.६	५१.२
सोलुखुम्बु	२२.९	१८.२	५४.५
खोटाङ्ग	२३.१	२२.६	४५.५
मोखलढुङ्गा	३१.२	३४.०	३४.५
जवपपुर	२५.२	५०.७	५६.५
सप्तरी	६४.२	५१.१	५२.३
सिराहा	६०.३	४३.६	३१.५
सगरमाथा अञ्चल	४१.०	४२.०	४३.८
पूर्वाञ्चल औष	३८.७	४३.०	५२.३

जिल्ला	प्राथमिक तालीम प्राप्त शिक्षक प्रतिशत	निम्न माध्यमिक तालीम प्राप्त शिक्षक प्रतिशत	माध्यमिक तालीम प्राप्त शिक्षक प्रतिशत
बोजखा	३३.९	४७.५	४१.७
रामेछाप	३६.२	६३.२	५६.३
सिन्धुली	१५.६	४५.८	४५.५
धनुषा	८०.६	७९.४	७३.३
सहोदरी	६८.८	२३.३	४२.७
सर्लाही	६०.५	३७.९	३८.२
जनकपुर अञ्चल	५३.४	४९.६	५३.६
त्रिभुवाञ्चोक	२८.२	५५.२	८५.७
रसुवा	३४.१	१६.७	—
नुवाकोट	२१.६	४०.९	६६.७
पाँचथर	१८.०	५२.७	५७.१
काठमाण्डौ	६२.०	४७.२	८१.५
मकपुर	५९.२	७३.८	८७.७
काठमाडौं	१८.५	२५.७	५०.९
ललितपुर	५४.६	४६.०	७३.०
बागमती	३३.३	६८.९	६१.९
मकवानपुर	२२.९	१६.२	३४.४
चितवन	४३.५	३५.३	८१.५
रोल्हुट	५४.०	४२.६	५०.०
बारा	५३.२	५२.५	५१.१
पर्सा	७२.२	१५.१	७९.५
नारायणी अञ्चल	४७.७	४४.९	६५.६
मध्यमाञ्चल क्षेत्र	४२.८	४३.४	६८.५
गोरखा	५५.९	४८.९	५२.०
मनाङ्ग	४४.४	८०.०	३३.३
लमजुङ्ग	१६.६	२८.२	५३.७
कास्की	५९.६	४३.७	७५.३

जिल्हा	प्राथमिक तात्वीय प्राप्त शिक्षक प्रतिशत	निम्न माध्यमिक तात्वीय प्राप्त शिक्षक प्रतिशत	माध्यमिक तात्वीय प्राप्त शिक्षक प्रतिशत
तनडू	२२.८	१९.४	२०.८
स्याङ्गजा	२६.४	३०.३	४७.१
गण्डकी अञ्चल	४१.५	३५.१	६१.४
नवलपरासी	३४.८	२८.४	३६.०
पाँचथरा	३५.८	२६.३	२०.५
गुल्मी	१६.९	२८.४	५०.०
अर्घाखाँची	४४.३	४८.२	४८.३
झुम्लेही	७२.०	३५.४	५२.७
कपिलवस्तु	२०.३	३०.१	३६.४
लुम्बिनी अञ्चल	४०.३	३१.३	४७.२
मुस्ताङ्ग	३८.०	४५.२	८०.०
म्याग्दी	३४.७	३४.३	५८.१
पर्वत	१५.५	२९.०	४०.३
बाग्लुङ्ग	२०.३	४२.०	७७.२
धवलागिरी अञ्चल	२९.९	३२.७	५६.६
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	३७.२	३३.२	५४.९
रुकुम	१७.३	५१.२	५०.०
रोल्पा	१६.७	३०.०	६२.५
सल्यान	२३.७	२६.५	३१.३
म्याग्दी	३६.६	४३.७	३७.६
बाग्लुङ्ग	२७.६	३७.०	६०.०
राप्ती अञ्चल	२४.७	३८.१	५०.७
डोल्पा	१६.९	३०.४	२५.०
मुगु	२८.९	४५.५	००.०
डोल्पा	१७.६	३६.३	३३.३

जिला	प्राथमिक तालीम प्राप्त शिक्षक प्रतिशत	निम्न माध्यमिक तालीम प्राप्त शिक्षक प्रतिशत	माध्यमिक तालीम प्राप्त शिक्षक प्रतिशत
कान्तिपोट	१८.५	३३.३	—
कुम्वा	२४.८	४८.५	५०.०
कपौली अञ्चल	२२.८	४१.९	६३.३
जाजरकोट	२६.५	४८.७	२५.०
ईलेश	३८.१	१७.६	५०.०
सुर्खेत	२१.२	४४.६	५८.३
बाँके	७९.०	४३.६	७१.४
बर्दिया	२४.९	२४.५	४२.६
धरौ अञ्चल	३६.३	३७.३	५९.०
जहुरा	१३.१	२८.६	५०.०
धरौ	२४.१	३६.०	४३.८
मझम	१२.६	३४.४	६६.७
बोटी	१३.३	२७.८	५०.०
कीलाडी	१८.३	३५.०	७३.९
सेती अञ्चल	१६.७	३३.२	५७.१
बाँजुला	४९.५	४२.७	७२.०
सैतवी	५४.४	३७.२	६५.०
अडेलपुरा	१६.८	१२.३	२८.६
धनकुटा	५०.३	३९.४	६०.०
महाकाली अञ्चल	४५.७	३४.०	६०.६
सुनसरी पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	२९.१	३६.३	५४.९
नेपाल अधिराज्य	३७.६	३९.१	५६.४

प्राथमिक, निम्न माध्यमिक

माध्यमिक विद्यालयमा विद्यार्थी भर्ना स्थिति

शिक्षा क्षेत्रमा प्रगतिको मापनहरूमध्ये विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत पनि एक मात्र सकिन्छ । कुनै स्तरको विद्यालय-मा अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थी संख्या र सो स्तरको विद्यालयको निमित्त तोकिएको छात्र उमेर समूह जन संख्याको अनुपात धेरै निकालिने विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत तहजस्त देखिने भर्ना अनुपात (Apparent Participation Ratio) र खास भर्ना अनुपात (Net Participation Ratio) दुई प्रकारबाट मापन गर्ने प्रचलन छ । सहजै देखिने भर्ना अनुपात निकाल्दा विद्यालयमा भर्ना भई अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थीहरूको उमेरलाई हप्ता भन्ने सम्पूर्ण विद्यार्थीहरूलाई नै समावेश गरी निकालिन्छ । यो अनुपात प्रतिशतमा सबभन्दा बढी पनि हुन सक्छ । तर दोश्रोमा सम्पूर्ण विद्यार्थीहरू नलिई खास तोकिएको उमेरका विद्यार्थीहरू मात्र लिइन्छ ।

विभिन्न कारणहरूले गर्दा कतिपय जिल्लाहरूबाट उमेर अनुसारको विद्यार्थी विवरण प्राप्त हुन नसकेबाट हावातम सहज देखिने (Apparent) भन्ना प्रतिशत मात्र प्रस्तुत गर्ने तर्फिएको छ । खास विद्यार्थी भन्ना प्रतिशत प्रस्तुत गर्ने तर्फ पनि सबैको प्रयास भइरहेको छ । भन्नाको ब्यवहृमा खास भन्ना प्रतिशत प्रस्तुत गर्ने सकिने विश्वास गरिएको छ । २०३४ को तथ्याङ्क अनुसार सहज देखिने प्राथमिक विद्यार्थी भन्ना प्रतिशत ६९.४ देखिएको छ । यो प्रतिशत गत वर्ष ५६.४ थियो । प्राथमिक तहमा जस्तै नै निम्न माध्यमिक र माध्यमिक तहमा पनि सो तहको लागि तोकिएको उमेर तथ्य जनसंख्याको अनुपातमा भन्ना प्रतिशत निकाल्न हुने भएता पनि राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजनामा उल्लेख भए अनुसार नै प्राथमिक विद्यार्थीको अनुपातमा निम्न माध्यमिक विद्यार्थी प्रतिशत र निम्न माध्यमिक विद्यार्थीको अनुपातमा माध्यमिक विद्यार्थी प्रतिशत निकाली प्रस्तुत गरिएको छ । प्रस्तुत विवरण अनुसार प्राथमिक विद्यार्थीको अनुपातमा निम्न माध्यमिक विद्यार्थी भन्ना प्रतिशत २९.५ र निम्न माध्यमिक विद्यार्थीको अनुपातमा माध्यमिक विद्यार्थी भन्ना प्रतिशत ३६.३ देखिएका छन् ।

नेपाल अधिराज्यको सबै अञ्चलहरूमध्ये प्राथमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत सङ्गमन्दा बढी गएको अञ्चलमा ११०.३ प्रतिशत देखिएको छ । सन् प्रतिशतमन्दा बढी भर्ना प्रतिशत हुने जिल्लाहरू काभ्रे, रतुवा, काठमाडौँ, गोरखा, लमजुङ्ग, धादकी, तनहुँ, नवलपरासी, अर्घाखाँची, प्युठानी र योत्सा छन् । अतः उक्त जिल्लाहरूमा ठोक उमेरमन्दा बढी वा घटो उमेरका बालबालिकाहरू बढी मात्रामा अध्ययन गरिरहेको कुरा स्पष्ट हुन्छ । प्राथमिक विद्यार्थीको अनुपातमा निम्न माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत सङ्गमन्दा बढी कोशी अञ्चलमा (३७.१%) देखिएको छ । निम्न माध्यमिकको अनुपातमा माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत सङ्गमन्दा बढी भएको अञ्चल बागमती देखिन्छ ।

प्राप्त विवरण अनुसार चार विकास क्षेत्रहरूमध्ये प्राथमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत सबभन्दा ठुलो भएको क्षेत्र पश्चिमाञ्चल देखिन्छ । प्राथमिक विद्यार्थीको अनुपातमा निम्न माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत र निम्न माध्यमिकको अनुपातमा माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत मध्यमाञ्चल क्षेत्रमा नै सबभन्दा ठुलो देखिन्छ । प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत विशुद्ध रूपमा सारिपारी नं. ६ मा देखाइएको छ ।

प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत विवरण

सारिणी नं० ६

क्र.सं. जिल्ला	६-८ वर्षको जनसंख्या	६-८ वर्षको जनसंख्याको अनुपातमा प्राथमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत	प्राथमिक विद्यार्थीको अनुपातमा निम्न माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत	निम्न माध्यमिक अनुपातमा माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत
१. ताप्लेजुङ्ग	८३६७	८६.८	२५.९	३४.७
२. पाँचथर	१४८०५	६८.५	१४.७	३७.३
३. इलाम	१४३२२	९४.७	२३.०	२६.३
४. कापा	२५८५३	११४.९	३४.६	२९.९
मेची अञ्चल	६३३४७	९५.५	२७.६	३०.५
१. संखुवासभा	१०८००	८९.९	२२.५	३५.७
२. भोजपुर	१८८९०	५५.३	२८.४	३९.०
३. तेह्रथुम	११८५०	५४.६	३०.०	४०.८
४. धनकुटा	१०२१७	८७.७	३९.८	२७.१
५. मोरङ्ग	२१४७४	६६.८	४८.३	३३.८
६. सुनसरी	२४६०२	६५.४	४२.६	४८.१
कोशी अञ्चल	१०७८३३	६७.३	३७.१	३७.६
१. सोलुखुम्बु	९६५१	५१.६	१८.७	१६.७
२. खोटाङ्ग	१६०४०	६८.५	२८.९	३३.६
३. भोजपुर	११६९९	७९.७	१६.५	२९.८

क्र.सं. जिल्ला	६-८ वर्षको जनसंख्या	६-८ वर्षको जनसंख्याको अनुपातमा प्राथमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत	प्राथमिक विद्यार्थीको अनुपातमा निम्न माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत	निम्न माध्यमिक अनुपातमा माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत
४. उदयपुर	१०८१३	५९.०	१७.९	२६.५
५. सप्तरी	३३३४०	४१.०	४६.४	४७.२
६. सिराहा	२७३९१	४५.७	३४.८	५०.७
सगरमाथा अञ्चल	१०९१६६	५२.२	२८.६	४१.६
पूर्वाञ्चल क्षेत्र	२८०३७६	६७.८	३१.६	३६.७
१. दोलखा	१११९१	५८.६	१३.७	४०.७
२. रामेछाप	१४०१७	४७.७	२१.४	२३.४
३. सिन्धुली	१५१४२	४९.९	२०.६	२८.१
४. धनुषा	३९०५१	४१.८	४५.८	४६.४
५. महोत्तरी	३२३६२	३३.८	३६.१	४८.३
६. सर्लाही	१८११६	३१.४	२८.१	४६.८
जनकपुर अञ्चल	१२१६१९	४१.४	२९.८	४२.५
१. मिनथुपाल्चोक	१६८६४	६५.६	१०.१	२०.०
२. रसुवा	१२६०	११७.२	६.७	०.०
३. नुवाकोट	१५५८३	६३.३	१६.१	२६.७
४. धादिङ्ग	२०५०८	५७.७	९.९	२०.१
५. काभ्रे पञ्चाञ्चोक	२२६८०	६७.६	२५.९	२६.६
६. सप्तपुर	९६८७	६५.३	५०.३	४१.६
७. काठमाडौं	३११०९	११५.४	५६.९	५७.८
८. ललितपुर	१४६९३	९५.२	४९.७	४६.०
बागमती अञ्चल	१३२३८४	८२.२	३६.८	४७.२
१. मकवानपुर	१५५२४	७२.१	२०.६	२६.८
२. चितवन	१९८०४	८९.३	४०.५	३०.६
३. रौतहट	३०४३५	२९.२	२३.२	५०.९
४. बारा	२२१९२	४६.३	२६.९	२९.८

क.सं. जिल्ला	६-८ वर्षको जनसंख्या	६-८ वर्षको जनसंख्याको अनुपातमा प्राथमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत	प्राथमिक विद्यार्थीको अनुपातमा निम्न माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत	निम्न माध्यमिक अनुपातमा माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत
१. गती	२०८५९	४९.७	३४.१	६२.७
महाराणी अञ्चल	१०८८१४	५३.७	३०.५	३६.२
मध्यमाञ्चल क्षेत्र	३६१११७	५९.९	३३.५	४४.३
१. मोरङ	१५३८७	१०६.४	२१.२	३५.३
२. मनाङ	५७१	८१.१	१३.४	३२.३
३. लमजुङ	११६३२	११७.३	२६.८	३८.५
४. काभ्रे	१३४३८	१४१.६	४२.६	३६.०
५. रामेछुँ	९४५३६	१०८.८	२८.१	२८.७
६. स्याङ्जा	२३४८४	९१.३	२८.५	३७.०
गण्डकी अञ्चल	७९०४६	११०.६	२६.७	३५.२
१. नवलपरासी	१६३४७	१०९.८	२३.३	२६.१
२. पाल्पा	२००२१	६३.८	२७.३	३१.५
३. गुल्मी	२०६७१	८२.०	२७.५	२१.३
४. अर्घाखाँची	११६६९	१०४.४	२१.१	२१.५
५. कपलेश्वरी	२४८८३	९६.२	३९.८	३१.६
६. कापिलवस्तु	१७८८४	५७.०	२५.९	३२.०
लुम्बिनी अञ्चल	१११७८३	८३.७	२७.९	२७.९
१. सुस्ताङ	२०७०	५२.७	१२.८	२३.७
२. स्याङ्दी	५०६६	१४०.६	२४.८	२२.७
३. पर्सा	१०४११	९७.४	३७.५	३०.७
४. बागलुङ	१५२९६	९६.७	२५.७	२०.७
मध्यागिरी अञ्चल	३२९४३	१००.९	२८.७	२५.१
पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	२२३७७५	९५.७	२८.८	३०.६

क्र.सं.	जिल्ला	६-८ वर्षको जनसंख्या	६-८ वर्षको जनसंख्याको अनुपातमा प्राथमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत	प्राथमिक विद्यार्थीको अनुपातमा निम्न माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत	निम्न माध्यमिक अनुपातमा माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत
१.	रुकुम	९२६३	७०.१	१३.१	२४.६
२.	रोल्पा	१४९४६	६६.६	८.५	९.३
३.	सल्यान	१२९७४	३७.७	१९.२	३५.५
४.	सुदूरपश्चिम	१२१३०	७१.३	२०.५	३१.०
५.	बाँझ	१९००४	६५.४	३३.८	३४.५
राप्ती अञ्चल		६८३१७	६२.१	२०.३	३०.४
१.	हुम्ला	२५५१	६१.८	१९.२	२४.०
२.	मुगु	२१९५	९१.८	९.१	१३.०
३.	डोल्पा	१४०६	१२४.५	९.८	९.३
४.	कालिकोट	९७४	८२.६	१९.६	०.०
५.	जुम्ला	१०४७४	५३.७	२०.८	१६.८
कर्णाली अञ्चल		१७६००	६८.७	१६.०	१५.१
१.	जाजरकोट	८७२३	५७.१	८.५	२७.०
२.	ईलाम	१३६६१	४७.६	१४.६	२९.०
३.	सुर्खेत	११५२५	८०.०	१३.६	२८.३
४.	बाँके	१२९९७	४३.६	३०.५	३८.८
५.	बर्दिया	१३४०६	४३.९	३०.७	२९.०
मेची अञ्चल		६०६१२	५३.५	२०.७	३२.०
१.	मोरङ	५३३४	७८.६	१४.०	२०.०
२.	सिराहा	९०३४	७६.३	१७.०	२५.०
३.	सुनसरी	११६७७	६४.०	१५.८	२१.८
४.	इलाम	१६३६०	२९.९	२४.९	३४.५
५.	तेह्रथुम	१५५४६	५६.३	२८.६	२५.१
सेती अञ्चल		५७८५१	५६.३	२०.८	२५.८

क्र.सं. जिल्ला	६-८ वर्षको जनसंख्या	९-८ वर्षको जनसंख्याको अनुपातमा प्राथमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत	प्राथमिक विद्यार्थीको अनुपातमा निम्न माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत	निम्न माध्यमिक अनुपातमा माध्यमिक विद्यार्थी भर्ना प्रतिशत
१. दाचुला	६६१८	८९.२	२५.४	३०.२
२. बैतडी	१२८२४	७८.२	२६.०	३२.६
३. डोल्पापुरा	८७६७	५२.२	२६.४	२३.९
४. कन्चनपुर	७४५२	९२.५	३४.६	२१.१
महाकाली अञ्चल	३५९९८	७६.६	२२.२	२७.५
सुदूर पश्चिमाञ्चल क्षेत्र	२४०३७८	६१.२	२१.८	२८.१
नेपाल अधिराज्य	११०७६४६	६६.४	२६.५	३६.३

विषय अनुसार व्यावसायिक विद्यार्थी स्थिति

देश विकासको निमित्त आवश्यक बस जनशक्ति पैदा गर्ने उद्देश्य लिई लागू गरिएको राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजनाले शिक्षालाई बढी व्यावहारिक तथा उत्पादनशील बनाउनमा विशेष जोर दिइएको छ । तब अनुरूप विद्यार्थीहरूलाई सैद्धान्तिक ज्ञानको अतिरिक्त प्रयोगात्मक ज्ञानमा पनि विशेष जोड दिई व्यवसाय मुलक बनाउन व्यावसायिक शिक्षाको प्राथमिकता भएको हो । व्यावसायिक शिक्षाको मुख्य ज्ञानको साथसाथै ती विषय प्रति अभिरुचि जगाउन निम्न माध्यमिक स्तरमा पूर्व व्यावसायिक शिक्षाको व्यवस्था गरिएको छ । माध्यमिक स्तरका सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा विभिन्न व्यावसायिक विषयहरूमध्ये एक विषय अनिवार्य रूपमा पठन-पाठन गराउनु पर्ने बनाइएको छ । साधारण माध्यमिक विद्यालयमा २०० अङ्कको र व्यावसायिक माध्यमिक विद्यालयमा ४०० अङ्कको व्यावसायिक विषय अध्ययन गराइन्छ । हालसम्म १५ व्यावसायिक विषयहरूको अधिराज्यको विभिन्न जिल्लाहरूका माध्यमिक विद्यालयहरूमा अद्यापन कार्य संचालन भइरहेको पाइएको छ । ती विषयहरू यस प्रकारका छन्:- अन्नखेती, आगवानी, कुखुरापालन, पशुपालन, शटहेल्ड, कार्पास संचालन, लेखा, फनिजर, बिजुली जडान, बस्न सिलाई बुनाई, ईट पोल्ने पकमो, साधारण बानुको काम, शिक्षा, खाद्य पित्तान र वनजाल । प्राप्त विवरण अनुसार अधिराज्यको विभिन्न माध्यमिक विद्यालयहरूमा संचालन भई रहेका विभिन्न व्यावसायिक विषयहरूको संख्या ७२१ पुगेको देखिएको छ, सोमध्ये कृषि शिक्षा अन्तर्गतको २५१, सचिवालय विज्ञान अन्तर्गतको १२१, औद्योगिक शिक्षा अन्तर्गतको ६३, गृह विज्ञान अन्तर्गतको ६४ र शिक्षा विषयमा २२२ छन् ।

राष्ट्रिय शिक्षा पद्धतिको योजना सम्पूर्ण जिल्लाहरूमा लागू भइसकेको भएतापनि अन्तिम वर्ष योजना लागू भएको २४ जिल्लाहरूमा माध्यमिक तहको सम्पूर्ण कक्षाहरूमा योजना लागू हुन अझ एक वर्ष बाँकी नै छ । शतः यी जिल्लाहरूमा १० कक्षामा व्यावसायिक विषय लिई अध्ययन गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या नहुने कुरा स्पष्ट छ । २०२४ को प्राप्त विवरण अनुसार पूर्व व्यावसायिक माध्यमिक विद्यालयमा ४०० अङ्कको व्यावसायिक विषय लिई अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थी संख्या २३,६८३ देखिएको छ र २०० अङ्कको व्यावसायिक विषय लिई अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थी संख्या ५५२६६ देखिन्छ । यी विद्यार्थीहरूलाई अध्ययन गर्न कुल ८०६ व्यावसायिक कक्षहरू कार्यरत रहेको प्राप्त विवरण अनुसार देखिन्छ । संख्याको हिसावले ४०० अङ्कको व्यावसायिक विषय लिई अध्ययन गर्ने अर्थात् व्यावसायिक माध्यमिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीमध्ये २०० अङ्कको अर्थात् साधारण माध्यमिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी बढी देखिन् तापनि विद्यालय संख्यालाई आधार गरी व्यावसायिक माध्यमिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी नै अधिक हुन सक्नेछ । जम्मा माध्यमिक विद्यालयहरूमध्ये २०.८% मात्र व्यावसायिक विद्यालयहरू छन् । तर व्यावसायिक विषय लिई अध्ययन गर्ने जम्मा माध्यमिक विद्यार्थीमध्ये २६.८% विद्यार्थी व्यावसायिक माध्यमिक विद्यालयमा अध्ययन गरिरहेका देखिन्छ ।

प्राप्त विवरण अनुसार हाल संचालन भइरहेका सम्पूर्ण व्यावसायिक विषयहरूमध्ये ४०० अङ्ककोमा सबभन्दा

बढी विद्यार्थी कुलपितालय विषयमा र सबभन्दा कम विद्यार्थी इट पोल्ने विषयमा देखिन्छ । यस्तै २०० अङ्ककोमा सबभन्दा बढी शिक्षा विषयमा र सबभन्दा कम खेतीबास विषयमा पाइएको छ । नेपाल अधिराज्यभित्र संचालित व्यावसायिक तथा सामारण बिज्ञानयहरूमा अध्ययन गरिरहेका व्यावसायिक विषय अनुसार विद्यार्थी विवरण विस्तृत रूपमा तारिणी नं ७ (क) र ७(ख) मा देखाइएका छन् ।

व्यावसायिक विद्यार्थी विवरण

(४०० अङ्कको)

सारणी नं०७ (क)

जिल्ला	कक्षा	अग्रलेखी	बागबानी	कुखुरापालन	पशुपालन	शटहेष्य	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिश्चर	विजुली	गृ०वि०व०सि०बु०	हैट पोल्ने ढकमो	सा०धा०को काम	शिक्षा	स्वाय विज्ञान	बेतपात	जम्मा
ताप्लेजुङ	८ ६ १०	×	७२ ६९ ३५														७२ ६९ ३५
	जम्मा		१७६														१७६
पाँचथर	८ ९ १०				७५ ३६ ३७												७५ ३६ ३७
	जम्मा				१३७												१३७
इलाम	८ ९	×	५९ ५१	६३ ४२	८६		३६	७८									२४३ १७२

जिला	कला	अक्षेती	बागवानी	कुपूरापालन	पशुपालन	शर्वहण्ड	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिचर	विशुली	गुंवि०व०सि०कु०	दूर पोले इकमी	रा०वा०को काम	शिक्षा	खाद्य विज्ञान	वैतकीत	जम्मा
	५०	२१	४६	३०	२४	३०	३०	२४									१२१
	जम्मा	७२	१५१	८६			१८	१४६									५४६
कपा	८	७१	२२			१८			१३		७			५४			१८२
	६	५०	६६			२७			१२		३०			५८			२३३
	१०	४२	५८			३४			१३		६३			२७			२१३
	जम्मा	१६४	१४६	८४					३७		६०			१३९			६३०
मेची	८	७१	६४		१६०	१८	६६	७८	१२	×	७	×	×	५४	×	×	५९३
	६	५०	१८५		६६	२७	३२	४७	१२	×	३०	×	×	४८	×	×	५१०
	१०	४३	११४		२७	३९	६०	२४	१३	×	२३	×	×	३७	×	×	३६६
	जम्मा	१६४	३६४	१५१	२२३	८४	३८	१४९	३७	×	६०	×	×	१३६	×	×	१४९९
संखुपालना	८				४९												४९
	६				३०												३०
	१०				१८												१८
	जम्मा				९७												९७
नोजपुर	८	४१	७२					६१					३५				२०६
	६	२८	६६					×					४२				१३६

जिल्हा	कक्षा	अप्रत्येती	वागवाणी	कुबुरावातन	पशुवातन	घाटद्वेष	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिचर	विजुली	गृ०सि०व०प्रि०कु०	इंटर पोल्ने डकार्मी	सा०धा०को काम	शिक्षा	खाद्य विज्ञान	वैद्यकीय	जम्मा
	१०	१६	६४					५१	५					५०			१३३
	जम्मा	१८	२०५											११७			४८१
तेल्लुपुड	८	५०							२७					६२			१६२
	०	४०							४०					५०			१३०
	१०	५४							२०					४३			११७
	जम्मा	१४४							८७					१८५			२१६
पनकुटा	८							६९			५			५६			१०
	६							६०			६			२७			५३
	१०							२८			१३			२२			६३
	जम्मा							१७			२४			६५			१०६
मोरङ्ग	८	२५							१५		१८			९८			१८
	९	२४							८		६५			१७१			१७१
	१०	४४							५		६१			१२४			१२४
	जम्मा	६३						१९८	२८		१४४			४६३			४६३
मुजसरी	८	९९						६०	२७		४०			५			३०६
	६	८५						५	२६		४३			३०			२५८

જિલ્લા	કક્કા	અગ્રસેતી	લાગલાતી	કુષ્ઠરાવાનન	પશુપાલન	સારંહેષ	કાર્યાલય સંચાલન	લેસા	ફનિચર	વિચુનો	મૂંચિંચંચિંચું	દંડ પોલીસ કલમો	સાંચાંકો કામ	વિલા	લાલ વિલાન	સેતવાંસ	અમ્મા
	૧૦			૨૭		૪૧	૪૨	X	૪૨	૪૩				૬૦			૩૪૨
	અમ્મા		૨૭૧			૨૦૨	૧૩૭	૬૦	૧૦૧	૧૨૨				૧૦			૮૮૬
કોડો અગ્રસ	૮	૨૧	૧૬૬	૪૯	૪૯	૭૨	૪૧	૧૬૦	૬૯	૬૩			૨૨	૧૦૮			૮૬૪
૬		૬૮	૧૭૪	૩૦	૩૦	૧૦૬	૪૪	૩૦	૭૭	૩૩૩			૪૨	૧૦૭			૭૪૬
૧૦		૮૩	૧૬૬	૧૮	૧૮	૧૨૨	૪૨	૨૮	૭૦	૧૧૭			૪૦	૧૨૨			૮૪૭
અમ્મા	૨૪૨	૪૬૯	૬૭	૬૩	૧૩૭	૨૧૮	૨૧૬			૨૬૬			૧૧૭	૩૪૦			૨૯૩૨
સોલુકાવું	૮	૪૦															૪૦
૪		૩૪															૩૨
૧૦		૨૪															૨૪
અમ્મા	૬૬																૬૬
કોડાગ	૮	૩૩															૩૩
૪		૨૮															૨૮
૧૦		૨૮															૨૮
અમ્મા	૮૯																૮૯
કોડાગ	૮																૭૮
૪																	૪૦

जिल्हा	कक्षा	अग्रलेखी	भागवानी	कुखुरापालन	पशुपालन	शरहंश	कार्यालय संचालन	लेखा	फर्निचर	बिबुली	गुंवि०य०सि०बु०	हॉट पोल्ने डकमॉ	सा०घा०को काम	शिक्षा	खाद्य विज्ञान	वैद्यकीय	जम्मा
	१०							४२									४२
	जम्मा							१६०									१६०
उदयपुर	८	२७												२०			४७
	९	१७												१८			३५
	१०	१३												१०			२३
	जम्मा	५७												४८			१०५
सप्तरी	८			७७		६५			१८	२५				८५			२४९
	९			६४		६५			२८	३०				९७			३१४
	१०			८४		८७			१८	२१				६८			३७८
	जम्मा	२२५		२१७		२१७			६४	७६				२४६			८६१
सिराहा	८	१०९	३१			१०७	१०२										३४९
	९	१०५	२१			१००	११३										३८०
	१०	७१	५७			९१	९८										३१७
	जम्मा	३२५	१०९			२९८	३१३										१०४६
सगरमाथा	८	११६	७३	१०८		६५	१०७	१८०						१०५			८१६
अञ्चल	९	१६३	६२	११५		६५	१००	१३३						११५			८३१

जिला	कक्षा	अप्रशिक्षित	बागवानी	कुशलपालन	पशुपालन	कार्टहेड	कार्यालय संचालन	लेखा	फर्मिचर	विजुली	गृहवि.व.सि.बु.	डेंट पोस्ते डफर्मा	सांघा.को काम	शिक्षा	आर. विज्ञान	वेत्रांग	जम्मा
	१०	८४	५३	१२१	८७	२१	२१	१४०	१८	१८	२१			७८			७१३
	जम्मा	३८३	१८८	३६४	२०९	१२२	१२८	४७३	८५	७३	७३			२०७			२३६०
पूर्वपक्ष	८	२०७	२२८	३६७	२०९	१२२	१२७	४१८	८५	१८	२२	×	३२	२५५			२३०३
विकास क्षेत्र	१	२१३	३१६	३३१	६६	१०८	१७५	२३०	८१	२८	१७३	×	४२	२७०			२११२
	१०	१२७	२५०	३८६	४२	२२१	१६३	११२	८३	१८	१६१	×	४०	२४०			१२५६
	जम्मा	२४७	८१४	१०८४	२२०	६०४	२२३	८४०	२१३	६४	४०६	×	११७	७०६			६३११
बोलखा	८				३४												३४
	१				१७												१७
	१०				२५												२५
	जम्मा				७६												७६
रासेद्याप	८							८१									८१
	१							३७									३७
	१०							३८									३८
	जम्मा							१५६									१५६
सिन्धुली	८			५७				४०									९७
	१			३३				१३									४६

जिल्हा	कला	असलेली	बागवानी	कुळुरापालन	पशुपालन	शर्ट हेल्थ	कार्यालय संचालन	सेवा	कनिचर	विजुली	गृ.वि.व.सि.बु.	वृंढ पोल्ने डफमों	सांधांको काम	सिखा	खाद्य विज्ञान	हेतबांस	जम्मा
	१०	२४						१०									३४
	जम्मा	११४						१३									१७७
धनुषा	८	४४		६६		३०		७०									२१४
	९	४३		११९		२९		१०४									३१६
	१०	४२		६६		३१		१३१									३८०
	जम्मा	१४०		२४१		९०		३२६									८१०
महोदरी	८	६१		३९		३६		८६		५५				३७			२७५
	९	३७		४६		४६		६४		७४				२७			२६०
	१०	४२		४४		४४		८४		५८				१५			२४४
	जम्मा	१४०		१४७		११६		२३४		१८८				७९			७८९
सलही	८	५०						१३		११				३०			१०४
	९	५०						×		७				२५			८२
	१०	५५						×		३०				×			८५
	जम्मा	१५५						१३		४८				५५			२७१
अमकपुर	८	४५	५०	१८७	७०	३०	८१	२०६		५५	११			६७			८०५
अन्नाल	९	४३	५०	१८९	७३	२९	१७	२०३		७४	७			५२			७५८

जिल्हा	कला	अग्रलेखी	भागवानी	कुटुंबपालन	पशुपालन	सर्तरेण्ड	कार्यालय संचालन	सेवा	फनिचर	शिक्षा	अंतर्गत	सामाजिक काम	विज्ञान	अंतर्गत	जिल्हा
	१०	४२	४५	१३२	८०	३१	३८	२२५	१८	१५	३०			७१६	
	जिल्हा	१४०	१५५	१०८	२२३	१०	१५५	६३७	१८८	१३५	४८			२२७९	
सिन्धुपाल्कोट	८			४०										४०	
	९			१९										१६	
	१०			११										११	
	जिल्हा			७०										७०	
रतुवा	८														
	९														
	१०														
	जिल्हा														
मुवाकोट	८		६९								१५			११०	
	९		४८								×			८९	
	१०		२६								×			२१	
	जिल्हा		१२६								१५			२४०	
वाविष्	८			४१										४१	
	९			३२										३२	

जिल्हा	कक्षा	अप्रत्येती	वागवाणी	कुळुरापालन	पशुपालन	गार्तहंष	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिष्कर	बिबुलो	गुंविंविंसिंविं	हृष्ट पोस्ने हकमो	सांघांको काम	शिक्षा	खाद्य विभाग	बेलवांस	अरमा
	१०	×		×												×	×
	अरमा	६३															६३
काष्टपत्तालीक	८	५३															६५
	९	९१															९३७
	१०	४४															७०
	अरमा	१८८															३०३
सत्तपुर	८	११	७०			४२											२३५
	९	१५	४७			४४									६१	×	१४६
	१०	६	५०			५७									×	×	१४०
	अरमा	३२	१६७			१४३											५२१
काठमाडौं	८	५८	५४			१५											८८७
	९	४५	१८४			९४											८५२
	१०	४०	८५			१२५											६२७
	अरमा	१४६	३२३			३१४											२२६८
सजितपुर	८	६४				६७											४२५
	९	५२				४९											३३१

जिल्ला	कक्षा	अक्षरलेखी	बागबानी	कुखुरापालन	पशुपालन	शर्तद्विपट	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिचर	बिजुली	ग.वि.व.सि.वु.०	हैट पोल्ने इकमी	सा.चा.को काम	शिक्षा	आय विज्ञान	सेतवारी	जम्मा
	१०		४०				५१		६९	२२९	२२	२२	२०	२०	२०	२०	२०२
	जम्मा	१२६	१२६				१६७		२२९	२२९	२२	२२	२०	२०	२०	२०	२०२
	बागबानी अक्षर	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०
	१	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०
	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०
	जम्मा	६६२	६६२	६६२	६६२	६६२	६६२	६६२	६६२	६६२	६६२	६६२	६६२	६६२	६६२	६६२	६६२
	मकवानपुर	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२
	१	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२
	१०																
	जम्मा	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६
	चितवन	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२
	१	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२
	१०	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२
	जम्मा	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६	१२६
	श्रीतहट	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२
	१	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२

जिल्हा	कक्षा	अपसेतो	द्यागवानो	कुसुरापासक	पशुनालक	शर्टहीण्ड	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिश्चर	विजुली	गुंवि० व स० वु०	होट पॉलने डकमी	सा० पा० को काम	शिक्षा	खाद्य विज्ञान	वैतरीसि	जम्मा
	१०							×	×	×	×	×	×				×
	जम्मा							१९५	१०१	६०							३३६
क्षारा	८	१७						७०									१६७
	९	६३						५०									११३
	१०	×						×									×
	जम्मा							१२०									३८०
पत्ता	८	२९				७६			२९	१५	१२७	१२	१२७	१२			३८८
	९	५५				७०			५५	×	७७	७३	७७	७३			३२०
	१०	×				×			×	×	×	×	×	×			×
	जम्मा					१५६			७४	१५	२०४	८५	२०४	८५			५०८
मारायणी जिल्हा	८	६१	१८७			१२६		३३५	५५	६३	३५	३५	१२७	१२			१०५१
	९	५५	१३३			१२१		६५५	५७	६३	३०	२५	७७	७३			८५३
	१०	३९	३३			४२		×	×	×	×	×	×	×			१५३
	जम्मा					२८९		५८८	६८	१०१	१३८	६०	१०४	८५			२०१७
मध्यमांचल	८	१०६	३०५	५७९		७०	२९३	५४८	५५	२९६	२८९	३१	१२७	४३१	१७५		३५८९
विकास क्षेत्र	९	८६	३०१	५६५		७३	२८८	६६	६७	२५५	२०६	२९	७७	४१०	५७		३२०७

[illegible]

जिल्हा	कक्षा	अप्रत्येती	वागवानी	कुळुरावालय	पशुपालन	शरहेष्ट	कार्यालय संचालन	सेवा	कनिचर	बिबुली	गुंवि०ब०सि०बु०	वृष्ट पोलीस डकर्मो	सा०वा०को काम	शिक्षा	आर्य विज्ञान	सेतर्वात	जम्मा
	१०			३५	१५	१५			२२	१५							८५
	जम्मा			१७१	५१	५१			६५	५५							३७१
सनरू	८	६३		८३													१४५
	९	३६		४०													७६
	१०	३८		६५													१०७
	जम्मा	११७		१९१													३२८
स्वादाजा	८	८५		८५													११३
	९	१०१		४१													१४२
	१०	९५		२३													११७
	जम्मा	२८०		९२													३७२
गण्डकी अक्षर	८	६३	२६३	१५५	२८												५६५
	९	३६	२४६	१०५	६३												४९७
	१०	३८	२७६	१०५	४६												४९५
	जम्मा	१३७	७१५	१६२	१३६	४१											१५२०
नवम्परानी	८			२०७													२५७
	९			१४५													१४५

जिल्हा	कक्षा	अवधेती	बागवानी	कुखुरापालन	पशुपालन	वाटहतक	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिष्ठ	बिजुली	गंधर्व-वर्तमान	हॉट पोले डकथी	सांघांकी काम	तिका	साध विमान	वेतकीन	अवध
	५०		७६							५	५						७५
	अवध		५७७							२५	१५						४७७
वाल्वा	८		४२	४२	६२	३२			१०	२६				५			१८७
	६		७८	७८	७८	७८			१२	४५			५	५			१८७
	१०		३१	३१	३२	३४			१५	२६			५	५			१७५
	अवध		१५१	१०६	८१				३७	१०४				५			४८२
मुल्मी	८	४१	२७														१५०
	२	५	५६														१५५
	१०	५	३४														३४
	अवध	४१	१५०				११२										३०३
अवधवांणी	८	४६															९८
	९	२६															६०
	१०	२४															२६
	अवध	६६															१८२
अवधवेही	८	४८	३७	२६													३७५
	९	५८	२६	२६													१५२

जिल्हा	कसा	अन्नछेती	वागवानी	कुळुरापालन	पशुपालन	शटहण्ड	कार्यालय संचालन	लेखा	कतिबर	बिबुली	गुंविंमंतिंमं	हंट पोल्ने डकमरी	सांथांकी काम	शिक्षा	खाद्य विज्ञान	वैतर्वांस	जम्मा
	१०	५७	२६	३०										३१			१२४
	जम्मा	१५७	८९	८२										१०२			४३६
कलिवरतु	८	५०	६२					२१									१२३
	६	४५	३७					२९									१११
	१०	३४	२७					१३									७४
	जम्मा	१८९	१२६					६३									३१८
मुम्बिनी अन्धल	८	१८५	१५६	२७२	६२	३२	५२	७३	१०	७१	१५			३३	४		६६६
	९	१२९	१२२	२५२	२२	२५	६०	६३	१२	४५	×			३८	×		७६८
	१०	११५	८७	११६	२२	२४	×	१३	१५	२३	×			३१	×		४६६
	जम्मा	४२९	३६५	६६०	१०६	८१	११२	१४६	३७	१३६	१५			१०२	५		२२००
मुम्बानि	८													२०			२०
	९													७			७
	१०													३			३
	जम्मा													३३			३३
म्प्याची	८		१०६														१०६
	९		४१														४१

जिला	कक्षा	अप्रलेखी	भागवानी	कुबुरापालन	पशुपालन	शरहेण्ड	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिचर	बिजुली	गृहविभागसिंधु	होट पोल्ने इकमी	सांघांको काम	शिक्षा	छात्र विज्ञान	सेतबोल	जम्मा
	१०	४०															४०
	जम्मा	१९७															१९७
पर्यटन	८	८०									५५						१३५
	९	६५									३४						९९
	१०	४२									२८						७०
	जम्मा	१८७									११७						३००
सांघु	८			५५				१६			५८						७०
	९			१६				२४			=						५५
	१०			३३				३२			२४						८६
	जम्मा	८८		१०१				७२			९०						२१०
अथलागिरी	८	१८६	३६					१६			६९			२०			३२७
अथलागिरी	९	११६	१६					२४			४२			७			२०८
	१०	८२	३३					३२			५२			६			४०५
	जम्मा	३८४	८८					७२			१६३			३३			७२०
पहिलमाचल	८	२४८	६०५	४६२	६०	४७	५२	८६	१०	९२	१०९			५३	५		१८५२
विकास क्षेत्र	९	१६२	४८४	३७५	८४	३७	६०	८७	१०	६५	५८			४५	×		१४७३

जिल्हा	कक्षा	अज्ञेती	बागवानी	कुळुरापानन	पशुपालन	शेतहैण्ड	कार्यालय संवास्तन	लेखा	कृतिचर	विजुली	ग०वि०व०शि०बु०	हैट पोहते टकवों	सा०धा०को काम	शिक्षा	ज्वाय विज्ञान	शेखवांस	जम्मा
	१०	१५३	३९५	२७३	६८	३८	५	४५	१५	४५	६६			३७	५		११३५
	जम्मा	५६६	१४५४	१११०	२४०	१२३	११२	२२१	३७	२०३	२२३			१३५२	५		४४७०
रुजुस	=		४८														४८
	९		२५														२५
	१०		५														५
जम्मा	७३																७३
रोल्वा	=																३६
	९								३६						५		२६
	१०								५						५		५
जम्मा	६२							३६									६२
सहवात	=			७२													७२
	२			५०													५०
	१०			५													५
जम्मा	१२३																१२३
प्युडान	=	४६															४६
	९	२४															२४

जिल्हा	कक्षा	अग्रलेखी	वागवानी	कुष्ठरापालन	पशुपालन	शटहंष्ट	कार्यालय संचालन	लेखा	फर्निचर	विशुद्धी	पंचिंवशिंवुं	हॉट पोल्ने डकमी	सांवांको काम	शिक्षा	खाल विज्ञान	वेतवर्ष	जम्मा
	१०	×														×	
	जम्मा	७०															७०
वाह	८	११३				३८					२८			२०			१२६
	६	११५				३२					२६			२२			१२६
	१०	१०८				३८					१२			५			१३०
	जम्मा	३३६				६८					७३			४६			५५६
राप्ती जखल	८	१५६		७३		२८			३४		२८			२०			२३२
	६	१३६		५०		३३			×		२६			४७			३१९
	१०	१०८		×		३८			×		१२			५			१७०
	जम्मा	४०६	७३	१२३		९८			३६		७३			७२			५८१
हमला	८																
	६																
	१०																
	जम्मा																
पुग	८																
	६																

[illegible]

जिल्हा	कक्षा	अप्रखेती	वागवानी	कुळुरापालन	पशुपालन	दार्दहेण्ड	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिचर	विकुली	गुंवि०ब०सि०बु०	इंठ पोतने डकमों	सा०वा०को काम	शिक्षा	आय विज्ञान	वेतवॉस	आयमा
	१०	३८	१५२														३८
	आयमा	१५२															१५२
जागरकोट	८	५४															५४
	६	३२															३२
	१०	×															×
	आयमा	८६															८६
इंलेख	८	१०१															१०१
	६	७४															७४
	१०	×															×
	आयमा	१७५															१७५
मुखेल	८	६३	३४														१९०
	६	४१	३७														१६५
	१०	१८	×														१५१
	आयमा	१२२	७१														२०६
बाकि	८	४८															१२०
	६	४०															६४

[illegible]

जिल्हा	कक्षा	अप्रत्येकी	बागवानी	कृष्णरापालन	पशुपालन	शर्टहेण्ड	कार्यालय संचालन	लेखा	फर्निचर	मिथुली	गुंवि=बंशि=मु०	हॉट पोले डकमी	सा०धा०को काम	शिक्षा	प्राथम विज्ञान	वेतवांस	अम्मा
	१०	×														×	
	जम्मा	११३															११३
अक्षय	८													५७			५७
	६													७९			७९
	१०													×			×
	जम्मा													१३६			१३६
कोटी	८							२१			१७						६८
	६							२९			११						४०
	१०							×			×						×
	जम्मा							८०			२८						१०८
कैलासी	८													३०			८२
	६													७४			११२
	१०													२४			१७
	जम्मा													१२८			३७१
क्षेत्री अक्षय	८	५७						४१			१७			१२७			३०४
	९	५६						२९			११			१८२			३९६

जिल्हा	फक्षा	असलेली	बागवानी	कुखरापासन	पशुपालन	गर्दक्षेप	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिचर	विजुली	गृ०वि०ब०सि०बु०	इंटे पोल्ने अकर्मो	सा०वा०को काम	शिक्षा	स्वाय विज्ञान	वैतर्वास	जम्मा
	१०	×		७३				×			×			२४			१७
	जम्मा	११३	२४३					६०			२८			३३३			७२७
दापुला	८		६२														६२
	९		३४														३४
	१०		×														×
	जम्मा		९६														९६
बेंतडी	८		७७					१५						२१			१५०
	९		५०					२७						२७			१२३
	१०		×					×						×			×
	जम्मा		१२७					४२						४८			२७३
अडेसपुरा	८		१६					५४	१२								८२
	९		१६					२२	१५								५३
	१०		×					×	×								×
	जम्मा		३२					७६	२७								१३५
कान्हापुर	८	८५															१४७
	९	९१												६२			१५९

जिल्हा	कक्षा	अग्रलेखी	वाचवानी	कुसुरापालन	पशुपालन	सर्टिफिकेट	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिश्चर	बिबुलु	गुंविंव-मिंवुं	इंटर पोल्ने अकर्मो	सांघांको काम	शिक्षा	खाद्य विज्ञान	वैतनाय	अम्मा
	१०	४६												४३			८९
	अम्मा	२२२												१६५			३८७
महाकाली अक्षर	८	८५	४३	१३९				७९	१२					८३			४४१
	९	९९	३५	८४				४९	१५					८७			३६१
	१०	४६	×	×				×	×					४३			८९
	अम्मा	२२२	७८	२३३				१२८	२७					२१३			८९१
सुदूर पश्चिमा- अक्षर विकास क्षेत्र	८	३४९	३८९	२९८				१३०	१३८		६७			३१८			१७५९
	९	३२६	२४६	२८९				७८	३१		४९			३७१			१४६७
	१०	१७६	५६	७१				×	७२		२९			१३३			५८७
	अम्मा	८५१	६८६	६६०				२०८	२७१		१४५			८२२			३८१३
नेपाल अधिराज्य	८	९१०	१२४६	१७०६				५७३	३९४	१४८९	२७०	३७७	३१	१६२	१०६८	१४९	९६१३
	९	७८८	१३५०	१५८९				५६७	३२३	१०९१	२१६	३४३	२९	११२	१०६६	५७	८२७९
	१०	५४७	९१४	१०४३				५६२	२५२	६६६	१७०	२४६	४१५	४०४	६५	६५	५७५१
	अम्मा	२५४५	३८१४	४११८				७७३३	९६८	३२४६	६५२	१४६८	६०	३२१	२७६८	२७१	२३१४३

व्यावसायिक विद्यार्थी विवरण

(२०० अङ्कको)

सारणी नं०७ (ख)

जिल्ला	फरमा	अलग्गेली	बागवानी	कुखुरापालन	पशुपालन	गार्डहृष्य	कार्यालय संचालन	लेखा	कलिवर	विद्युली	गुंवि०व०सि०बु०	होट पोल्ने यकमी	सा०धा०को काम	शिक्षा	खाद्य विज्ञान	जेतपास	जम्मा
ताप्लेजुङ	८	५६	२६	५४	५४									५६	५६	५६	५६
	६	५५	२६	५५	५५									५५	५५	५५	५५
	१०	३६	२६	५५	५५									५५	५५	५५	५५
	जम्मा	१३२	७६	१५४	१५४									१५४	१५४	१५४	१५४
पाँचथर	८	३६	३६	३६	३६			२२	५२					५२	५२	५२	५२
	६	३६	३६	३६	३६			४५	४५					४५	४५	४५	४५
	१०	३६	३६	३६	३६			२५	३०					३०	३०	३०	३०
	जम्मा	१०६	१०६	१०६	१०६			८८	१३२					१३२	१३२	१३२	१३२
इलाम	८	७२	७२	७२	७२									७२	७२	७२	७२
	६	७२	७२	७२	७२									७२	७२	७२	७२
	१०	७२	७२	७२	७२									७२	७२	७२	७२
	जम्मा	१०६	१०६	१०६	१०६									१०६	१०६	१०६	१०६

जिल्हा	कक्षा	भाप्रसेवा	बागवानी	कुखुरापालन	पशुपालन	घाटहेष्ट	कार्यालय संचालन	सेवा	कनिष्ठ	विद्युत्	गृह विभाग	सहायकी काम	शिक्षा	खाद्य विभाग	वैतकी	जिल्हा
	१०	२७														६५
	जिल्हा	१३२	१३२													२६५
आवा	८	५७	२२६	×	७३	७३	१३३	१३३	२२०	२२०	२२०	२२०	२०३	२०३	२०३	२०३
	९	५७	१०५	५०	७३	७३	१३३	१३३	१३३	१३३	१३३	१३३	२५८	२५८	२५८	२५८
	१०	५०	१०८	६३	७३	७३	१३३	१३३	१३३	१३३	१३३	१३३	१३३	१३३	१३३	१३३
जिल्हा	जिल्हा	१३२	१३२	१३२	१३२	१३२	१३२	१३२	१३२	१३२	१३२	१३२	१३२	१३२	१३२	१३२
मेची अखिल	८	१३२	२६३	×	५७	५७	१३३	१३३	२२०	२२०	२२०	२२०	२५८	२५८	२५८	२५८
	९	६८	१०५	५०	५७	५७	१३३	१३३	१३३	१३३	१३३	१३३	२५८	२५८	२५८	२५८
	१०	६६	१०५	५३	५७	५७	१३३	१३३	१३३	१३३	१३३	१३३	२५८	२५८	२५८	२५८
जिल्हा	जिल्हा	२०७	७५३	११३	१५५	२२०	१५५	१५५	२२०	२२०	२२०	२२०	२५८	२५८	२५८	२५८
संयुक्तता	८	३८	३८	×	५७	५७	१३३	१३३	२२०	२२०	२२०	२२०	२५८	२५८	२५८	२५८
	९	३८	३८	×	५७	५७	१३३	१३३	२२०	२२०	२२०	२२०	२५८	२५८	२५८	२५८
	१०	३८	३८	×	५७	५७	१३३	१३३	२२०	२२०	२२०	२२०	२५८	२५८	२५८	२५८
जिल्हा	जिल्हा	३८	३८	३८	३८	३८	३८	३८	३८	३८	३८	३८	३८	३८	३८	३८
मोक्षपुर	८	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६
	९	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६	६६

जिल्हा	काक्षा	अचक्षेती	बागवानी	कुळुरापालन	पशुपालन	सर्तहेंपड	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिवर	विजुली	गृ.वि.व.सि.गु.	होट पोहणे ठरुमी	सद.या.को काम	शिक्षा	छात्र विज्ञान	क्षेत्रवर्षा	जम्मा
	१०	५१	५५	१५	१५	३२		३२						४६			१४६
	जम्मा	५३०	५३०	६३	६३	१०७		१०७						२४७			६७७
तेहसिल	८			३५	३५	२७		२७		१६				८८			१६६
	६			३०	३०	२७		२७		२८				२५			११०
	१०			३७	३७	२२		२२		१४				३६			१०१
	जम्मा			१०२	१०२	७६		७६		६०				१३६			३७७
बलकुरा	८	८१												८१			१६२
	६	६४												१४८			२४२
	१०	५०												१३०			१८०
	जम्मा	२२५												३५९			५८४
मोरझ	८	६१	१४६	४३	४३	७५	५४	६९	४	८६	४	४	४	३१९			९१६
	६	६२	१६६	४०	४०	६७	५५	६८		८८				३६७			१०७२
	१०	८६	१४३	४६	४६	१११	४	१२६		११२				२४७			८७४
	जम्मा	१६६	४५८	१३८	१३८	२५३	१०६	४१६		२८६				९३३			७८६२
मुनसरी	८	१८८	८०	६२		३३	११२	८२	८२	५८	५४	४५	४५	३०१	२८	४	११००
	६	१०७	४९	२६		४९	५४	४९	४९	२८	३६	५४	५४	११७	३०	४	६८९

जिल्हा	कक्षा	अप्रत्येती	वापराती	कुठुरावालेन	पसुपालन	शट्टेहेड	कार्यालय संचालन	लेखा	फर्निचर	जिगुली	गुंविंव.विंवुं	वुंट पोल्ने वकभी	सांथांकी काम	शिक्षा	छात्र विज्ञान	वैतर्वांय	अध्या
	१०	१००	२९	२६			६७	४६	४६	४६	३	४७	४७	१२१	३२		६२३
	अध्या	३६५	१९८	१२६			१२९	२१२	१७७	१२२	१४	१८०	१८०	६१९	९७	×	२४१२
कोली अन्वेल	८	२७६	४४४	१०७	७९	७२	७१४	४७८	६६	२८	१२७	७६	६८	६८७	२८	×	२१८१
	९	१९९	४०२	८५	६४	६७	१४१	४०५	६२	२८	१२२	५४	५४	८५५	३०	×	२२४४
	१०	१८६	३०३	१०२	५२	१११	८९	२९६	५८	४६	१२१	४७	४७	६०२	३२	×	२०३४
	अध्या	६६४	११४९	२९४	१९५	२५२	१४४	११७६	२२६	१२२	४८०	१८०	२४४४	६०			७५६०
सोसुलुसु	८													३९			३६
	९													२२			२२
	१०													—			—
	अध्या													६१			६१
कोटास	८		६५					८९					४९	१५८			१७२
	९		३१					५३					३०	८१			१६४
	१०		१७					३०					२०	६६			१२१
	अध्या		११४					१६२					९९	३१३			६८८
ओललुलु	८			७३	२०									२६			१२२
	९			४६	५									१९			७६

जिल्हा	कक्षा	अग्रलेखी	बागवानी	कुखरापालन	पशुपालन	शर्तदंड	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिष्ठ	विद्युती	गुंवि० व० सि० बु०	हॉट पोल्स एकमी	सा० पा० को काम	शिक्षा	खाल विज्ञान	क्षेत्रांत	जम्मा
	१०	३३	३४	३४	३४									१५			५४
	जम्मा		१५५	३४										३३			३३३
उदयपूर	=							३०	१७					३१			५८
	६							२०	२१					३२			६३
	२०							२८	१५					३४			६३
	जम्मा							७८	५४					९७			१९७
सातरी	=	१७७	२२	५६				५१			१११			२००			६८०
	६	१८९	१५	७०				६२			११५			२३९			७८३
	१०	१७६	२७	६८				६६			१००			१२१			६०१
	जम्मा	५४२	२६५	१९४				१८९			३२६			६२०			२९३४
तिरारु	=	१६८	२१					६६	४१					१०			४७७
	६	१६५	७३					५५	२०					६१			४७४
	१०	१२५	६७					३२	२५					६१			३०६
	जम्मा	४८७	२१६					१५३	८६					२१२			११६०
संगरमाथा जिल्हा	=	३७५	२२७	१३२	२०			२३६	५८		१११		४९	५०७			१७५८
	६	३५४	२००	११९	६			१९३	४६		१०५		३०	४४४			१८६३

जिल्हा	कक्षा	अप्रमेयता	बागवानी	कुटुंबापालन	पशुपालन	आर्टिफिश	कार्यालय संचालन	लेखा	कमिशनर	निजुली	गुंवि०ब०सि०क्र०	होट पोस्ते प्रकमी	सा०घा०को काम	शिक्षा	प्राथ विज्ञान	चेतवसि	जम्मा
	१०	२०३	१७१	१०१	६			१४४	४१	१००	३२५		२०	३५५			३४९३
	जम्मा	१०३२	५६८	३५२	३४			५७६	१४०				५९	११३६			४४६२
पुनर्विद्य	८	७६७	१००४	२३९	१५३	१४८	११४	८७२	२०६	५८	४८८	×	१२८	१८९१	२८		६१२६
विकास क्षेत्र	९	६५१	७९७	२१४	१२१	१४०	१४१	७६०	१४२	२८	४४७	×	८४	१६५८	३०		५२६३
	१०	३८५	६६६	२६६	१०९	१८५	८६	५७३	१३६	४६	३४६	×	६७	११५८	३२		४२०७
	जम्मा	२००३	२४६०	७१६	३८४	४७२	३४४	२२०५	४९७	१३२	१०८४	×	२७९	४७१७	९०		१५६६६
बोतळा	८	२१			३२									२५			१४८
	९	४९			१८									१४			८१
	१०	४२			१२									८			६२
	जम्मा	१८२			६२									४७			२९१
रामेशाप	८				३५									५९			९४
	९				२१									२८			४६
	१०				१९									१७			३६
	जम्मा				७५									१०४			१७६
सिगुली	८	५५	३५											४६			१३६
	९	२५	३८											१६			७९

जिल्हा	कक्षा	अप्रत्येकी	वागवादी	कुसुरापालन	पशुपालन	शर्टहीण्ड	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिष्कर	विजुली	गुंवि० व० सि० यु०	होट पोल्ने डकमर्ी	सा० धा० को काम	शिक्षा	प्राथ विज्ञान	वैतयार्थ	जम्मा
	१०	२०	२२											×			४५
	जम्मा	१००	६८											६२			२६०
अनुया	८	१७८	१२	९७			१५			२५	३९			१००			४७६
	९	२००	२६	७३			४४		×	७६				४१२			८३१
	१०	२१६	१३	५४			३६		५६	×	×			२६२			४४३
	जम्मा	५९४	५१	२२४			९८			९४	११५			७७५			१९२०
अहीलरी	८	१२७	४३						५८					२१४			४४२
	९	११६	३४						४४					२९८			३९२
	१०	१०१	४३						४६		२१			७१			२८४
	जम्मा	२४४	१२३						१४८		२१			४८३			१११९
सन्तर्हि	८													११६			११६
	९													७०			७०
	१०													११०			११०
	जम्मा													३१६			३१६
अनकपुर अन्धल	८	२६०	१८१	६७	६७	×	१५		५८	३५	३९			२६०			१४१२
	९	७४६	१४७	७३	३९	×	४४		४४	×	७६			७३८			१२०३

जिल्हा	व.सं.	अज्ञाते	बागवानी	कुळुरापालन	पशुपालन	मार्दहेम्ब	कार्यालय संचालन	लेखा	फॉर्मचर	बिजुली	गृ.वि.व.शि.यु.	हॉट पोल्ते इकमी	सा.सा.को काम	शिक्षा	खारा विज्ञान	मेतवॉय	जम्मा
	१०	३३७	१२६	५४	३१	×	३६	४६	४६	४६	२१			४८८			१२०१
	जम्मा	१०३८	३५४	२२४	१३७	×	६८		१४८	६४	१३६			१७८५			४११५
सिन्धुपाल्कोट	८							६०						१६			७९
	९							२४						२७			३२
	१०							२४						×			२३
जम्मा								१०८						४६			१५४
रसुवा	८																
	९																
	१०																
जम्मा																	
जुवाकोट	८													५८			५८
	९													५६			५६
	१०													६२			६२
जम्मा														१७६			१७६
बादिझ	८													९४			९४
	९													४०			४०

जिल्हा	कक्षा	अप्रचेती	वागवानी	कुळुरापालन	पशुपालन	जटहैष्य	कार्यालय संचालन	लेखा	कर्मचर	विजुली	गृ०वि०ब०सि०मु०	हट पोल्ने डकमी	सा०घा०को काम	शिक्षा	प्राथ विज्ञान	वैतकीत	अम्मा
	१०													५३४			५३४
	अम्मा																
	कापूर पलाचोळ	८	६४											१८८			२४२
	९		६२											२६३			३२५
	१०		३५											१६०			६९४
	अम्मा		१६१											६११			७७२
	मत्तपुर	८	८६							९५	५५			१४५			५२६
	९		११३							५९	५५	५५		२०६			४७६
	१०		८४							६५	५५	५५		१६१			४१७
	अम्मा		२८३							२०५	५५			५३३			१४८२
	काठमाटी	८	१८४							७८०	१४४	१४४	१४४	१४४	१४४		४१६०
	९		१३४							५१	३६१	५३७	७३	१४३	३०२		२५८३
	१०		५६							६९	३१०	६८४	८१	१३३	३४८		२६५७
	अम्मा		६६	२०१						२०८	१२५१	२३३४	२७२	५३५	१११९		९४३०
	मलितपुर	८								४०	१०२	५०	१७६	१४६			६३७
	९									६०	३००	५०	१०७	१०६			६६१

जिल्हा	कक्षा	अन्नक्षेत्री	आगवानी	कुत्राराखन	पशुपालन	सर्टिफिकेट	कार्यालय संचालन	लेखा	फसिचर	बिबुली	गुं.सिं.च.शि.बु.०	ग्रंट पोलने वकसी	सा.धा.को काम	शिक्षा	आरक्ष विज्ञान	वैतकीस	जलपा
१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा
वाराणसी अम्मा	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०
५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०
५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०
अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा
मकवानपुर	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०
५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०
५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०
अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा
चितवन	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०
५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०
५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०
अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा	अम्मा
रौतहट	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०
५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०
५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५०

जिल्हा	कक्षा	अप्रत्येती	वातवाती	कुछुरापालन	पशुपालन	सहस्रहण्ड	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिष्ठ	विद्युली	गुंवि०व०सि०गुं०	होश पोरुने डकणी	सा०धा०की काम	शिक्षा	स्वात विज्ञान	वैतवीस	जम्मा
	१०	×	×	×										×		×	
	जम्मा	७६	१४८											१२३		३४७	
बाग	८		२८						४४					११८		२००	
	१०		२३						३६					४०		१०२	
	१०	×	×					×	×					×		×	
	जम्मा	४१							९३					१५८		३०२	
पक्षा	८	७१		×			×	२२२		७२	५२			७१		४४३	
	६	४६		७५			७५	१०७		४०	२८			२९		४५३	
	१०	×		×			×	×		×	×			×		×	
	जम्मा	१२०		७५			७५	३२९		१२२	८०			१००		९२६	
नारायणी अन्तर्गत	८	२३०	२०६	१८१			×	३४४	४४	७२	४२			३६९		१५६३	
	९	२५४	२०२	१६०			७५	१८९	३६	५०	२८			२२७		४२६९	
	१०	१६०	१४४	१४८			×	८२	×	×	×			१०६		६४०	
	जम्मा	६४४	४२२	४८९			७५	६१५	९३	१२२	८०			७०२		१००	१५७२
मध्यमार्थी अन्तर्गत	८	४९०	४२७	६१२			७८	६३५	३३५	४४६	७६४			१४३	२६८६	१०२	४५०४
विकास क्षेत्र	६	४९२	३७२	४४२			६१	४४०	११७९	१५६	२७२	५१३		१६७	२३६८	८३	६२६२

जिल्हा	कक्षा	अप्रत्येकी	बागदायी	कुछुरावाला	पसुवाला	हाउसिंग	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिवर	चिजुली	गुंविवंसिगुं	हॉट पोल्स इकमर्सी	सांथांकी काम	मिना	खाण विभाग	शेवदांस	जम्मा
	१०	४९७	३०६	४०४	३१	६९	४०२	११५२	१२७	२२८	४५५		१००	१७१५	९६	×	४७४२
	जम्मा	१९८२	११०५	१५५८	१३७	२०८	१५७७	४६६२	६१८	६५६	१७६२		५१०	६८२२	२८१	१००	२०१८०८
गोरखा	=	११२						१३३	६८					२५५			५७२
	६	६१						१०९	३६					६२५			३३३
	१०	४४						६६	४०					३४			२१४
जम्मा		२१७						३३८	१४४					४१८			१११७
मनाङ्ग	=													९			९
	९													११			११
	१०													×			×
जम्मा														२०			२०
सप्तगुप्त	=	६९		३४				१३४	६८					११४			४३१
	९	१५	×					९५	४५					१२२			३०३
	१०	१२	×					८०	५७					१४४			३१२
जम्मा		३०३		३४				३०९	१८०					३८०			१०४६
कास्की	=	१२५	१७०	३२५	२६			११३	२०					१०८	२५		१७७
	९	१०	११७	२७७	२२			७४	१५					८७	×		७५६

जिल्हा	कक्षा	अप्रत्येती	बागवानी	कुळुरापालन	पशुपालन	सर्दरेष्ट	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिवर	विकुली	गुंविंवुंसिंवुं	दुट पोलेने इकमी	सांथांको काम	जिल्हा	आय विज्ञान	बेतबांस	अध्या
	१०	१३०	१०९	३५२	१५			४३	×	६३				२३	×		८५५
	अध्या	३४५	५०६	९७५	६३			२३०	३५	१६०				२४८	२५		२५८६
तनहू	८	११८			६१			१११	३१					१११			४३२
	९	५९			३५			५९	३२					१५१			३३६
	३०	५८			२०			४०	२९					३३			१८८
	अध्या	२३५			११६			२१०	९२					२१५			६५८
व्याख्या	८	७१	×	८४	४१		७८							५७१			८५८
	९	३९	२३	५८	३०		७०							३१०			५३०
	१०	२६	×	३७	२६		६२							३४५			५०९
	अध्या	१३६	२३	१७९	११०		२१०							२२२६			१८८७
गणकी अक्षर	८	२६५	४००	४६३	१३१		७८	४६१	१८७					११७२	२५		३२६९
	९	१४६	२८०	३३५	८७		७०	३३७	१३८					८०६	×		३२६५
	१०	१७८	३०१	३८९	७१		६२	२५६	१२६					६०६	×		२०७०
	अध्या	५८७	९८१	११८७	२८९		२१०	१०८७	४११					२५८७	२५		७६०४
नयनप्राप्ती	८			१८										२८१			२६६
	९			२६										१६५			२२४

जिला	कक्षा	अक्षरक्षेती	बागवानी	कुपुरापालन	पशुपालन	सहस्रिपुड	न्यायसिध संवाहन	लेखा	कमिशनर	मिजुली	गुंमिन्वन्सिन्वुन्	स्टेट पोल्सि बकमी	सन्ध्याकोकाप	शिक्षा	आय विज्ञान	वेतनमांस	अवस्था
	१०		१०											७३			९१
	अवस्था		६५											५४९			६१४
पान्था	८		७०					२१	५८	२५	२५			३४२			५६६
	९		८७					४२	३५	२३	२३			२६५			३००
	१०		४०					३५	२८	१४	१४			१०५			२२२
	अवस्था		१३३					९८	१२०	६२	६२			७११			११२८
गुस्मो	८		६८					५१	५२	४२	४२			१११			३०२
	९		८२					६६	६६	३०	३०			३३			१८८
	१०		७९					३३	३३	५१	५१			३५			१६८
	अवस्था		२६६					१२०	१२०	१२३	१२३			१७२			६८८
अर्घाखाँची	८		२४	५७	३३									४१			१५६
	९		२२	१०	३०									४१			१५२
	१०		१६	३२	१०									२९			६९
	अवस्था		६६	११९	२१									१११			३८६
रूपन्येही	८	४२	१२७	४२		१९६		७४		३२	३२			११३			६२५
	९	४२	१५०	४०		२२०		६४		३६	३६			८२			६३१

जिल्हा	कक्षा	अन्नक्षेत्री	बागवानी	कुबुरापालन	पशुपालन	शर्तहीनक	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिचर	त्रिभुली	गुंविंनंशिंभुं	हॉट पोल्ने डफर्मी	सांथांकी काम	शिक्षा	साध विज्ञान	वेतवॉस	जम्मा
	१०	४५	९८	३२	३२	१७४	१७४	२४			२०			८२			४७५
	जम्मा	१२६	३७५	११५		५९०		१६२			८५			२७७			१७३२
कपिलवस्तु	८		८०	६२		४७											२४६
	६		५७	४२		४५											१७८
	१०		२६	२६		२६											१००
	जम्मा		१६३	१३०		१३०			१०४	१२६							५२७
सुमित्रि अन्नक्षेत्र	४२	१५१	२६७	१२३		१२६	६०	६२	१५६		६६			८८८			२१४७
	६	१७२	१८२	१७०		२२०	४४	१०६	१०५		८६			६१५			१७४३
	१०	४५	११७	१२८		१७४	२६	५९	८३		८५			३२४			११८५
	जम्मा	१२९	४४०	४६८	४८७	५६०	१३०	२६०	३४४		२७०			१८२७			५०७५
मुस्ताङ्ग	८																
	६																
	१०																
	जम्मा																
अन्नाक्षेत्री	८																८५
	६																८५

[illegible]

जिल्हा	कक्षा	अप्रक्षेती	आगवानी	कुस्त्रापालन	पशुपालन	शर्टहेण्ड	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिचर	विशुली	गृ.वि.व.शि.वृ.व.	हॅट पोल्ने डकमी	सांधाको काम	शिक्षा	आर्य विज्ञान	वैतर्बात	जम्मा
	१०	२७१	४७३	२३२	२३२	२३२	१७४	२५	४४३	२०३	१६०	१६०	१००५	१००५	×		३४५४
	जम्मा	२७१	४७३	१७०४	१७०४	१७०४	१६०	३६०	१६७०	७६३	२७०	२७०	१००५	१००५	२५		१४३३७
कुर्मुम	५																४७
	९																१५
	१०																×
	जम्मा																६०
दोरा	५																
	९																
	१०																
	जम्मा																
सह्याय	=																७३
	६																२९
	१०																×
	जम्मा																१०५
पुर्णान	=	२७															१५२
	६	२०															१२६

विहता	कक्षा	अप्रवेती	बागवानी	कुशुरापालन	पशुपालन	गार्दहृण्ड	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिचर	विशुली	गुंवि० व० सि० बु०	हुँट पोहने डकमो	सा० था० को काम	शिक्षा	खास विज्ञान	वेतनार्थ	जाम्मा
	१०	×						×			×			×			×
	जाम्मा	४७						५६			७४			६८			२७८८
साट	८	२१३	४०	८०													२३३
	६	१७१	४६	९५													३१२
	१०	१६२	२६	६४													२५२
	जाम्मा	५४६	११३	२३९													६६७
शाली अन्तल	८	२४०	४०	८०	२८			३१			४१			१०६			६०६
	९	१९१	४६	६४	१३			२८			३१			८१			४८५
	१०	१६२	२६	६४	×			×			×			×			२५२
	जाम्मा	५९३	११३	२३९	४१			५९			७४			२२४			१३०३
हुँमा	८													१६			३६
	९													७			७
	१०													×			×
	जाम्मा													४३			४३
मुगु	८													११			११
	९													८			८

जम्मा	×	१०
क्षेत्रवाय		
साधन विज्ञान		
शिक्षा	×	१२
सांघातिकीकाम		
होट गोले इकर्मी		
गुंवि०ब०सि०बु०		
विजुली		
फनिचर		
लेखा		
कार्यालय संचालन		
डाटरेण्ड		
पशुपालन		
कुखरापालन		
बागवानी		
अप्रचेती		
कक्षा	१०	
जिल्हा	जम्मा	
	८	
	९	
	१०	
जिल्हा	जम्मा	
कालिकोट	८	
	९	
	१०	
जिल्हा	जम्मा	
जुहला	८	२०
	९	४५
	१०	×
जिल्हा	जम्मा	६५
कर्णाली अञ्चल	८	६७
	९	६०

जम्मा	×
क्षेत्रवाप्त	
साक्ष विज्ञान	
शिक्षा	×
सा०धा०को काय	
हट पोल्ने उक्तर्पो	
गु०वि०ब०शि०कु०	
विजुली	
फनिषर	
लेखा	
कार्यालय संचालन	
इंटरहेण्ड	
पशुपालन	
कुछुरापालन	
बागवानी	
अन्नजेती	
कक्षा	१०
जिल्ला	
जम्मा	१२७
जाजरकोट	८
	६
	१०
जम्मा	
बलेच	५५
	×
	×
जम्मा	५५
मुर्जेत	८
	६
	१०
जम्मा	५५
यकि	८
	९
	२०
	२५५
	१५७

जिल्हा	कक्षा	अप्रमेती	दाखवानी	कुछराशन	पशुपालन	डाईरेक्ट	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिचर	विजुली	गृ.वि.व.शि.वु.	वृंठ पोल्ने ठकमी	सा.वा.की काम	शिक्षा	खाद्य विज्ञान	वैतर्वासि	जम्मा
	१०	१५						८१			११			१२			१२०
	जम्मा	१०३						३१८			५०			६१			५३२
बर्दिया	८							८१						५८			१३९
	६							२८						१०			३८
	१०							×						×			×
	जम्मा							१०९						६८			१७७
भेरी अन्धन	८	५७						३२८			२८			१७७			४६०
	६	३०						११८			११			५८			२१७
	१०	१६						८१			११			२९			१३७
	जम्मा	१०३						४८७			५०			२६६			८४४
बाबुरा	८													३४			३४
	६													×			×
	१०													×			×
	जम्मा													३४			३४
बाबुरा	८													१६			६२
	६													१४			४८

जिल्हा	कक्षा	अन्नदेवी	भागवानी	कुवरापालक	पशुपालक	वाटईहेड	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिश्चर	विद्युत्	गृ.वि.व.नि.वृ.व.	हॉट पोल्स डकर्स	सांथा.को काम	शिक्षा	आय विज्ञान	वैद्यकीय	जन्मा
	१०				×				×					×			×
	जन्मा				५०				२६					१०			१०६
अद्याप	८							५७									५७
	६							×									×
	१०							×									×
	जन्मा							५७									५७
कोटी	८	१९	५७											२०			९६
	९	२०	६९											११			७०
	१०	×	×											×			×
	जन्मा	३९	९६											३१			१६६
हीलाली	८	७४						८६									१६०
	९	७४						×									७४
	१०	२६						×									५६
	जन्मा	२०४						८६									२९०
सेतो अजय	८	९३	२७		२१			१४२	१४					७०			४०९
	६	९४	३९		१६			×	११					२४			१८८

जिल्हा	कक्षा	अभिलेखी	शागवानी	कुचुरापालन	पशुपालन	गार्डहोउ	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिचर	निकुली	गुंवि०व०सि०गु०	होट पोल्ने डकमो	सा०पा०को काम	शिक्षा	आय विज्ञान	बेतबांस	जम्मा
	१०	२६	×	×	×			×	×					×			५६
	जम्मा	२४३	६१	५०				१४२	५६					१४			६५७
वार्षीला	८	६४		७६										२३			१६३
	९	२१		३८										५६			८६
	१०	×		×										×			×
	जम्मा	९३		११४										४२			२४२
कुंमडी	८	८४		७७				३१						३१			२२३
	९	६०		५०				२२						२०			१५२
	१०	×		×				×						×			×
	जम्मा	१४४		१२७				५३						५१			३७४
मुंतेसपुरा	८			३०													३०
	९			१८													१८
	१०			×													×
	जम्मा			४८													४८
काव्यनपुर	८			२५										३४			६९
	९			×										२६			२६

[illegible]

व्यावसायिक विषय विवरण

सारणी नं० ८

जिल्हा	कृषि शिक्षा				मजिवालय विभाग			औद्योगिक शिक्षा				वैतनिक		सम्यक्
	शिक्षा	अग्रलेखी	बागवानी	कृषुरापासन	पशुपासन	मार्गदंड	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिष्ठ (काष्ठकार्य)	विद्युत् मंडल	इंज. पोल्टे इकाई	सा०चा० काम	गृह विज्ञान	व्याय विज्ञान
ताप्लेजुळ	२	१	१	५	२	५	५	५	५	५	५	५	५	५
पंचायत	१	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
इसास	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
कापा	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
मैत्री घाट	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
संयुक्तता	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
मोकपुर	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
तेलपुन	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
मनकुटा	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
मोरङ	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
सुपतरी	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
कोशी मंडल	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५

जिल्ला	प्रिक्षा	कृषि शिक्षा			सचिवालय विज्ञान			आधुनिक शिक्षा			गृह विज्ञान		अवस्था				
		अग्रलेखी	भागवानी	कुछुरापालन	पशुपालन	सह-होस्ट	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिचर (काष्ठकार्य)	विद्युली जडान	हरे पोहने तकमौ	सह-धारा-० काम		केतकीय	वस्त्र सिलाई कुतार्	छात्र विज्ञान	
सोखुखुम्बु	१	×	१	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	२
खोटाङ्ग	५	×	२	×	×	×	×	१	×	×	×	×	×	×	×	×	८
भोजलबुङ्गा	१	×	×	२	१	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	५
उदयपुर	३	१	×	×	×	×	×	२	२	१	१	१	१	२	२	×	२५
सप्तरी	६	५	२	३	१	×	×	२	१	१	१	१	१	१	१	×	१५
सिराहा	२	५	१	१	×	×	१	२	१	१	१	१	१	१	१	×	१५
सगरमाथा अञ्चल	१६	१०	६	६	१	२	२	४	३	२	२	१	२	२	२	×	५८
पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्र	६२	२१	२३	१५	६	६	८	१६	११	४	४	३	३	१७	३	२०४	
बोक्सा	१	×	२	×	२	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	५
रामेछाप	१	×	१	×	१	×	१	×	×	×	×	×	×	×	×	×	५
सिन्धुली	१	१	१	१	×	×	×	१	×	×	×	×	×	×	×	×	५
धनुषा	७	७	१	२	×	२	×	२	२	१	१	१	१	१	१	२५	
महेन्द्रौर	४	२	१	१	२	×	×	३	१	१	१	१	१	१	१	१५	
सप्तरी	५	२	३	×	×	×	×	२	१	१	१	१	१	२	२	१५	
जनकपुर अञ्चल	१८	१२	६	४	४	२	१	८	३	३	३	३	३	४	४	६८	
सिन्धुपाल्चोक	१	×	×	१	१	×	×	१	×	×	×	×	×	×	×	×	३
रसुवा	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×
सुनकोट	३	×	१	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	१	१	५	५

जिल्हा	विकास	कृषि शिक्षा			सर्वसाधारण विज्ञान			औद्योगिक शिक्षा			गृह विज्ञान		जम्मा		
		बागवानी	कुपूरापालन	पशुपालन	आई.ई.एड	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिष्ठा (काष्ठकार्य)	विद्युत्ती जडान	इंटर वोल्टे इकमी	सा.वा. काम	वैतकीय		वस्त्र सिलार्ड सुपाई	छात्र विज्ञान
बादिङ्ग	४	×	५	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	४
कासो पलाशोक	८	×	५	×	×	×	×	×	×	×	×	×	५	×	१२
भक्तपुर	४	५	५	५	५	×	४	५	५	५	×	२	५	५	१७
काठमाडौं	१८	×	३	×	२	४	१३	२	४	×	५	८	२	२	२०
ललितपुर	३	×	×	×	×	५	८	५	२	×	५	३	५	५	२३
बागमती	४२	१	८	७	३	२	२६	४	७	×	२	१५	४	४	१२४
मकवानपुर	१	×	×	×	×	×	२	५	×	×	×	×	५	×	७
चिमन	३	४	२	×	५	×	५	×	×	×	×	५	५	×	१४
रोल्हट	४	१	२	×	×	×	२	×	१	५	×	×	×	×	६
मारा	६	×	५	×	×	×	५	१	×	×	×	×	×	×	७
पर्स	३	५	५	×	५	५	२	५	५	×	५	३	२	×	१५
नारायणी अखिल	१२	६	५	६	२	५	८	३	२	५	५	१	४	×	५२
मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्र	७२	१९	२२	१७	७	७	४२	१०	१२	५	३	५	२३	४	२४४
गोरखा	२	×	×	५	×	५	×	५	×	×	×	×	×	×	१०
मनाङ	५	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	५
सप्तगुप्त	५	२	२	×	×	×	५	५	×	×	×	५	५	×	१४
कास्की	४	३	४	५	५	×	५	५	५	५	×	२	५	५	२४
लमजु	३	५	५	५	×	×	५	५	×	×	×	×	×	×	१०

जिल्हा	विद्या	कृषि विद्या				सहकाय विद्या			औद्योगिक विद्या				गृह विद्या		जम्मा	
		अग्रजोती	वागवानी	कुजुरापालन	पशुपालन	शतदृष्टि	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिचर (काष्ठकार्य)	बिजुली नडान	इंट पोल्ने डकमी	सांघा० काम	वेतपास	वस्त्र सिलाई बुनाई		घास विद्या
म्याकुळा	८	२	०	१	३	०	१	१	१	४	१	१	३	१	१८	
मयसवी खजल	२६	८	१२	६	६	१	२	४	४	१	१	३	३	१	७७	
मयसवरासी	६	१	०	२	०	०	०	०	०	०	१	१	१	१	११	
पाल्या	९	०	०	३	१	१	०	१	१	१	१	१	१	१	१९	
गुल्मी	३	१	१	०	२	०	१	१	१	१	०	०	१	०	११	
अर्घाखाँची	१	१	१	१	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	६	
जयपूर	३	२	४	२	०	२	१	३	०	०	०	०	२	०	१९	
कपिलवस्तु	०	१	२	१	१	०	१	२	१	१	०	०	०	०	९	
मुम्बिनी खजल	२२	६	८	६	२	३	१	८	३	२	२	२	२	१	७२	
मुस्ताङ	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	
भ्यादो	२	०	१	०	१	०	०	१	०	०	०	०	०	०	५	
पर्वत	५	१	१	०	१	०	०	१	०	०	०	०	१	०	१२	
बागलुङ	२	१	२	१	०	०	०	२	०	०	०	०	१	०	९	
धनकुटा खजल	९	२	७	१	२	०	०	४	०	०	०	२	२	०	२७	
पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र	५७	१६	२७	१९	१३	४	५	२६	७	३	३	१०	२	१७९		
एकुल	१	०	१	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	३	

जिल्हा	कृषि शिक्षा				सचिवालय विज्ञान			औद्योगिक शिक्षा			गृह विज्ञान		जमा		
	शिक्षा	बाणवानी	कुसुरापालन	पशुपालन	वार्डहेण्ड	कार्यालय संचालन	लेखा	कनिबर (काण्डकार्य)	विद्युत् ज्ञान	हॉट पील्स डकमों	सा.धा. काम	शेवकीस		वस्त्र सिलाई बुनाई	खारा विज्ञान
रोल्पा	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१२
सल्यान	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२३
प्युठान	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३४
बाझ	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४५
राप्ती अञ्चल	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५६
हुम्ला	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६७
सुनसरी	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७८
खोस्वा	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८९
फासिकोट	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९०
जुम्ला	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०१
मणाली अञ्चल	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११२
जाजरकोट	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२३
दैलेख	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१२४
सुर्खेत	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१२५
बाँके	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१२६
बर्दिया	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१२७
नेारी अञ्चल	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१२८

व्यावसायिक शिक्षक विवरण

(४०० अङ्कको)
सारिणी नं० ९ (क)

जम्मा	२	१	३	१०	१६	१	४	६	५	७	११	२६
वैतर्किक												
ध्यात विज्ञान												
शिक्षा	×	×	×	२	२	×	×	२	२	×	१	४
सांघात काम						×	१	×	×	×	×	२
हट पोल्ने इकमी												
गुंवि०व०सि०कु०	×	×	×	२	२	×	×	×	२	२	२	६
विजुली												
फनिचर	×	×	×	१	१	×	×	२	×	१	२	२
लेखा						×	×	×	२	×	१	३
कार्यालय संचालन	×	×	१	×	१	×	×	×	×	×	२	२
शरतहेड	×	×	×	१	१	×	×	×	×	३	१	४
पशुपालन	×	१	२	×	२	१	×	×	×	×	×	१
कुखुरापालन	×	×	२	×	१	×	२	×	×	२	२	६
बागबानी	२	×	×	२	४	×	१	२	×	×	×	३
अन्नछेत्री	×	×	×	२	२							
जिल्हा	साप्तेखुर्क	पोचवर	इसाम	याया	मेवो अखल	सखवासमा	मोजपुर	लेहियुम	बलकुटा	मोरक	मुनसरो	कोशी अखल

जिल्हा	अग्रमा	वेतमांस	छात्र विज्ञान	शिक्षा	साधना काम	इंटर पोल्ने डकमी	गुंवि०व०सि०धु०	बिजुली	फनिअर	लेखा	कार्यालय संचालन	गार्डहेड	पशुपालन	कुछुरापालन	वागवामी	अग्रलेखी	जिल्हा
सीसुखंभु	१	१	×	३	१०	५											
खोटाङ्ग	१	१	×	३	१०	५											
खोखलदुर्गा	१	१	×	३	१०	५											
उदयपुर	१	१	×	३	१०	५											
सप्तरी	१	१	×	३	१०	५											
सिराहा	१	१	×	३	१०	५											
सगरमाथा अञ्चल	२०			३	१	२	१	१	१	२	२	५	३	२	२	२	
पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्र	७२			१०	१	१०	१०	१	१	५	५	६	३	६	६	४	
बोल्का	१			×			×	×		×	×	×	१	×	×	×	
रामेछाप	२			×			×	×		×	२	×	×	×	×	×	
सिन्धुली	२			×			×	×		१	×	×	×	१	३	१	
धनुषा	१०			×			×	×		२	×	३	×	३	×	×	
महोत्तरी	१०			२			×	२		३	×	×	२	१	×	×	
सर्लाही	५			१			२	×		१	×	×	×	×	१	×	
अनूपुर अञ्चल	२०			३			२	२		७	२	३	३	५	१	२	
सिन्धुपास्वीक	२		×	×			×	×		×	×	×		×	×	×	
रसुवा	×		×	×			×	×		×	×	×		×	×	×	
नुवाकोट	६		×	५			१	×		×	×	×		×	१	×	

जिल्हा	अग्रसेती	बागवानी	कुसुरापालन	पशुपालन	सर्टिफिकेट	कार्यालय संचालन	लेखा	फॉर्निचर	विजुली	गृहविभवसिद्धि	होट पोल्स इकॉमी	सांघात काम	शिक्षा	खाद्य वितरण	वैतर्गत	जम्मा
दाविड	×	×	२	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	२
काळेपल्लवकी	×	३	×	×	×	×	×	×	×	२	×	×	२	×	×	७
मळपुर	२	२	२	×	२	×	×	३	×	२	×	×	३	×	×	८
काठमाडौ	×	२	२	×	२	×	२	३	×	७	×	×	३	×	×	२२
सलिकपुर	×	२	×	×	×	३	×	३	×	×	×	×	×	×	×	१५
बागवती अखल	३	१२	४	×	८	३	६	८	८	१२	×	×	६	४	४	६८
मकवानपुर	×	२	×	×	×	×	२	१	×	१	×	×	१	×	×	७
चितवन	१	×	१	×	३	×	×	×	×	२	×	×	×	×	×	६
रोतहट	×	×	×	×	×	×	४	×	२	×	१	×	×	×	×	७
बारा	×	×	१	×	×	×	१	१	×	×	×	×	३	×	×	६
पर्सा	×	×	२	×	२	×	×	२	×	१	×	२	२	×	×	११
नारायणी अखल	१	२	४	×	४	×	७	४	२	४	१	२	६	×	×	३७
मधुसमाखन विकास क्षेत्र	२	१५	१३	३	१५	५	२०	४	१२	१८	१	२	१८	४	४	१३४
मोरङ	×	१	×	१	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	२
मनाङ	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	५
समथुल	×	४	×	×	×	×	×	२	×	×	२	×	×	×	×	८
कास्की	×	×	२	×	२	×	×	×	×	३	×	×	×	×	×	५
तनहु	२	×	२	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×	४

निरुता	अग्रजोत	बागवानो	कुछुरापालन	पशुपालन	अटंहेष्व	कार्यालय संचालन	लेखा	कानिचर	बिगुली	गुंमिंव०सि०बु०	इंद पोल्ने डकभो	सा०धा० काम	शिक्षा	छाद्य विज्ञान	वैतवांस	अस्मा
स्थापना	×	३	२	१	×			×	×	×						६
गणदकी अञ्चल	२	६	६	२	२				२	२						२४
नवलपरातो	×	×	१	×	×	×	×	×	१	१			२	×		२
पाप्पा	×	×	३	२	२	×	×	२	२	×			×	×		१२
गुल्मी	२	१	×	×	×	२	×	×	×	×			×	१		४
अर्घाखाँची	२	×	×	×	×	×	२	×	×	×			×	×		४
छताबेही	२	२	२	×	×	×	×	×	×	×			१	×		७
कपिलवस्तु	२	३	×	×	×	×	१	×	×	×			×	×		६
सुदिवती अञ्चल	८	६	६	२	२	२	३	२	३	१			६	१		४२
सुस्ताङ्ग	×	×	×	×	×	×	×	×	×	×			१	×		१
म्याग्दी	×	१	×	×	×	×	×	×	×	१			×	×		१
पर्वत	×	१	×	×	×	×	×	×	×	१			×	×		२
बाग्लुङ्ग	×	×	३	×	×	×	२	×	×	२			×	×		६
धवलागिरी अञ्चल	×	२	२	×	×	×	२	×	×	३			१	×		१०
पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र	१०	१६	१४	४	४	२	५	२	५	६			७	१		७६
ककुल	×	१	×	×	×	×	×	×	×	×			×	×		१
रोम्पा	×	×	×	×	×	×	१	१	१	×			×	×		१

जम्मा	२	३	४	१५	×	×	१	×	२	३	१	१	२	३	४	५	६	१५	१	२
सेतवांत																				
खाद्य विज्ञान																				
शिक्षा	×	१	२	३							×	×	२	×	१			३	१	१
सा.घा. काम																				
हॅट पोल्ने ठकरी																				
गु.वि.व.सि.वु.	×	×	२	२							×	×	×	२	×			२	×	×
विजुली																				
कनिष्कर	×	×	×	२							×	×	१	×	२			२	×	१
लेखा																			×	×
कार्यालयसंभालन																				
शर्टहेण्ड	×	×	२	१							×	×	×	२	×			२		
पशुपालन																				
कुखुरापालन	२	×	×	२							×	×	१	×	×			१	×	×
बागवानी	×	×	×	३	×	×	१	×	२	३	१	१	२	×	×		४			
अप्रसेतो	×	२	४	६							×	×	×	२	×			२		
जिल्हा	सलमान	व्युठान	बाग	रावली अखल	हम्मा	मुगु	डोल्पा	कालिकोट	जुम्ला	कणाली अखल	बाबरकोट	देवेच	मुखेल	बाकि	कटिया	मेरी अखल	बाजुरा	बन्नाझ		

[illegible]

व्यावसायिक शिक्षक विवरण

(२०० अङ्कको)

सारिणी नं० ९ (ख)

जिल्ला	अग्रसेती	बागमानी	कुखुरापाखन	पशुपालन	सर्दहेषव	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिचर	बिजुली	गुंवि०व०ति०बु०	हट पोल्ने दफ्तरी	सा०धा० काम	शिक्षा	छात्र विज्ञान	वैतशाय	जम्मा
ताप्लेजुङ्ग	१	×	×	१	×	×	×	×	×	×	×	१५	५	५	५	५५
पाँचथर	×	१	×	×	×	×	१	१	×	×	×	५	५	५	५	५५
इलाम	×	१	×	×	×	×	१	१	×	×	×	५	५	५	५	५५
कोपा	१	३	१	×	१	×	२	×	×	१	१	५	५	५	५	५५
मेची अञ्चल	२	५	१	१	१	×	३	१	१	१	१	५	५	५	५	५५
सखुवासभा	×	१	×	×	×	×	२	१	×	×	×	५	५	५	५	५५
मोजपुर	×	२	×	१	×	×	१	×	×	×	×	५	५	५	५	५५
तेह्रथुम	×	×	×	१	×	१	×	×	×	×	×	५	५	५	५	५५
धनकुटा	×	२	×	×	×	×	×	×	×	×	×	५	५	५	५	५५
मोरङ्ग	२	३	१	×	२	×	२	×	×	५	५	५	५	५	५	५५
सुनसरी	५	१	१	×	×	२	१	१	१	२	२	१	५	५	५	५५
कोशी अञ्चल	६	६	२	२	२	१	६	२	१	६	६	१	१२	१	१	५९

जिल्हा	अप्रति	बागवानी	कुचुरापालन	पशुपालन	शर्तहस्त	कापलिय संभालन	लेखा	फनिचर	बिजुली	गुंवि० व० ति० यु०	हॉट पोल्स अफर्मी	सा० वा० काम	शिक्षा	खारा विज्ञान	धेतर्वांस	अभ्यास
सोलापूर	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
कोटाड	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
श्रीखलदुर्गा	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
खवयूर	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
सातरी	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
सिराहा	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
सागरमाथा अंचल	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
पूर्वांचल विकास क्षेत्र	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
बोलखा	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
रासेदाप	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
सिंधुली	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
बनुवा	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
महोत्तरी	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
साल्ही	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
कतकपुर अंचल	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
सिन्धुपाल्कोट	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
रसुवा	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
भुवाकोट	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५

जिल्हा	अग्रचेती	शागवानी	कुछुरापालन	पशुपालन	शर्टहेण्ड	कार्यालय संचालन	लेखा	फनिचर	विद्युत्	गुंवि०व०सि०बु०	इंटे पोल्ने डकमों	सा०पा० काम	शिक्षा	छाद्य विज्ञान	वैतर्वाक	क्रम
धाविह		×	×		×	×	×	×	×	×		×	३	×	३	३
काछेपलान्तीक		×	१		×	×	७	×	×	×		×	×	×	८	८
मक्तपुर		×	२		×	×	२	×	१	१		×	५	×	११	११
काठमाडौं		१	२		१	७	१५	२	३	९		३	२७	३	७	७२
सन्तिपुर		×	×		×	×	७	१	×	१		१	८	×	२०	२०
बागमती अञ्चल		१	५		१	७	३१	३	५	१३		४	४६	३	११८	११८
मकवानपुर	×	×	×		×	×	×	×	×	×		×	×	×	×	×
चितवन	३	३	१		×	×	१	×	×	×		×	२	×	×	१०
रोटरह	१	×	२		×	×	×	×	×	×		×	२	×	×	५
बारा	×	×	×		×	×	×	१	×	×		×	३	×	×	५
पर्सा	१	×	×		×	१	३	×	१	१		×	२	×	१	९
भारायणी अञ्चल	५	३	३		×	१	३	१	१	१		×	९	×	१	२८
मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्र	१५	१०	१०		१	८	३६	६	७	१७		४	७४	३	१	१२२
गोरखा	×	१	×	×		१	×	१	×	×			५		८	८
सनाङ्ग	×	×	×	×		×	×	×	×	×			×		×	×
लमजुङ्ग	२	×	१	×		×	२	१	१	१			६		१३	१३
कास्की	३	५	७	१		×	१	१	१	२			२		२२	२२
तनहुँ	×	१	×	१		×	१	१	१	×			१		५	५

[illegible]

जिल्हा	सत्यात	पण्डाल	वाटे	राप्ती अखल	मुन्ना	मुगु	डोल्पा	कालिकोट	बुन्ना	कर्णाली अखल	बाबरकोट	दलेख	मुखेल	बाँके	बर्दिया	भेरी अखल	बाजुरा	बझाङ
जम्मा	×	×	×	१२	×	×	×	×	१	१	×	×	२	६	२	१०	×	×
शेतवाँस																		
खारा विज्ञान																		
शिक्षा	×	१	×	२	×	×	×	×	१	१	×	×	२	२	२	२	×	×
सा०सा० काम																		
हँड पोल्ने इफसी																		
गृ०वि०व०सि०यु०	×	१	×	१							×	×	×	१	×	१		
विजुली																		
कनिष्कर																		
लेखा	×	१	×	१							×	×	×	२	१	३		
कार्यालय संचालन																		
शर्टहेल्ड																		
वशुपालन	×	×	×	१														
कुछुरापालन	×	×	१	१														
बागबानी	×	×	१	१													×	×
अन्नखेती	×	१	×	५							×	×	×	१	×	१	×	×

जम्मा	५	१	७	३	२	१	१	१०	४०	१४६	
क्षेत्रवीस				×	×	×	×	×	×	१	
खाद्य विज्ञान				×	×	×	×	×	×	४	
शिक्षा	×	१	×	१	१	×	१	३	१२	६१	
सहयोग काम				×	×	×	×	×	×	६१	
होट पोल्ने इकर्मी											
गुंवि०घ०सि०बु०				×	×	×	×	×	२	३३	
विबुली				×	×	×	×	×	×	८	
फनिचर				×	×	×	×	×	×	१८	
लेखा				×	१	×	×	१	५	६२	
कार्यालय संचालन				×	×	×	×	×	×	१४	
शरंहेष्ट				×	×	×	×	×	×	८	
पशुपालन				१	१	×	×	२	३	१६	
कुजुरापालन				×	×	१	×	१	२	३४	
धामवासी	×	५	×	×	३	×	×	२	७	४८	
अप्रवेसी	×	१	१	१	×	×	×	१	६	४६	
जिल्हा	अष्टास	दोही	काली	सेतो अश्व	दावेला	दीही	दहलपुरा	फाजलपुर	महाकाली अश्व	सुहूर पत्रिकाखल	नेपाल अखिल

उच्च शिक्षा तर्फको क्याम्पस तथा विद्यार्थी स्थिति

विशाल शिक्षाको साधनमिक्त स्तरको विद्यार्थी संख्यामा भद्वर्हेको क्रमिक वृद्धिको फलस्वरूप उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी संख्यामा पनि वृद्धि हुँदै जानु स्वाभाविक हो । तर उच्च शिक्षामा प्रवेश गर्ने साधनमिक्त शिक्षाको समाप्तीपछि एम० एल० सी० परीक्षा उत्तिर्ण हुनुपर्ने र एम० एल० सी० योग्यता हासिल गरी सकेपछि स्नातकोत्तीकरी तर्फ भर्ना भएका विद्यार्थीहरूको लागि तर्फ लागुका साथै क्याम्पसमा प्रवेश लगरीकन नै प्राइभेट परीक्षाको माध्यमबाट उच्च शिक्षा हासिल गर्ने गर्ने सम्बन्धमा समेत नएको हुँदा शिक्षाको सत्यो स्वरमा अर्को नियमित रूपमा क्याम्पसमा भर्ना गर्दै अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको संख्या तीव्र गतिले वृद्धि हुनु संभव छैन । देशको निमित्त आवश्यकता अनुसार निम्न, मध्यम र उच्च स्तरको जनशक्ति पुर्ति गर्ने उद्देश्य लिई प्राविधिक र साधारण तर्फका विभिन्न अध्ययन संस्थानहरू स्तुतपात गरी उच्च शिक्षामा व्यापक सुधार गरिएपछि विभिन्न अध्ययन संस्थान अन्तर्गतका विभिन्न क्याम्पसहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थी संख्यामा वृद्धि हुँदै आइरहेको कुरा विगत केही वर्षहरूको तथ्याङ्कले शान्त भएकाछैन ।

२०३४ को तथ्याङ्क अनुसार उच्च शिक्षाको विभिन्न तहमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको संख्या २८,७४४ देखिएको छ, जसमध्ये ५,४४४ अर्थात् २२.० प्रतिशत छात्रा छन् । यी विद्यार्थीहरू अध्ययनार्थ विभिन्न अध्ययन विभिन्न अध्ययन संस्थान अन्तर्गत अधिराज्यको विभिन्न जिल्लाहरूमा ६७ क्याम्पसहरू संस्थापन नई राखेको देखिन्छ । विभिन्न बहुमुखी क्याम्पसहरूलाई वेगमा वेगले रूपमा लिइएको छवधमा, यी संख्या ९४ पुग्न आउँदछ । अध्ययन संस्थान अनुसार हुन आउने क्याम्पसहरूको विवरण यस प्रकार छन् ।

अध्ययन संस्थान	क्याम्पस संख्या
मानविक तथा समाज शास्त्र	२९
विज्ञान	११
वाणिज्य शास्त्र, व्यापार प्रशासन तथा जन प्रशासन	१२
कानून	४
संस्कृत	४
इन्जिनियरिङ्ग	२
कृषि तथा पशु विज्ञान	७
वन विज्ञान	१

उपरोक्त विवरण अनुसार प्राविधिक अध्ययन संस्थान तर्फको क्याम्पस संख्या ३६ र साधारण तर्फको ५८ देखिन्छ । २०३४ को प्राप्त विवरण अनुसार विभिन्न प्राविधिक अध्ययन संस्थान अन्तर्गतका विभिन्न क्याम्पसहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरू ८,४१५ देखिएको छ, जुन उच्च शिक्षा तर्फको कूल विद्यार्थीको ३४.०% हुन आउँदछ । माध्यमिक तहमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको तुलनामा उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको प्रतिशत ३०.१ छ । उच्च शिक्षा तर्फको कूल विद्यार्थी संख्यामध्ये निम्न तहमा ७.३% प्रमाण पत्र तहमा ६२.७%, स्नातकमा २५% र स्नातकोत्तर तहमा ४.६% भएको प्राप्त विवरणबाट बोध हुन आउँदछ । उच्च शिक्षा तर्फ अध्ययन गरिरहेका सम्पूर्ण साधारण तथा प्राविधिक अध्ययन संस्थान अन्तर्गतका क्याम्पस अनुसार विद्यार्थी विवरण सारिणी नं. ११ मा देखाइएको छ ।

त्रिभुवन विश्वविद्यालय क्याम्पस, विस्तार क्याम्पस

र तालीम केन्द्रहरू

सारिणी नं० १०

जिल्ला	क्याम्पसको नाम	अध्ययन संस्थान, तह
	<u>पूर्वाञ्चल विकास क्षेत्र</u>	
इलाम	१. महेन्द्र रत्न क्याम्पस, इलाम	शिक्षा: निम्न, प्रमाणपत्र मानविकी: प्रमाणपत्र, स्नातक
काभ्रे	१. मेची क्याम्पस, भद्रपुर	मानविकी: प्रमाणपत्र, स्नातक
मोरङ	१. महेन्द्र मोरङ्ग गार्डन क्याम्पस विराटनगर	मानविकी: प्रमाणपत्र, स्नातक विज्ञान: प्रमाणपत्र, स्नातक वाणिज्य: प्रमाणपत्र, स्नातक स्नातकोत्तर
	२. विराटनगर विस्तार क्याम्पस, विराटनगर	चिकित्सा: निम्न
सुनसरी	१. महेन्द्र क्याम्पस, धरान	वाणिज्य: प्रमाणपत्र, स्नातक मानविकी: प्रमाणपत्र, स्नातक
	२. धरान क्याम्पस, धरान	प्रविधि: प्रमाणपत्र
	३. पिपेश्वर क्याम्पस, धरान	संस्कृत: प्रमाणपत्र, स्नातक
	४. दुनहुवा क्याम्पस	चिकित्सा: प्रमाणपत्र
धनकुटा	१. धनकुटा क्याम्पस, धनकुटा	मानविकी: प्रमाणपत्र शिक्षा: निम्न प्रमाणपत्र
मोजपुर	१. मोजपुर क्याम्पस, मोजपुर	मानविकी: प्रमाणपत्र
सप्तरी	१. महेन्द्र बिन्धेश्वरी क्याम्पस, राजविराज	मानविकी: प्रमाणपत्र, स्नातक कानून प्रमाणपत्र

सिराहा

१. सिराहा क्याम्पस, सिराहा

शिक्षा: प्रमाणपत्र

मध्यामह्निक विकास क्षेत्र

धनुषा

१. रामस्वरूप रामनाथर क्याम्पस,
जनकपुर

मानविकी: प्रमाणपत्र, स्नातक
आधिज्य: प्रमाणपत्र, स्नातक
विज्ञान: प्रमाणपत्र

२. कृषि तालीम केन्द्र, जनकपुर

कृषि: प्रमाणपत्र

महोत्तरी

१. याज्ञवल्क्य लक्ष्मी नारायण क्याम्पस

संस्कृत: प्रमाणपत्र, स्नातक

भक्तपुर

१. भक्तपुर क्याम्पस, भक्तपुर

मानविकी: प्रमाणपत्र, स्नातक

२. सानोठिमो क्याम्पस, सानोठिमो

शिक्षा: प्रमाणपत्र, स्नातक

ललितपुर

१. पाटन क्याम्पस, पाटन

विज्ञान: प्रमाणपत्र

२. पाटन क्याम्पस, निवे भवन

मानविकी: प्रमाणपत्र, स्नातक

३. पुरचोक क्याम्पस, पाटन

आधिज्य: प्रमाण पत्र

४. कृषि तालीम केन्द्र, कुमलटार

कृषि: प्रमाणपत्र

काठमाडौं

१. विस्तार केन्द्र काठमाडौं

शिक्षा: प्रमाणपत्र, स्नातक

२. त्रि-चन्द्र क्याम्पस, काठमाडौं

मानविकी: स्नातक

३. पद्म कामा क्याम्पस, काठमाडौं

विज्ञान: प्रमाणपत्र, स्नातक

४. सरस्वती क्याम्पस, काठमाडौं

मानविकी: प्रमाणपत्र

५. रत्न राज्य लक्ष्मी क्याम्पस, काठमाडौं

आधिज्य: प्रमाणपत्र

६. कीर्तिपुर क्याम्पस, कीर्तिपुर

मानविकी: स्नातकोत्तर
विज्ञान: स्नातकोत्तर
आधिज्य: स्नातकोत्तर
शिक्षा: स्नातक, स्नातकोत्तर

७. विजयभावा विस्तार, क्याम्पस,
काठमाडौं

मानविकी: निम्न, प्रमाणपत्र

८. पब्लिक ड्यू क्याम्पस, काठमाडौं

आधिज्य: प्रमाणपत्र

९. शंकरदेव क्याम्पस, काठमाडौं

आधिज्य: स्नातक

१०. जन प्रशासन क्याम्पस, काठमाडौं

जनप्रशासन: स्नातक

पारंपरा	१. त्रिभुवन क्याम्पस, तानसेन	मानविकी: प्रमाणपत्र, स्नातक वाणिज्य: प्रमाणपत्र, स्नातक
	२. तानसेन विस्तार क्याम्पस, तानसेन	चिकित्सा: निम्न
	३. सप्तरी चिकित्सा सहायक कार्यक्रम, तानसेन	चिकित्सा: प्रमाणपत्र
रूपरेही	१. बुटवल क्याम्पस, बुटवल	शिक्षा: प्रमाणपत्र
	२. भैरहवा क्याम्पस, भैरहवा	मानविकी: प्रमाणपत्र
गाम्जुङ्ग	१. सहेन्द्र क्याम्पस, गाम्जुङ्ग	मानविकी: प्रमाणपत्र
लमजुङ्ग	१. लमजुङ्ग क्याम्पस, मुन्बरेबजार	कृषि: प्रमाणपत्र

सुदूर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र

बाँके	१. सहेन्द्र क्याम्पस, नेपालगंज	मानविकी: प्रमाणपत्र, स्नातक विज्ञान: प्रमाणपत्र वाणिज्य: प्रमाणपत्र कानून: प्रमाणपत्र
	२. नेपालगंज विस्तार क्याम्पस	चिकित्सा: निम्न
	३. कृषि तालीम केन्द्र, नेपालगंज	कृषि: प्रमाणपत्र
	४. नेपालगंज क्याम्पस, नेपालगंज	शिक्षा: निम्न, प्रमाणपत्र
जुम्ला	१. दुर्गम स्थान शिक्षक तालीम केन्द्र, जुम्ला	शिक्षा: निम्न
डोटी	१. डोटी क्याम्पस, डोटी	मानविकी: प्रमाणपत्र, स्नातक शिक्षा: निम्न, प्रमाणपत्र
दाङ्ग	१. सहेन्द्र क्याम्पस, दाङ्ग	मानविकी: प्रमाणपत्र, स्नातक शिक्षा: निम्न
	२. जनता क्याम्पस, विजौरी दाङ्ग	संस्कृत: प्रमाणपत्र, स्नातक स्नातकोत्तर
फल्गुनपुर	१. सिद्धिचरण क्याम्पस, सहेन्द्रनगर	विज्ञान: प्रमाणपत्र

उच्च शिक्षा तर्फको क्याम्पस अनुसार विद्यार्थी विवरण

सारिणी नं० ११

अवयव संस्था	क्याम्पसको नाम	स्नातकोत्तर		स्नातक		प्रमाणपत्र		कुल जम्मा
		जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	
मातृविकी	१. महेन्द्र रत्न क्याम्पस, इलाम	-	-	३४	७	११७	२८	१४१
	२. मेची क्याम्पस, मेची नगपुर	-	-	४३	१०	८६	२०	१०६
	३. धनकुटा क्याम्पस, धनकुटा	-	-	-	-	६३	२२	८५
	४. महेन्द्र क्याम्पस, धरान	-	-	५५	१६	१६०	५७	२१७
	५. भोजपुर क्याम्पस, भोजपुर	-	-	-	-	१४७	२४	१७१
	६. महेन्द्र विप्लवरो क्याम्पस, राजबिराज	-	-	७१	८	१०५	१२	११७
	७. महेन्द्र मोरङ्ग आदर्श क्याम्पस विराटनगर	-	-	१५८	४०	३३२	१०५	४३७
पूर्वाञ्चलको जम्मा		-	-	३६१	८१	१०१०	२६८	१२७९
पश्चिमाञ्चलको जम्मा	१. रा० रा० क्याम्पस, जनकपुर	-	-	११६	१७	३०९	३१	३४०
	२. बाकुर राम क्याम्पस, बीरगंज	-	-	३४	१२	११६	५७	१५०
	३. सप्तपुर क्याम्पस, सप्तपुर	-	-	४४	१७	२१२	६८	२८०
	४. पाटन क्याम्पस, पाटन	-	-	३०१	६६	५३२	१३५	६६७
	५. पद्म काया क्याम्पस, बागबजार	-	-	५५४	५५४	८००	८००	१६०४
	६. सरस्वती क्याम्पस, लेखनाथ मार्ग	-	-	-	-	३२०	३७	३५७
	७. रत्न राज्य क्याम्पस, प्रवर्तनी मार्ग	-	-	-	-	५२८	१०५	६३३
	८. ललित कला क्याम्पस, मोटाहिटी	-	-	१७	२	८९	३७	१२६

अध्ययन संस्थान	व्याख्याको नाम	रनातकोत्तर		रनातक		प्रमाणपत्र		कुल अम्मा	
		जम्मा	शुद्धा	जम्मा	शुद्धा	जम्मा	शुद्धा	जम्मा	शुद्धा
	१. तरेन्द्र व्याख्य, भरतपुर	-	-	-	-	१९०	२६	१९०	३६
	१०. त्रि-चन्द्र व्याख्य, काठमाडौं	-	-	१९२	११२	-	-	६६२	११२
	११. कोटिपुर व्याख्य, कोटिपुर	६७१	१४६	-	-	-	-	६०१	१४६
	१२. विन्द नाम व्याख्य, प्रहर्षी भाने	-	-	-	-	-	-	४०६	४०
	मध्यमाञ्चलको जम्मा	६७१	१४६	२०६१	२१०	२१०४	११०६	६२३४	२३१३
						३९८	४८		
	१. पुराणो नारायण व्याख्य, पोखरा	-	-	६१	१०	२१५	३७	३०७	४७
	२. त्रिभुवन व्याख्य, पाल्पा	-	-	६३	१६	१४४	५१	२०७	७०
	३. भद्रहृद व्याख्य, चन्द्रहृद	-	-	-	-	६०	२३	६०	२३
	४. महेश व्याख्य, लागजुल	-	-	-	-	२०	१७	२०	१७
	पश्चिमाञ्चलको जम्मा	-	-	१२४	२६	४४०	१२८	६९४	१५७
	१. महेश व्याख्य, दार्जु	-	-	४३	१	२९	११	१२२	१२
	२. महेश व्याख्य, नेपालगञ्ज	-	-	४७	१८	५६	८	१०३	२६
	३. हठो व्याख्य, डोटी	-	-	१९	२	७०	१०	८९	१२
	मुदुर पश्चिमाञ्चलको जम्मा	-	-	१०९	२१	२२५	२९	३२४	४०
	नेपाल अधिराज्यको जम्मा	६७१	१४६	२६८५	२४१	४८७६	१७३१	८६३३	२८६६
						३९८	४८		
कानून	१. महेश त्रिभेदो व्याख्य, राजविराज	-	-	-	-	२३५	३	२३५	३
	पुर्वाञ्चलको जम्मा	-	-	-	-	२३५	३	२३५	३

ज्यायस संस्थान	क्याम्पसको नाम	स्नातकोत्तर जम्मा	छात्रा	स्नातक जम्मा	छात्रा	प्रमाणपत्र जम्मा	छात्रा	कुल जम्मा जम्मा छात्रा
१.	नेपाल ल क्याम्पस, काठमाडौं	-	-	२३५	२३	४७३	७४	७०८ ६७
	नयमान्जलको जम्मा	-	-	२३५	२३	४७३	७४	७०८ ६७
१.	गुल्मी तारावर्णी क्याम्पस, पोखरा	-	-	-	-	१६१	३	१६१ ३
	परिचलनाञ्चलको जम्मा	-	-	-	-	१६१	३	१६१ ३
१.	महेन्द्र क्याम्पस, नेपालगंज	-	-	-	-	११५	-	११५ -
	मुहुर परिचलनाञ्चलको जम्मा	-	-	-	-	११५	-	११५ -
	नेपाल अधिराज्यको जम्मा	-	-	२३५	२३	१०१५	८०	१२५० १०३
विशाल	१. महेन्द्र मोरङ्ग आदर्श क्याम्पस विराटनगर	-	-	५४	५	१५९	१४	२१३ १६
	२. धरान क्याम्पस, धरान	-	-	-	-	५०	४	५० ४
	पूर्वाञ्चलको जम्मा	-	-	५४	५	२०९	१८	२६३ २३
१.	रा० रा० क्याम्पस, जनकपुर	-	-	-	-	१३२	१	१३२ १
२.	ठाकुर राम क्याम्पस, बौरगंज	-	-	-	-	६०	१	६० ६
३.	पाटन क्याम्पस, पाटन	-	-	-	-	१५४	२२	१३४ २२
४.	त्रि-क्षेत्र क्याम्पस, काठमाडौं	-	-	३५०	६६	३०५	५१	६५५ ११७
५.	असुत क्याम्पस, इमेन	-	-	९७	१६	३१८	६७	४१५ १०३
६.	कौशिक क्याम्पस, काँतिपुर	१३७	३०	-	-	-	-	१६७ ३९
	मध्यमान्जलको जम्मा	१३७	३०	४४७	१०३	१०३६	१४७	१६७३ २७९

अध्ययन संस्था	स्थापकको नाम	स्थापकको नाम जम्मा	स्थापकको नाम क्षेत्र	स्थापकको नाम जम्मा	स्थापकको नाम क्षेत्र	स्थापकको नाम जम्मा	स्थापकको नाम क्षेत्र	स्थापकको नाम जम्मा	स्थापकको नाम क्षेत्र
१. पृथ्वी नारायण क्याम्पस, पोखरा	—	—	—	१३	१	१०५	५	११८	६
पश्चिमाञ्चलको जम्मा	—	—	—	१३	१	१०५	५	११८	६
१. महेन्द्र क्याम्पस, नेपालगञ्ज	—	—	—	—	—	५२	४	५२	४
२. गिरिजा क्याम्पस, पटौली	—	—	—	—	—	६०	२	६०	२
सुदूर पश्चिमाञ्चलको जम्मा	—	—	—	—	—	११२	६	११२	६
नेपाल अधिराज्यको जम्मा	१३७	३०	५१४	२०८	१८८	१०६	२१३	३१६	३१६
१. विप्रेक्ष्य क्याम्पस, चारन	—	—	—	३२	—	३१	१	६३	१
पूर्वाञ्चलको जम्मा	—	—	—	३२	—	३१	१	६३	१
१. याज्ञिक मठ, खोटा, मङ्गल	—	—	—	२५	—	४८	१	७३	१
२. याज्ञिक क्याम्पस, काठमाडौं	४२	—	—	४७	—	५५	१	१०२	१
मध्यमाञ्चलको जम्मा	४२	—	७२	—	—	१०३	२	११७	२
१. जनता क्याम्पस, बाङ्ग	२	—	—	२०	—	२६	—	४८	—
सुदूर पश्चिमाञ्चलको जम्मा	२	—	—	२०	—	२६	—	४८	—
नेपाल अधिराज्यको जम्मा	४४	—	१२४	—	—	१६०	३	३२८	३
स्थापक प्रजा-१. महेन्द्र मोरङ्ग क्याम्पस, विराटनगर	६०	१	१२२	४	२२६	८	४०८	१३	१३

अध्ययन संस्थान	स्वायत्तताको नाम	स्नातकोत्तर	स्नातक	प्रमाणपत्र	कुल जम्मा
		जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा
सप्त वाणिज्य २, महेन्द्र क्याम्पस, धरान		-	५६	२०२	३२
छात्र तथ्या		६०	१	१७८	१
कुल प्रशासन	मुर्खाञ्चलको जम्मा			४२७	४०
१. १०० रा० क्याम्पस, जलकपुर		-	३२	१६१	२
२. ठाकुर राम क्याम्पस, बीरहन्ज		-	३४	११६	७
३. शरस्वती क्याम्पस, काठमाडौं		-	-	५१०	६७
४. पञ्जीक ग्रुप क्याम्पस, घोबिचौर		-	-	५२१	८१
५. पाटन, क्याम्पस, मोनि सदन		-	२३३	२४४	७२
६. छोकर देव क्याम्पस, काठमाडौं		-	४६१	-	३०
७. जल प्रदान क्याम्पस, काठमाडौं		-	१६३	-	१७
८. फोनिपुर क्याम्पस, फोनिपुर		२१३	२०	-	२१३
महामाञ्चलको जम्मा		२१३	२०	१७२२	२१५
१. धुवी तारामण क्याम्पस, पोखरा		-	३४	८३	६
२. त्रिभुवन क्याम्पस, पाल्पा		-	६३	१३९	११
महिमाञ्चलको जम्मा		-	९७	२२२	१७
१. महेन्द्र क्याम्पस, नेपालगंज		-	-	५३	२
सुदूर पश्चिमाञ्चलको जम्मा		-	-	५३	२
नेपाल अधिराज्यको जम्मा		२७३	२१	१२४८	७२
नेपाल अधिराज्यको साधारण तर्फको		११२५	२००	१००००	१६३२९
कुल विद्यार्थी संख्या				१३९८५	१६३५४

★ निम्न स्तरको विद्यार्थी संख्या

अवयव संख्या	व्याख्याको नाम	स्नातकोत्तर कक्षा	स्नातक कक्षा	प्रमाणपत्र कक्षा	विभा संर	कुल कक्षा
संख्या		कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा	कक्षा
चिकित्सा	१. विराटपुर क्याम्पस	-	-	३५	१२४	१६२
साहित्य	२. बरान क्याम्पस	-	-	-	-	-
	पूर्वाञ्चल क्षेत्रको जम्मा	-	-	३५	१२४	१६२
	१. भरतपुर क्याम्पस	-	-	-	८५	८५
	२. क्षेत्रपाली क्याम्पस	-	-	-	८६	८६
	३. महाराजगंज क्याम्पस	-	-	४३२	४०	४७२
	४. लोअरपार क्याम्पस	-	-	-	६२	६२
	५. महाकाल	-	-	१५९	१८६	१८६
	६. वीरगंज	-	-	१६०	४	१६०
	७. बरदेवी	-	-	६६	१	६६
	८. जनकपुर सांविद्यालय	-	-	३५	-	३५
	मध्यमाञ्चल क्षेत्रको जम्मा	-	-	८८२	२४४	११२६
	१. तानसेन विस्तार क्याम्पस	-	-	८२	८४	१६६
	पश्चिमाञ्चल क्षेत्रको जम्मा	-	-	८२	८४	१६६
	१. नेपालगंज क्याम्पस	-	-	-	७७	७७
	मुगुर पश्चिमाञ्चलको जम्मा	-	-	-	७७	७७
	नेपाल अधिराज्यको जम्मा	-	-	१००२	२४४	१२४६
इन्जिनियरिङ्ग	१. पुल्चोक क्याम्पस	-	-	१०६४	४३	१०६४

आध्यक्षित संस्थान	व्यापकको नाम	स्वातन्त्रता अम्मा	स्वातन्त्रता अम्मा	स्वातन्त्रता अम्मा	स्वातन्त्रता अम्मा	स्वातन्त्रता अम्मा	स्वातन्त्रता अम्मा
	२. व्यापकको व्यापक	-	-	-	-	-	-
	मध्यमाध्यम क्षेत्रको अम्मा	-	-	-	-	-	-
कुम्भ	१. राधपुर व्यापक	-	-	-	-	-	-
	२. जलपुर ता० केन्द्र	-	-	-	-	-	-
	३. खुमलटार ता० केन्द्र	-	-	-	-	-	-
	४. त्रिपुरेश्वर ता० केन्द्र	-	-	-	-	-	-
	५. परवानोपुर ता० केन्द्र	-	-	-	-	-	-
	६. कुम्भ त्रिपुरा त्रिपुरा	-	-	-	-	-	-
	मध्यमाध्यम क्षेत्रको अम्मा	-	-	-	-	-	-
१. लमजुङ्ग व्यापक	-	-	-	-	-	-	-
पश्चिमाञ्चल क्षेत्रको अम्मा	-	-	-	-	-	-	-
१. नेपालको व्यापक	-	-	-	-	-	-	-
मुगुर पश्चिमाञ्चलको अम्मा	-	-	-	-	-	-	-
नेपाल अधिराज्यको अम्मा	-	-	-	-	-	-	-
१. रेटोडा व्यापक	-	-	-	-	-	-	-
मध्यमाञ्चलको अम्मा	-	-	-	-	-	-	-

अवधूत संख्या	व्यापकको नाम	स्नातकोत्तर जम्मा	स्नातक जम्मा	प्रमाणपत्र जम्मा	छात्रा जम्मा	निम्न स्तर जम्मा	कुल जम्मा
विश्व शास्त्र	१. खनकुटा व्यापक	-	७२	११	२०	५०	२५३
	२. महेन्द्र रत्न व्यापक	-	-	-	११	५०	२५६
	३. सिराहा	-	-	-	-	-	१२६
	४. अन्न व स्वयं विराटनगर	-	-	-	२०	-	२०
	५. " सिरहा	-	-	-	११	-	२५
	६. " तेह्रथुम	-	-	-	-	-	२६
	७. " झापा	-	-	-	५०	-	५०
	कुलितल क्षेत्रको जम्मा	-	७२	११	९१	५०	१४०
	१. महेन्द्र रत्न व्यापक, ताहाचल	-	-	-	१५४	-	१५४
	२. सातौं ठिमी	-	१९०	५५	९०	-	४५५
	३. अन्न व स्वयं बुबाकोट	-	-	-	६	-	६
	४. काठमाडौं विराट व्यापक	-	२५३	७६	५९	-	३९८
	५. ठाकुर राम	-	१६४	२६	४००	-	५६४
	६. कोलिपुर	१६	५१२	२३५	-	-	५४२
	मध्यमाञ्चल क्षेत्रको जम्मा	१६	१११६	२६२	११३१	३६०	२३२५
	१. पृथ्वी ताराग्रह व्यापक	-	१४१	१४	३४	११६	४१६
	२. बुटवल	-	-	-	२५०	-	२५०
	३. अन्न व स्वयं गोर्खा	-	-	-	७	-	७
	४. अन्न व स्वयं तोलिङ्गा	-	-	-	९	-	९
	५. अन्न व स्वयं मास्वा	-	-	-	११	-	११
	पश्चिमाञ्चल क्षेत्रको जम्मा	-	१४१	१४	५६९	११६	७२२
		-	-	-	-	-	२०१

अवयव संरचना	व्यापकको नाम	स्वातन्त्रता	स्वातन्त्रता	प्रमाणपत्र	निम्न स्तर	कुल जम्मा
		जम्मा	छात्रा	जम्मा	छात्रा	जम्मा
१. छोटी क्याम्पस		-	-	७६	१०३	१७९
२. ठुला निजण प्रणाली		-	-	-	२४६	२४६
३. महेंद्र क्याम्पस, नेपालगञ्ज		-	-	१५०	५६	२०६
४. महेंद्र क्याम्पस, बाँझ		-	-	-	९३	९३
५. जल व स्वच्छ, चमकौली		-	-	१६	-	१६
६. दुर्गा क्षेत्र कार्यलय, जुम्ला		-	-	-	१५३	१५३
मुहुर परिवर्तमान क्षेत्रको जम्मा		-	-	३४३	६९७	१०४०
अधिराज्यको जम्मा	१६	७	१६३२	३१७	२५७९	४७९६
नेपाल अधिराज्यको प्राविधिक तर्फको कुल विद्यार्थी संख्या	१६	७	१६३०	३१७	२५७९	४७९६
उक्त तर्फको कुल विद्यार्थी संख्या	१६४१	२०७	६२७६	१५५२	३१२०	२४७४४

छात्रवृत्ति विवरण

सन् १९७८-७९ को लागि विभिन्न मित्र राष्ट्रहरूबाट प्राप्त विभिन्न विषयको छात्रवृत्तिमा सिफारिस भएका उम्मेदवारहरूको संख्या यस प्रकार छन् ।

चीन:-	सित संख्या
१. हाइवे एण्ड ब्रुज	१
२. इरिगेशन	१
३. मेडिसिन	२
४. स्मल हाइड्रो इलेक्ट्रिकल पावर स्टेशन बाइलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग	१
५. कठन टेक्स्टाइल	१
६. टेक्स्टाइल मेसिन	१
	७
जर्मन:-	
१. मेडिसिन	१
२. हाइड्रोप्लिक	२
३. इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग	१
४. पावर इकनमि	१
५. इरिगेशन	३
	८
हंगेरी:-	
१. सिभिल इन्जिनियरिङ्ग	२
२. मेडिसिन	२
३. इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग	२
	६

मलेशिया:-

१. सिविल इन्जिनियरिंग
२. होटल केटरिंग

१
१
२

अमेरिका:-

१. ट्रांसपोर्ट इन्जिनियरिंग

१

सोवियत रूस:-

१. सिविल इन्जिनियरिंग
२. इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिंग
३. मेकानिकल इन्जिनियरिंग
४. मेडिकल ट्रेनिंग
५. एग्रीकल्चर ट्रेनिंग

१२
१०
२
६
६

३६

लुमुम्बा रूस:-

१. बिजिनेस कन्सल्टन्स
२. म्यानुफैक्चरिंग एण्ड मेन्टेनेंस अफ मेसिनरी
३. हेमलप्लेन्ट अफ मिनरल डिपोजिट्स
४. फिशिंग
५. इन्धनमेडियस
६. मेडिसिन
७. एग्रोवमी
८. फुल्लोजी
९. इकनमिक एण्ड ल्यानिंग अफ नेशनल इकनमी
१०. रसियन ल्याङ्गवेज

१
१
१
१
१
१
१
१
१
१

१०

अष्ट्रेलिया:-

१. रेडियो मेन्टेनेंस

६ मस वर्य
डिग्री भएको

पाकिस्तान:-

१. वि. एस्सी इन्जिनियरिंग

२

कोलम्बो योजना अन्तर्गत भारत सरकारबाट प्राप्त छात्रवृत्तिहरू

विषय	सिट संख्या
१. मेडिसिन	१०
२. मिमिल इन्जिनियरिङ्ग	१३
३. मेकानिकल इन्जिनियरिङ्ग	८
४. इलेक्ट्रिकल इन्जिनियरिङ्ग	१०
५. माइनिङ्ग इन्जिनियरिङ्ग	३
६. टेल्सिकम्प्युनिकेशन इन्जिनियरिङ्ग	४
७. आर्टिटेक्चरल इन्जिनियरिङ्ग	२
८. वि. फार्माकोलजी	४
९. वि. एस्सो कृषि	८
१०. वि. सि. एस्सो एण्ड ए. एच.	५
११. फुड टेक्नोलोजी	२
१२. डिप्लोमा इन फरेस्ट्री	१०

अमेरिकी सरकारद्वारा प्राप्त भारतमा अध्ययनको व्यवस्था भएका छात्रवृत्तिमा

१३. वि. एस्सो. एजी	९
१४. बि. एस्सो लाइभस्टक	१५
१५. डिप्लोमा इन फरेस्ट्री	४

एस० एल० सी० परीक्षा विवरण

नेपालको शिक्षा व्यवस्थामा विद्यालय शिक्षामा प्राथमिक, निम्न माध्यमिक तथा माध्यमिक गरी तीन तह रहेको छ । शिक्षालाई स्तरबद्ध बनाउन प्रत्येक तह समाप्तो पछि जिल्ला स्तरीय परीक्षा गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । विद्यालय शिक्षाको अन्तिम तह माध्यमिक शिक्षामा जिल्ला स्तरीय परीक्षा पछि एस० एल० सी० परीक्षा गर्ने गरिएको छ र सो परीक्षा उत्तिर्ण हुने छात्रछात्राहरूलाई मातृ उच्च शिक्षामा प्रवेश गर्ने अवसर दिइन्छ । २०२३ सालदेखि २०३४ सालसम्मको एस० एल० सी० परीक्षामा सम्मिलित भएका विद्यार्थीहरू र उत्तिर्ण प्रतिशतको तुलनात्मक विवरण तल प्रस्तुत गरिएको छ । उक्त विवरण शत्रुमार परीक्षामा सम्मिलित हुने विद्यार्थीहरूको संख्या क्रमिक रूपमा बढ्दै गइरहेको देखिन्छ । उक्त विवरणलाई अवलोकन गर्दा २०२५ सालमा सबभन्दा बढी ५३.२% विद्यार्थी उत्तिर्ण भएको र सबभन्दा कम प्रतिशत २०३२ सालमा भएको देखिन्छ ।

तालिका नं० ११

साल	कम्प्युटर संख्या	अभिव्यक्त संख्या	उत्तिर्ण संख्या	उत्तिर्ण प्रतिशत
२०२२	६,३७२	९,२१८	३,६२४	३९.१%
२०२४	१२,४०७	१२,१३४	५,८७१	४८.४%
२०२५	१५,९२७	१५,५९७	८,२९४	५३.२%
२०२६	१७,६६४	१७,९९२	५,२७१	३०.७%
२०२७	१८,३६६	१७,१६२	५,१५७	३०.०%
२०२८	१६,१६७	१५,७७२	५,२६७	३३.४%
२०२९	१६,४८२	१६,२०२	५,८२९	३६.०%
२०३०	२१,७२४	२१,२८६	७,८१३	३६.७%
२०३१	२८,२२५	२७,७२६	११,२५०	४०.६%
२०३२	३३,५०८	३२,७२०	७,२०८	२२.०%
२०३३	३७,४८२	३५,१८९	१०,९३९	३१.१%
२०३४	४२,५५७	४१,००८	१३,६६१	३४.०%